

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého senátu)

8. září 2010 *

Ve věci T-29/05,

Deltafina SpA, se sídlem v Orvieto (Itálie), zastoupená R. Jacchiou, A. Terranovou,
I. Piccianem, F. Ferrarem, J.-F. Bellisem a F. Di Giannim, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, původně zastoupené Ě. Gippini Fournierem a F. Amatem, poté
Gippini Fournierem a V. Di Buccim, jako zmocněnci,

žalované,

* Jednací jazyk: italština.

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise K(2004) 4030 v konečném znění ze dne 20. října 2004 týkajícího se řízení podle čl. 81 odst. 1 [ES] (Věc COMP/C.38.238/B.2 – Surový tabák – Španělsko), a podpůrně snížení pokuty uložené žalobkyni v tomto rozhodnutí,

TRIBUNÁL (čtvrtý senát),

ve složení O. Czúcz, předseda, I. Labucka a K. O'Higgins (zpravodaj), soudci,
vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. června 2009,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

- ¹ Žalobkyně, Deltafina SpA, je společnost podle italského práva, jejímiž hlavními činnostmi jsou prvotní zpracování surového tabáku a uvedení zpracovaného tabáku na trh. Je 100% vlastněna americkou společností Universal Corp., a to prostřednictvím

100% dceřině společnosti Universal Corp., americké společnosti Universal Leaf Tobacco Company Inc. (dále jen „Universal Leaf“).

- 2 Universal Leaf vlastní rovněž veškerý kapitál Tabacos Españoles, SL (dále jen „Taes“), jednoho ze čtyř podniků, které se zabývají prvotním zpracováním surového tabáku ve Španělsku (dále jen „zpracovatelé“ nebo „španělští zpracovatelé“).
- 3 Skupina, ke které náleží různé společnosti uvedené v bodech 1 a 2 výše, bude nadále označována jako „skupina Universal“.
- 4 Dne 3. a 4. října 2001 provedla Komise Evropských společenství, která disponovala informacemi, podle kterých španělští zpracovatelé a producenti surového tabáku porušili článek 81 ES, šetření podle článku 14 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), v prostorách tří z těchto zpracovatelů, a sice společností Compañia española de tabaco en rama, SA (dále jen „Cetarsa“), Agroexpansión, SA, a World Wide Tobacco España, SA, (dále jen „WWTE“), jakož i Asociación Nacional de Empresas Transformadoras de Tabaco (dále jen „Anetab“).
- 5 Komise rovněž provedla šetření v prostorách Domu tabákových profesí a Evropské federace zpracovatelů tabáku dne 3. října 2001, jakož i v prostorách Federación nacional de cultivadores de tabaco (dále jen „FNCT“) dne 5. října 2001.

- 6 Dopisem ze dne 16. ledna 2002 uplatnili zpracovatelé a Anetab sdělení Komise o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen sdělení o spolupráci) a oznámili Komisi svou vůli spolupracovat.
- 7 Dopisem ze dne 21. ledna 2002 poskytli Komisi určité informace.
- 8 Dopisem ze dne 15. února 2002 informovala Universal Leaf Komisi, že plně podporuje iniciativu společnosti Taes spolupracovat v rámci sdělení o spolupráci. Oznámila jí rovněž, že se společnost Deltafina účastnila spolu se společností Taes vypracování spisu popisujícího úlohu a činnosti této společnosti na španělském trhu s tabákem a že doufá, že Deltafina rovněž bude mít možnost požívat výhod vyplývajících ze sdělení o spolupráci.
- 9 Dne 18. února 2002 zaslala Taes Komisi spis uvedený výše v bodě 8.
- 10 Následně zaslala Komise na základě článku 11 nařízení č. 17 vícero žádostí o informace španělským zpracovatelům, Anetab a FNCT. Rovněž požádala o informace španělské ministerstvo zemědělství, rybolovu a výživy (dále jen „ministerstvo zemědělství“) ohledně španělské právní úpravy v oblasti zemědělských výrobků.
- 11 Dne 11. prosince 2003 zahájila Komise řízení, v němž tkví původ této věci, a přijala oznámení námitek, které zaslala 20 podnikům nebo sdružením, mezi nimi i španělským zpracovatelům, Deltafina, Universal, Universal Leaf, Anetab a FNCT.

- ¹² Dotčené podniky a sdružení měly přístup k vyšetřovacímu spisu Komise ve formě kopie na CD-ROM, který jim byl zaslán, a předložily písemná vyjádření v odpovědi na námitky Komise. Společnost Deltafina předložila písemná vyjádření dne 1. března 2004.
- ¹³ Jednání – kterého se účastnila společnost Deltafina – proběhlo dne 29. března 2004.
- ¹⁴ Po konzultaci s Poradním výborem pro restriktivní praktiky a dominantní postavení a s přihlédnutím ke konečné zprávě úředníka pro slyšení přijala Komise dne 20. října 2004 rozhodnutí K(2004) 4030 v konečném znění, týkající se řízení podle čl. 81 odst. 1 [ES] (Věc COMP/C.38.238/B.2 – Surový tabák – Španělsko) (dále jen „napadené rozhodnutí“), jehož shrnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 19. dubna 2007 (Úř. věst. L 102, s. 14).
- ¹⁵ Napadené rozhodnutí se týká dvou horizontálních kartelových dohod uzavřených a prováděných na španělském trhu se surovým tabákem.
- ¹⁶ Cílem první kartelové dohody, do které byli zapojeni španělští zpracovatelé a Deltafina, bylo stanovit pro každý rok mezi lety 1996 a 2001 (maximální) průměrnou dodací cenu pro každou odrůdu surového tabáku bez ohledu na jakost, jakož i rozdělit si množství každé odrůdy surového tabáku, kterou každý ze zpracovatelů mohl nakoupit od producentů (viz zejména body 74 až 76 a 276 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Během let 1999 až 2001 se zpracovatelé a společnost Deltafina dohodli rovněž na cenovém rozpětí pro jednotlivé jakostní třídy u každé odrůdy surového tabáku uvedené v rozpise, jenž tvoří přílohu „smluv o pěstování“, jakož i na „dodatečných

podmínkách“, a sice průměrné minimální ceně na producenta a na seskupení producentů (viz zejména body 77 až 83 a 276 napadeného rozhodnutí).

- 17 Kartelová dohoda popsaná výše v bodě 16 bude nadále označovaná jako „kartelová dohoda zpracovatelů“.
- 18 Druhá kartelová dohoda identifikovaná v napadeném rozhodnutí zahrnovala tři španělská zemědělská sdružení, a sice Asociación agraria de jóvenes agricultores (dále jen „ASAJA“), Unión de pequeños agricultores (dále jen „UPA“) a Coordinadora de organizaciones de agricultores y ganaderos (dále jen „COAG“), jakož i Confederación de cooperativas agrarias de España (dále jen „CCAE“). Tato kartelová dohoda měla za cíl stanovit pro každý rok během let 1996 až 2001 cenová rozpětí pro jednotlivé jakostní třídy u každé odrůdy surového tabáku uvedené v rozpise, jenž tvoří přílohu „smluv o pěstování“, jakož i „dodatečné podmínky“ (viz zejména body 77 až 83 a 277 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 19 Kartelová dohoda popsaná výše v bodě 18 bude nadále označovaná jako „kartelová dohoda zástupců producentů“.
- 20 V napadeném rozhodnutí má Komise za to, že každá z těchto kartelových dohod představuje jediné a trvající protiprávní jednání porušující čl. 81 odst. 1 ES (viz zejména body 275 až 277 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 21 V článku 1 tohoto rozhodnutí přičítá odpovědnost za kartelovou dohodu zpracovatelů devíti podnikům, mezi nimi španělským zpracovatelům a společnosti Deltafina, a odpovědnost za kartelovou dohodu zástupců producentů sdružením ASAJA, UPA, COAG a CCAE (dále jen společně „zástupci producentů“).

²² V článku 2 napadeného rozhodnutí Komise nařizuje těmto podnikům a zástupcům producentů, aby okamžitě ukončili, pokud tak ještě neučinili, protiprávní jednání uvedená v článku 1 a zdrželi se napříště jakýchkoliv restriktivních jednání se stejným či rovnocenným cílem či účinkem.

²³ V článku 3 napadeného rozhodnutí se ukládají následující pokuty:

- Deltafina: 11 880 000 eur;
- Cetarsa: 3 631 500 eur;
- Agroexpansión: 2 592 000 eur;
- WWTE: 1 822 500 eur;
- Taes: 108 000 eur;
- ASAJA: 1 000 eur;
- UPA: 1 000 eur;
- COAG: 1 000 eur;
- CCAE: 1 000 eur.

- ²⁴ Částka pokuty uložené společnosti Deltafina zohledňuje zejména vedoucí úlohu, kterou hrála v kartelové dohodě zpracovatelů (body 435 a 436 odůvodnění napadeného rozhodnutí). S ohledem na tuto úlohu zvyšuje Komise základní částku pokuty o 50 % z důvodu přitěžujících okolností. Deltafina má nicméně prospěch z 40% snížení základní částky pokuty z důvodu polehčujících okolností (body 437 a 438 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a z 10% snížení pokuty z důvodu spolupráce v rámci správního řízení (body 448 až 456 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- ²⁵ Z článku 3 napadeného rozhodnutí rovněž vyplývá, že mateřské společnosti WWTE jsou společně a nerozdílně odpovědné za platbu pokuty uložené WWTE a mateřská společnost Agroexpansión za platbu pokuty uložené Agroexpansión.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- ²⁶ Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 20. ledna 2005 podala Deltafina tuto žalobu.
- ²⁷ Tribunál (čtvrtý senát) se na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 svého jednacího řádu vyzval účastnice řízení, aby předložily některé dokumenty, a položil jim otázky. Účastnice řízení těmto žádostem vyhověly ve stanovené lhůtě.

²⁸ Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 9. června 2009.

²⁹ Deltafina navrhovala, aby Tribunál:

- zrušil napadené rozhodnutí;
- podpůrně, snížil výši pokuty;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

³⁰ Komise navrhovala, aby Tribunál:

- odmítl žalobu jako částečně nepřipustnou a v každém případě jí zamítl jako zcela neopodstatněnou;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení;
- v případě, že se tak nestane, uložil každé účastnici řízení, aby nesla vlastní náklady řízení, pokud nebude mít žalobkyně ve věci úspěch ve stejném rozsahu jako Komise, nebo uložil žalobkyni, aby nesla vlastní náklady řízení a nahradila část nákladů řízení Komise, pokud žalobkyně nebude mít úspěch ve většině svých žalobních důvodů.

Právní otázky

31 Na podporu své žaloby uplatňuje Deltafina jedenáct žalobních důvodů, které vychází:

- zaprvé, z porušení čl. 81 odst. 1 ES, čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) a zásad legality a osobní odpovědnosti, jakož i z nedostatku odůvodnění a zneužití pravomoci;
- zadruhé, z porušení čl. 27 odst. 1 a 2 nařízení č. 1/2003, práva na obhajobu a práva na spravedlivý proces, podstatných formálních náležitostí a zásad legality, právní jistoty a proporcionality, jakož i z nedostatku odůvodnění a zneužití pravomoci;
- zatřetí, z porušení čl. 81 odst. 1 ES, článku 2 nařízení č. 1/2003 a bodu 43 Pokynů k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2004, C 101, s. 81), jakož i z nedostatku odůvodnění;
- začtvrté, z porušení článku 2 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, bodu 1 A a bodu 5 písm. d) Pokynů o metodě stanovování pokut udělených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [UO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171,

dále jen „pokyny“) a zásad proporcionality, „rovného zacházení a sankcí“, jakož i z nedostatku odůvodnění a zneužití pravomoci;

- zapáté, z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, bodu 1 B pokynů a zásady rovného zacházení, jakož i ze zneužití pravomoci;
- zašesté, z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a bodu 2 pokynů, jakož i z nedostatku odůvodnění a zneužití pravomoci;
- zasedmé, z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a bodu 3 pokynů, jakož i ze zneužití pravomoci;
- zaosmé, z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a bodu 5 písm. a) pokynů;
- zadeváté, z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, preambule a bodu 4 pokynů, bodu B písm. e) a bodu D sdělení o spolupráci a zásady rovného zacházení, jakož i z nedostatku odůvodnění a zneužití pravomoci;
- zadesáté, z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, bodu 5 písm. b) pokynů a zásady proporcionality, jakož i ze zneužití pravomoci;

- a zajeďnáciť, z porušení zásad rovného zacházení, zákazu zpěťné účinnosti trestů a ochrany legitimního očekávání, jakož i ze zneužití pravomoci.

³² Tři první žalobní důvody se uplatňují jako hlavní a vztahují se k návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení napadeného rozhodnutí. Sedm následujících žalobních důvodů je vzneseno podpůrně a vztahují se k návrhovým žádáním směřujícím ke snížení pokuty. Poslední žalobní důvod je uplatňován zcela podpůrně za předpokladu, že sedm předchozích žalobních důvodů bude zamítnuto a směřuje rovněž ke snížení pokuty.

1. K přípustnosti výtek týkajících se zneužití pravomoci

³³ V rámci různých žalobních důvodů, které uplatňuje na podporu své žaloby, s výjimkou třetího a osmého žalobního důvodu, vytýká společnost Deltafina Komisi zejména to, že se dopustila zneužití pravomoci.

³⁴ V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury pojem „zneužití pravomoci“ odkazuje na případy, ve kterých správní orgán užije své pravomoci za jiným účelem, než pro který mu byly svěřeny. Rozhodnutí může být stíženo zneužitím pravomoci, pouze jeví-li se na základě objektivních, relevantních a shodujících se nepřímých důkazů, že bylo přijato za výlučným nebo přinejmenším rozhodujícím účelem dosáhnout jiných cílů, než jsou uváděné cíle nebo vyhnout se postupu zvláště upravenému Smlouvou o ES pro vyrovnání se s okolnostmi daného případu (rozsudky Soudního dvora ze dne 13. listopadu 1990, Fedesa a další, C-331/88, Recueil, s. I-4023, bod 24, a ze dne 25. ledna 2007, Dalmine v. Komise, C-407/04 P, Sb. rozh. s. I-829, bod 99).

- 35 V projednávané věci je třeba konstatovat, že se společnost Deltafina omezuje na abstraktní uplatnění řady výtek vycházejících ze zneužití pravomoci, aniž předkládá sebemenší nepřímý důkaz nebo argumentaci na jejich podporu či aspoň upřesňuje, jaký cíl Komise skutečně sledovala, když přijala napadené rozhodnutí. Tyto výtky, tak jak jsou předkládány, nesplňují požadavky čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu v rozsahu, v němž nejsou dostatečně jasné a přesné, aby umožnily žalované připravit si svou obhajobu a Tribunálu rozhodnout o žalobě případně bez dalších informací. Tyto výtky tedy musí být prohlášeny za nepřípustné (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, *Mo och Domsjö v. Komise*, T-352/94, Recueil, s. II-1989, body 333 a 334).

2. K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení napadeného rozhodnutí

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 81 odst. 1 ES, čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 a zásad legality a osobní odpovědnosti, jakož i z nedostatku odůvodnění

- 36 První žalobní důvod vznesený společností Deltafina se skládá ze čtyř částí. V rámci první části kritizuje skutečnost, že jí Komise považuje za odpovědnou za protiprávní jednání spáchané na trhu, na němž není přítomna. V rámci druhé části tvrdí, že jednání, která jsou jí podle ní připisována, nejsou stanovena v čl. 81 odst. 1 ES ani v čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003. V rámci třetí části má za to, že ji Komise nesprávně

kvalifikovala jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů. Konečně v rámci čtvrté části tvrdí, že Komise v napadeném rozhodnutí nedefinovala relevantní trh.

37 Tribunál přezkoumá společně první dvě části a následně odděleně třetí a čtvrtou část žalobního důvodu.

38 Pokud jde o výtku vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění, kterou společnost Deltafina uplatňuje v rámci tohoto žalobního důvodu, aniž ji připojuje k některé z jeho čtyř částí, je třeba konstatovat, že neposkytuje sebemenší argumentaci, která by ji vysvětlila. Je proto třeba ji odmítnout jako nepřijatelnou s ohledem na čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu (viz bod 35 výše).

K první a druhé části, vycházející z toho, že Komise shledala společnost Deltafina odpovědnou za protiprávní jednání spáchané na trhu, na kterém není přítomna, a z toho, že jednání, která jsou přičítána společnosti Deltafina, nejsou stanovena čl. 81 odst. 1 ES ani čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003

– Argumenty účastnic řízení

39 Zprvée Deltafina uvádí, že není činná na trhu nákupu a zpracování surového tabáku ve Španělsku, takže i za předpokladu, že tento trh představuje relevantní trh, nemůže být shledána odpovědnou za jednání, která jsou na něm uskutečněna.

40 Zadruhé Deltafina tvrdí, že se neúčastnila vypracování dohod uzavřených mezi zpracovateli a neprováděla je, protože neměla povolení k činnosti zpracovatele ve Španělsku, a tedy nemohla vyjednávat a uzavírat smlouvy se španělskými producenty surového tabáku ani se účastnit rozdělení surového tabáku, který měl být nakoupen. Tvrdí, že jí nemůže být přičítána úloha „pachatele nebo spolupachatele jednání“, a ještě méně úloha vůdce kartelové dohody zpracovatelů, ale nanejvýš úloha „osoby objektivně a subjektivně jednající mimo kartel, která ale nepřímo ulehčuje jednání pachatelů přítomností na schůzkách, výměnou informací a sdělení, zprostředkováním mezi účastníky, uchováváním dokumentů a údajů“. Přitom těchto chování se netýká ani čl. 81 odst. 1 ES, ani čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003, a nemohou být tedy předmětem sankcí.

41 Na podporu svých tvrzení se společnost Deltafina dovolává rozhodnutí Komise 2005/349/ES ze dne 10. prosince 2003 týkajícího se řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHS (Případ KOMP/E-2/37.857 – Organické peroxidy) (Úř. věst. 2005, L 110, s. 44, dále jen „rozhodnutí organické peroxidy“). Uvádí, že v tomto rozhodnutí Komise shledala porušení čl. 81 odst. 1 ES ve vztahu ke společnosti mimo dotčnou kartelovou dohodu, a sice k poradenskému podniku AC-Treuhand AG, z důvodu různých chování přijatých touto společností, která vykazovala podobnosti s jednáními, která jsou jí vytýkána. Uvádí, že tomuto poradenskému podniku, přestože hrál zásadní úlohu při organizaci a provádění kartelové dohody a byl považován za jejího „strážce“, byla uložena pouze symbolická pokuta 1 000 eur z důvodu „relativně nové povahy situace“.

42 Komise zaprvé odpovídá, že tvrzení společnosti Deltafina, podle kterého není čl. 81 odst. 1 ES použitelný na podniky, které nejsou přímo činné na relevantním trhu, nemá

žádnou podporu ve znění tohoto ustanovení. Pro použití tohoto ustanovení je třeba, aby se dotčený podnik účastnil jednání omezujícího hospodářskou soutěž, které má přinejmenším potenciálně citelný vliv na obchod mezi členskými státy.

⁴³ Zadruhé Komise uvádí, že tvrzení společnosti Deltafina, podle kterého chování, která jsou jí vytýkána, nespádají pod zákaz stanovený v čl. 81 odst. 1 ES, je nejen zcela neopodstatněné, ale rovněž v rozporu s mnoha údaji uvedenými v žalobě.

⁴⁴ Krom toho Komise uvádí, že Deltafina má sama za to, že její úloha může být nahlížena jako úloha, kterou přijala AC-Treuhand ve věci, ve které bylo vydáno rozhodnutí organické peroxidy, a že taková úloha může být sankcionována na základě čl. 81 odst. 1 ES.

– Závěry Tribunálu

⁴⁵ Pokud jde o první část tohoto žalobního důvodu, je třeba uvést, že mezi účastnicemi řízení je nesporné, že ve Španělsku, které představuje v projednávaném případě relevantní zeměpisný trh, společnost Deltafina ani nenakupuje surový tabák u producentů, ani nevykonává činnosti prvotního zpracování tabáku. V tomto členském státě je společnost Deltafina činná pouze v rámci další fáze odvětví, v projednávané věci fázi nákupu zpracovaného tabáku za účelem jeho dalšího prodeje tabákovým továrnám.

- ⁴⁶ Je třeba tedy konstatovat, že společnost Deltafina není přítomna na relevantním trhu, a sice jak bude uvedeno v bodě 82 níže, španělském trhu nákupu a prvotního zpracování surového tabáku.
- ⁴⁷ Z tohoto konstatování nemůže být nicméně vyvozeno, že Komise neměla právo sankcionovat společnost Deltafina za porušení čl. 81 odst. 1 ES.
- ⁴⁸ Tribunál již totiž rozhodl v bodě 122 svého rozsudku ze dne 8. července 2008, AC-Treuhand v. Komise (T-99/04, Sb. rozh. s. II-1501), že podnik může porušit zákaz stanovený v čl. 81 odst. 1 ES, pokud jeho chování – takové, jaké je koordinováno s chováním jiných podniků – má za cíl omezit hospodářskou soutěž na konkrétním relevantním trhu v rámci společného trhu, bez nutného předpokladu toho, že sám na uvedeném relevantním trhu působí.
- ⁴⁹ V témže smyslu Tribunál upřesnil v bodě 127 rozsudku AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, že není vyloučeno, že se podnik může účastnit jednání omezujícího hospodářskou soutěž, i když neomezuje vlastní svobodu jednání na trhu, na kterém je hlavně činný. Každý jiný výklad by totiž mohl zmenšit rozsah zákazu stanoveného v čl. 81 odst. 1 ES do té míry, že by to bylo v rozporu s jeho užitečným účinkem a jeho hlavním cílem, jak je vykládán s ohledem na čl. 3 odst. 1 písm. g) ES, kterým je zajistit zachování nenarušené hospodářské soutěže na společném trhu, vzhledem k tomu, že by neumožňoval stíhat aktivní přispívání podniku k omezování hospodářské soutěže pouze proto, že toto přispívání nevychází z hospodářské činnosti na relevantním trhu, na kterém se toto omezení projevuje nebo se má projevit. V bodě 128 téhož rozsudku dospěl Tribunál k závěru, že znění výrazů „dohody mezi podniky“ ve světle cílů

sledovaných čl. 81 odst. 1 ES a čl. 3 odst. 1 písm. g) ES směřuje k potvrzení existence pojetí kartelové dohody a podniku, který je pachatelem protiprávního jednání, které nerozlišuje podle odvětví nebo trhu, na kterém jsou dotyčné podniky činné.

- 50 Přitom v projednávaném případě, jak bude vysvětleno podrobněji v bodech 122 až 133 níže, se jeví, že společnost Deltafina se spolu se zpracovateli aktivně a přímo účastnila kartelové dohody, o které věděla, nebo nemohla nevědět, že jejím cílem bylo vyloučit nebo omezit hospodářskou soutěž v odvětví surového tabáku ve Španělsku.
- 51 Posouzení Tribunálu uvedené v bodě 48 výše je v projednávaném případě o to relevantnější, že zatímco AC-Treuhand nebyla ve svém postavení poradenského podniku vůbec činná na dotčeném výrobním trhu, a sice trhu organických peroxidů jakožto soutěžitel nebo na straně nabídky či poptávky, společnost Deltafina byla naopak jakožto hlavní zákazník španělských zpracovatelů činná ve Španělsku na trhu bezprostředně navazujícím na trh, na kterém byly prováděny sporné činnosti omezující hospodářskou soutěž. Krom toho v Itálii byla Deltafina přítomná na témže relevantním výrobním trhu, jako je trh v projednávaném případě.
- 52 Z toho vyplývá, že první část prvního žalobního důvodu musí být zamítnuta jako neopodstatněná.
- 53 Druhá část tohoto žalobního důvodu spočívá na předpokladu, podle kterého se Deltafina neúčastnila kartelové dohody zpracovatelů aktivně a přímo, stejným způsobem jako oni, ale pouze se omezila na „nepřímé“ ulehčení jejího provádění.

- 54 Jak již přitom bylo uvedeno v bodě 50 výše a bude stanoveno v bodech 122 až 133 níže, tento předpoklad je chybný.
- 55 V každém případě tvrzení společnosti Deltafina, podle kterého podniky, které přispívají ke kartelové dohodě pouze podřízeným, podružným nebo pasivním způsobem neporušují čl. 81 odst. 1 ES, a tedy jim není možné uložit pokutu na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, je rovněž nesprávné.
- 56 Tak v rozsudku AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, Tribunál zamítl podobné tvrzení, a to poté co připomenul judikaturu týkající se podmínek, které musí splňovat účast podniku na kartelové dohodě, aby tento podnik mohl být považován za odpovědný za celé protiprávní jednání jako spolupachatel (body 129 až 136).
- 57 Konkrétněji v tomto rozsudku Tribunál připomněl, že přičtení celého protiprávního jednání podniku, který se účastnil kartelové dohody, je v souladu s požadavky zásady osobní odpovědnosti, jsou-li splněny dvě podmínky, objektivní podmínka a subjektivní podmínka.
- 58 Pokud jde o první podmínku, Tribunál konstatoval, že je podle judikatury splněna, co se týče vztahu mezi soutěžiteli působícími na téže relevantním trhu, jakož i mezi takovými soutěžiteli a jejich zákazníky, pokud podnik účastnící se kartelové dohody přispěl k jejímu provádění, i když podřízeným, podružným nebo pasivním způsobem,

například mlčky učiněným schválením a neoznámením této kartelové dohody orgánům (rozsudek AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, bod 133).

⁵⁹ Než dospěl k tomuto závěru, Tribunál nejprve uvedl, že postačuje, aby Komise prokázala, že se dotyčný podnik účastnil setkání, na kterých byly uzavřeny protisoutěžní dohody, aniž se tomu zjevně bránil, aby dostatečně prokázala účast uvedeného podniku na kartelové dohodě (rozsudek AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, bod 130). Tribunál doplnil, že za účelem prokázání účasti podniku na jediné dohodě tvořené souhrnem protiprávních jednání rozložených v čase musí Komise dokázat, že tento podnik svým jednáním zamýšlel přispět ke společným cílům sledovaným všemi účastníky a že věděl o faktickém plánovaném nebo uplatňovaném jednání jiných podniků při sledování téhož cíle nebo ho mohl důvodně předvídat a byl připraven podstoupit z toho plynoucí riziko. V tomto ohledu Tribunál připomněl, že mlčky učiněné schválení takovéto protiprávní iniciativy bez veřejného distancování se od jejího obsahu nebo bez jejího oznámení správním orgánům má za následek podporování pokračování protiprávního jednání a ztěžování jeho odhalení. Tribunál zdůraznil, že toto spoluúčastenství představuje pasivní způsob účasti na protiprávním jednání, který tedy může založit odpovědnost podniku v rámci jednotné dohody. Tribunál upřesnil, že se tyto zásady použijí obdobně s ohledem na setkání, kterých se účastnili nejenom soutěžitelé-výrobci, ale rovněž jejich zákazníci.

⁶⁰ Dále Tribunál uvedl v bodě 131 rozsudku AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, že co se týče určení osobní odpovědnosti podniku, jehož účast na kartelové dohodě nemá stejný rozsah a intenzitu jako u ostatních podniků, z judikatury vyplývá, že ačkoliv dohody a jednání ve vzájemné shodě uvedené v čl. 81 odst. 1 ES nutně vyplývají ze shody několika podniků, které jsou všechny spolupachateli protiprávního jednání, avšak jejichž účast může mít různé podoby zejména podle charakteristik dotčeného trhu a postavení každého podniku na tomto trhu, sledovaných cílů a zvolených nebo zamýšlených způsobů provedení, pouhá okolnost, že každý podnik se protiprávního

jednání účastní v podobě jemu vlastní, nepostačuje k vyloučení jeho odpovědnosti za celé protiprávní jednání, včetně chování, která jsou opravdu uskutečňována jinými účastníky se podniky, avšak která mají tentýž protisoutěžní cíl nebo účinek.

⁶¹ Konečně dospěl Tribunál v bodě 132 rozsudku AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, k závěru, že skutečnost, že se podnik neúčastnil všech prvků zakládajících kartelovou dohodu nebo že hrál menší roli v aspektech, kterých se účastnil, není relevantní pro prokázání existence protiprávního jednání vůči tomuto podniku. Nicméně Tribunál doplnil, že ačkoliv případně omezený význam účasti dotyčného podniku nemůže zpochybnit jeho osobní odpovědnost za celé protiprávní jednání, může nicméně ovlivnit posouzení jeho rozsahu a závažnosti, a tudíž stanovení úrovně sankcí.

⁶² Pokud jde o druhou podmínku, Tribunál v bodě 134 rozsudku AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, připomněl, že přičtení celého protiprávního jednání zúčastněnému podniku závisí mimo jiné na projevu jeho vlastní vůle, který ukazuje, že souhlasí, i kdyby jen mlčky, s cíli kartelové dohody. Tribunál upřesnil, že tato subjektivní podmínka je jednak vlastní kritériu mlčky učiněného schválení kartelové dohody a kritériu veřejného nedistancování se od jejího obsahu v rozsahu, v němž tato kritéria s sebou nesou domněnku, že dotyčný podnik nadále souhlasí s cíli a prováděním kartelové dohody, a jednak představuje odůvodnění umožňující považovat dotyčný podnik za spoluodpovědný, jelikož svým jednáním zamýšlel přispět ke společným cílům sledovaným všemi účastníky a věděl o protiprávním jednání jiných účastníků nebo ho mohl důvodně předvídat a byl připraven podstoupit z toho plynoucí riziko.

- ⁶³ V bodě 136 rozsudku AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, Tribunál uvedl, že se zásady uvedené v bodech 57 až 62 tohoto rozsudku použijí obdobně na účast podniku, který díky své hospodářské činnosti a odborné expertize nemůže nevědět o protisoutěžní povaze dotčeného jednání, a může tak nezanedbatelným způsobem podpořit spáchání protiprávního jednání.
- ⁶⁴ Z výše uvedeného vyplývá, že druhá část prvního žalobního důvodu musí být rovněž zamítnuta jako neopodstatněná.

Ke třetí části, vycházející z toho, že Komise nesprávně kvalifikovala společnost Deltafina jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů

– Argumenty účastnic řízení

- ⁶⁵ Deltafina tvrdí, že ji Komise nesprávně kvalifikovala jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů.
- ⁶⁶ Na podporu svého tvrzení se dovolává následujících skutečností, které odlišují její situaci od situace jiných podniků, které byly považovány za vůdce kartelové dohody v jiných věcech:

- neměla úlohu iniciátora chování vytýkaného zpracovatelům;

- nepodnítla – a o to méně nepřinutila – žádný podnik, aby se připojil ke kartelové dohodě zpracovatelů;
- nevykonávala na kohokoliv nátlak a v žádném případě neměla moc tak učinit;
- neměla žádnou řídicí nebo kontrolní úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů, která krom toho nedisponovala „řídicími institucionálními orgány“;
- její předseda pan M. se účastnil pouze čtyř schůzek kartelové dohody zpracovatelů a nemohl „organizovat její strategie“;
- nemohla přijmout chování „cenového vůdce“ (price leader) na straně poptávky, protože vzhledem k tomu, že nejednala v rámci téhož stupně odvětví jako španělsí zpracovatelé, nenakupovala surový tabák od producentů;
- nikdy nedisponovala pravomocí nebo skutečnou mocí přijmout sankce nebo odvetná opatření proti členům kartelové dohody zpracovatelů, kteří nejednali v souladu se společnou činností.

⁶⁷ Krom toho Deltafina zpochybňuje tvrzení Komise, podle kterého vedoucí úloha, která je jí přičtena, byla v napadeném rozhodnutí zohledněna jen jako přitěžující

okolnost. Tvrdí, že existence této úlohy je ve skutečnosti jedinou výtkou, která je jí určena.

- ⁶⁸ Komise nejprve odpovídá, že i za předpokladu, že se dopustila pochybení tím, že kvalifikovala Deltafina jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů, toto nemůže zbavit tuto společnost veškeré odpovědnosti pokud jde o protiprávní jednání, která jsou jí vytýkána, ale může nanejvýš vést ke snížení pokuty. Skutečnost, že Deltafina byla vůdcem kartelové dohody zpracovatelů byla totiž v napadeném rozhodnutí zohledněna pouze jako přitěžující okolnost při stanovení pokuty.
- ⁶⁹ Dále má Komise za to, že projednávaná část musí být v každém případě zamítnuta jako neopodstatněná. V tomto ohledu na jedné straně připomíná, že podle judikatury její předchozí rozhodovací praxe nevytváří sama o sobě právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže. Na straně druhé odkazuje na bod 435 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který podle ní dostatečně jasně a přesně uvádí důvody, pro které byla společnost Deltafina považována za vůdce kartelové dohody zpracovatelů.

– Závěry Tribunálu

- ⁷⁰ Je třeba uvést, že tato část žalobního důvodu je společností Deltafina uplatněna na podporu jejích návrhových žádání směřujících k zamítnutí napadeného rozhodnutí a že stejně jako první dvě části směřuje k prokázání, že jí Komise nemohla shledat odpovědnou za kartelovou dohodu zpracovatelů.

⁷¹ Přitom, jak správně uvádí Komise, postavení vůdce kartelové dohody zpracovatelů přičítané společnosti Deltafina bylo v napadeném rozhodnutí zohledněno pouze v kontextu stanovení výše pokuty a to jako přítěžující okolnost (viz body 435 a 436 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V rozporu s tvrzením společnosti Deltafina ji Komise prohlásila odpovědnou za protiprávní jednání nikoliv na základě konstatování, že hrála vedoucí úlohu v rámci kartelové dohody zpracovatelů, ale na základě konstatování, které se opírá zejména o různé skutečnosti shrnuté v bodech 359 až 369 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že se přímo a aktivně účastnila uvedené kartelové dohody. Jinými slovy postavení vůdce kartelové dohody přičítané společnosti Deltafina nemá vliv na vznik její odpovědnosti za kartelovou dohodu zpracovatelů.

⁷² Je pravda, že jednání společnosti Deltafina, o která se Komise opřela při kvalifikaci této společnosti jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů, jsou v zásadě stejná jako ta, na základě kterých dospěla k závěru o její účasti na uvedené kartelové dohodě. Nic to však nemění na tom, jak správně uvádí Komise ve svých písemnostech, že otázka, zda se podnik účastnil kartelové dohody a otázka případného rozsahu a intenzity této účasti, jsou předmětem dvou různých posouzení, z nichž první se týká zjištění existence porušení čl. 81 odst. 1 ES a druhá stanovení úrovně sankce.

⁷³ Z výše uvedených úvah vyplývá, že třetí část prvního žalobního důvodu, i kdyby byla opodstatněná, nemůže vést ke zrušení napadeného rozhodnutí. Musí tedy být v rámci tohoto žalobního důvodu zamítnuta jako irelevantní. Tato třetí část bude nicméně zohledněna při přezkumu šestého žalobního důvodu, který částečně spočívá na stejných argumentech.

K čtvrté části, vycházející z toho, že Komise v napadeném rozhodnutí nedefinovala relevantní trh

– Argumenty účastnic řízení

⁷⁴ Deltafina vytýká Komisi, že v napadeném rozhodnutí nedefinovala relevantní výrobový a zeměpisný trh.

⁷⁵ V tomto ohledu společnost Deltafina odkazuje na bod 27 a následující rozsudku Tribunálu ze dne 11. prosince 2003, *Adriatica di Navigazione v. Komise* (T-61/99, Recueil, s. II-5349). Tvrdí, že podle bodu 30 tohoto rozsudku se výtky proti definici relevantního trhu použité Komisí mohou týkat jiných skutečností souvisejících s použitím čl. 81 odst. 1 ES, než je existence „dohody“ mezi podniky, „ovlivnění obchodu mezi členskými státy“ a „narušení hospodářské soutěže“, a sice zejména dosahu dotčené kartelové dohody, její jednotné nebo globální povahy, jakož i dosahu individuální účasti každého z dotčených podniků. Tyto posledně uvedené skutečnosti jsou úzce spojeny se zásadou osobní odpovědnosti za spáchání kolektivních protiprávních jednání, jakož i s obecnými právními zásadami, jako jsou zásady právní jistoty a proporcionality. Společnost Deltafina uvádí rovněž, že podle bodu 32 téhož rozsudku, „[j]e tedy žádoucí, aby Komise, přijme-li rozhodnutí, v kterém konstatuje účast podniku na komplexním, kolektivním a nepřetržitým protiprávním jednání, jako jsou často kartely, zohlednila kromě ověření dodržení zvláštních podmínek použití čl. [81 odst. 1 ES] skutečnost, že jestliže má takové rozhodnutí vést k osobní odpovědnosti každého z jeho adresátů, je to výlučně z důvodu jejich dokázané účasti na kolektivním sankcionovaném a správně vymezeném jednání“. Doplňuje, že podle téhož bodu,

„jelikož [t]akové rozhodnutí může vyvolat významné důsledky pro vztahy dotyčných podniků nejen se správním orgánem, ale rovněž se třetími osobami, je třeba, aby Komise přezkoumala relevantní trh nebo trhy a identifikovala je dostatečně přesně v odůvodnění rozhodnutí, které sankcionuje porušení čl. [81 odst. 1 ES], aby určila podmínky fungování trhu, za jakých je hospodářská soutěž narušena a zároveň dodržela zásadní požadavky právní jistoty“.

⁷⁶ Dále Deltafina tvrdí, že jelikož nebyla činná na trhu, na kterém došlo k jednáním omezujícím hospodářskou soutěž, Komise ji nemůže prohlásit odpovědnou za tato jednání a uložit jí sankci, aniž poruší zásadu osobní odpovědnosti.

⁷⁷ Konečně společnost Deltafina rovněž uvádí, přičemž uplatňuje stejný důvod, že v napadeném rozhodnutí Komise neprokazuje „vazbu mezi [uvedenými] jednáními a účinky na trh, které se i za přítomnosti svým cílem protiprávního jednání musí projevit důsledky škodlivými pro hospodářskou soutěž“. Domnívá se, že odkaz Komise v bodě 368 odůvodnění napadeného rozhodnutí na bod 136 rozsudku Tribunálu ze dne 15. září 1998, *European Night Services* a další v. Komise (T-374/94, T-375/94, T-384/94 a T-388/94, Recueil, s. II-3141), je irelevantní.

⁷⁸ V odpovědi na argumenty společnosti Deltafina Komise nejprve uvádí, že v napadeném rozhodnutí dostatečně jasně a podrobně definovala hospodářský a právní kontext trhu, na kterém byla prováděna dotčená restriktivní jednání.

⁷⁹ Dále Komise odmítá tvrzení společnosti Deltafina, podle kterého narušila zásadu osobní odpovědnosti tím, že ji shledala odpovědnou za dotčená jednání omezující hospodářskou soutěž, i když tato společnost nebyla činná na trhu, na kterém byla tato jednání odhalena.

⁸⁰ Konečně Komise považuje za „naprosto nesmyslný“ argument společnosti Deltafina, podle kterého, jelikož tato společnost nebyla přítomna na relevantním trhu, neexistuje vazba mezi dotyčnými protiprávními jednáními a jejich účinky na tento trh. Uvádí, že skutečnost, že společnost Deltafina není přímo činná na trhu, na kterém byla konstatována jednání omezující hospodářskou soutěž, ji nezavazuje odpovědnosti za jejich provádění ani nemůže vést k závěru, že tato jednání neměla účinky na uvedený trh. V tomto ohledu tvrdí, přičemž odkazuje zejména na bod 136 rozsudku *European Night Services* a další v. Komise, bod 77 výše, že podle ustálené judikatury není nezbytné posuzovat konkrétní účinky na trh, které mají dohody, jež jako v projednáváním případě zjevně omezují hospodářskou soutěž.

– Závěry Tribunálu

⁸¹ Je třeba konstatovat, že v rozporu s tvrzením společnosti Deltafina Komise neopomenula v napadeném rozhodnutí identifikovat relevantní výrobní a zeměpisný trh.

⁸² Z tohoto rozhodnutí totiž dostatečně jasně a přesně vyplývá, že relevantním trhem je španělský trh nákupu a prvotního zpracování surového tabáku. Zejména v bodech 19 až 65 napadeného rozhodnutí Komise podrobně popisuje podniky prvotního zpracování surového tabáku ve Španělsku – přičemž upřesňuje jejich činnosti nákupu

a zpracování surového tabáku, jakož i obchodní vztahy, které mezi sebou udržují – producenty surového tabáku, zástupce producentů, různé aspekty odvětví surového tabáku ve Španělsku, mezi nimi oblasti produkce, objem a hodnotu produkce, hodnotu prodeje, různé odrůdy surového tabáku a (maximální) průměrné dodací ceny pro každou z těchto odrůd, jakož i právní rámec Společenství a španělský právní rámec použitelný na surový tabák.

⁸³ Krom toho analýza, ke které Komise přistoupila v napadeném rozhodnutí, umožňuje na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Deltafina, když cituje poslední větu bodu 32 rozsudku *Adriatica di Navigazione v. Komise*, bod 75 výše, plně určit podmínky fungování trhu, na kterém je hospodářská soutěž narušena.

⁸⁴ Společnost Deltafina je o to méně oprávněna tvrdit, že Komise neidentifikovala v napadeném rozhodnutí relevantní trh, když z mnoha částí jejích písemností vyplývá, že přesně pochopila, že tímto trhem byl španělský trh nákupu a prvotního zpracování surového tabáku. Tak, aby se uvedl jen jeden příklad, celá argumentace, kterou uvedla na podporu první části projednávaného žalobního důvodu, spočívá právě na této definici.

⁸⁵ Čtvrtá část prvního žalobního důvodu je tedy zcela skutkově neopodstatněná.

⁸⁶ Pokud jde o argument společnosti Deltafina, podle kterého Komise nedodržela zásadu osobní odpovědnost tím, že ji shledala odpovědnou za kartelovou dohodu prováděnou na trhu, na kterém nebyla aktivní, tento nemůže být přijat. Jak již totiž bylo uvedeno v bodech 48 a 49 výše, podnik může porušit zákaz stanovený v čl. 81 odst. 1 ES, pokud jeho chování, jak je koordinováno s chováním jiných podniků, má

za cíl omezit hospodářskou soutěž na konkrétním relevantním trhu v rámci společného trhu, aniž to nutně předpokládá, že by sám na uvedeném relevantním trhu působil. Ve skutečnosti je třeba k tomu, aby bylo podniku, který se účastnil kartelové dohody, připsáno celé protiprávní jednání v souladu s požadavky zásady osobní odpovědnosti, aby uvedený podnik splnil dvě podmínky, objektivní a subjektivní, připomenuté v bodech 57 až 63 výše, což je případ společnosti Deltafina, jak bude uvedeno dále v bodech 122 až 133.

- 87 Konečně v rozporu s tím, co zřejmě tvrdí společnost Deltafina (viz bod 77 výše), z pouhé skutečnosti, že tato společnost nebyla aktivní na relevantním trhu nelze vyvodit, že kartelová dohoda zpracovatelů nemohla mít škodlivé účinky na hospodářskou soutěž na tomto trhu.
- 88 S ohledem na výše uvedené úvahy musí být čtvrtá část prvního žalobního důvodu zamítnuta jako neopodstatněná.
- 89 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že první žalobní důvod nemůže být v žádné ze svých částí přijat.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 27 odst. 1 a 2 nařízení č 1/2003, práva na obhajobu a práva na spravedlivý proces, podstatných formálních náležitostí, zásad legality, právní jistoty a proporcionality, jakož i z nedostatku odůvodnění

- 90 Druhý žalobní důvod vznesený společností Deltafina se dělí do čtyř částí. V rámci první části kritizuje skutečnost, že v napadeném rozhodnutí jí Komise připsala jinou

úlohu, než jakou jí vytýká v oznámení námitek. V rámci druhé části tvrdí, že jednání, která jsou jí vytýkána, musí být ve skutečnosti připsána jejímu předsedovi. V rámci třetí části tvrdí, že Komise jí odmítla poskytnout přístup k určitým dokumentům v její neprospěch. Konečně v rámci čtvrté části tvrdí, že Komise v oznámení námitek nede-
finovala dostatečně jasné relevantní výrobní a zeměpisný trh.

- ⁹¹ Pokud jde o výtku vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění, kterou společnost Deltafina uplatňuje v rámci druhého žalobního důvodu, aniž by ji výslovně připojila k některé z jeho čtyř částí, je třeba konstatovat, že nepředkládá sebemenší argumentaci, která by ji vysvětlila. Je třeba ji proto odmítnout jako nepřípustnou s ohledem na čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu (viz bod 35 výše).

K první části, vycházející z toho, že v napadeném rozhodnutí Komise připsala společnosti Deltafina jinou úlohu, než jakou jí vytýká v oznámení námitek

– Argumenty účastnic řízení

- ⁹² Deltafina tvrdí, že Komise tím, že ji v napadeném rozhodnutí shledala odpovědnou jako „pachatele“ nebo „spolupachatele“ protiprávního jednání a tím, že ji kvalifikovala v tomto rozhodnutí jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů, jí přisoudila rozdílnou – a závažnější – úlohu, než jakou jí přičetla v oznámení námitek.

- ⁹³ Na podporu svých tvrzení Deltafina uvádí řadu rozdílů mezi zněním oznámení námitek a napadeného rozhodnutí. Uvádí zejména, že zatímco na žádném místě oznámení námitek jí není vytýkáno, že se účastnila protiprávních dohod a jednání – taková výtka byla formulována pouze proti španělským zpracovatelům – v napadeném rozhodnutí je naopak prezentována jako účastníci se přímo a aktivně těchto dohod a jednání. V oznámení námitek se rovněž nijak neuvádí okolnost, že Deltafina může být považována za vůdce kartelové dohody zpracovatelů. Krom toho Deltafina kritizuje řadu úvah uvedených v napadeném rozhodnutí.
- ⁹⁴ Společnost Deltafina tvrdí, že Komise tím, že tak postupovala, nejenže vznesla tvrzení, které není podpořeno skutečnostmi ze spisu, ale rovněž zasáhla do jejího práva na obhajobu. Pokud jde o posledně uvedený bod, konkrétněji Komisi vytýká, že jí neumožnila vyjádřit se k tomu, že byla kvalifikována jako pachatel nebo spolupachatel protiprávního jednání a vůdce kartelové dohody zpracovatelů, jak bylo proti ní použito v napadeném rozhodnutí.
- ⁹⁵ Komise tvrdí, že nikdy společnost Deltafina nekvalifikovala jako pachatele nebo spolupachatele dotčených restriktivních jednání, přičemž uvádí, že tyto kvalifikace nemají „právní význam“ v právu hospodářské soutěže. Komise odkazuje na skutkové okolnosti uvedené v bodech 362 až 366 napadeného rozhodnutí a upřesňuje, že závěr, ke kterému v něm dospěla, je ten, že se společnost Deltafina plně „účastnila“ uvedených jednání, a že musí být tedy shledána „plně“ odpovědnou za protiprávní jednání.
- ⁹⁶ Komise tvrdí, že v oznámení námitek se opřela o stejné skutkové okolnosti, aby shledala, že se Deltafina účastnila kartelové dohody zpracovatelů, a v důsledku je odpovědná za porušení článku 81 ES. Uvádí, že v odpovědi na toto oznámení námitek se Deltafina krom toho široce bránila úloze, která jí byla přidělena v kartelové dohodě

zpracovatelů. Domnívá se, že tedy žádný z „rozdílů ve znění“ oznámení námitek a napadeného rozhodnutí uvedený společností Deltafina nemůže prokázat existenci porušení práva této společnosti na obhajobu.

97 Krom toho Komise odmítá kritiky, které společnost Deltafina uplatňuje proti určitým úvahám obsaženým v napadeném rozhodnutí.

98 Konečně se Komise, která odkazuje na jednání popsaná v bodech 363 až 365 odůvodnění napadeného rozhodnutí, domnívá, že vůbec není „nerozumné“ tvrdit, jak to učinila v bodě 361 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že Deltafina hrála „obzvláště aktivní“ úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů.

99 Podle Komise z výše uvedených skutečností vyplývá, že se nedopustila ani nesprávného posouzení, ani neporušila právo společnosti Deltafina na obhajobu tím, že ji považovala za účastníka restriktivních jednání uvedených v článku 1 napadeného rozhodnutí, ani tím, že ji prohlásila odpovědnou za tato jednání.

100 Pokud jde o kritiky, které Deltafina formuluje ohledně své kvalifikace v napadeném rozhodnutí jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů, Komise nejprve uvádí, že i za předpokladu, že jsou opodstatněné, může to nanejvýš vést ke snížení částky pokuty.

101 Dále Komise připomíná, že podle ustálené judikatury splní svou povinnost dodržet právo podniků být vyslechnuty, pokud ve svém oznámení námitek výslovně uvede,

že bude zkoumat, zda je třeba uložit dotyčným podnikům pokuty, a pokud uvede hlavní skutkové a právní okolnosti, které mohou vést k uložení pokuty, jako je závažnost a délka trvání předpokládaného protiprávního jednání, stejně jako skutečnost, že k němu došlo „úmyslně nebo z nedbalosti“ (rozsudek Tribunálu ze dne 20. března 2002, LR AF 1998 v. Komise, T-23/99, Recueil, s. II-1705, bod 199). Přitom skutečnosti vyžadované judikaturou jsou v oznámení námitek obsaženy.

- ¹⁰² Konečně Komise uvádí, že v každém případě skutečnost, že výslovně neuvedla v oznámení námitek svůj úmysl shledat zvláštní úlohu, kterou Deltafina hrála v rámci kartelové dohody zpracovatelů, za přitěžující okolnost, nemá důsledky pro obhajobu tohoto podniku. Tato společnost totiž na stránkách 31 až 37 své odpovědi na oznámení námitek výslovně vznesla argumenty směřující k minimalizování její úlohy.

– Závěry Tribunálu

- ¹⁰³ Tato část obsahuje dvě hlavní složky. Na jedné straně Deltafina uplatňuje existenci rozdílů mezi oznámením námitek a napadeným rozhodnutím, pokud jde o posouzení její úlohy v kartelové dohodě zpracovatelů. Na straně druhé zpochybňuje opodstatněnost tohoto posouzení, jak bylo provedeno v napadeném rozhodnutí.
- ¹⁰⁴ V rámci každé z těchto dvou složek Deltafina kritizuje zejména to, že jí bylo přisouzeno postavení vůdce kartelové dohody zpracovatelů. V rámci první složky tak vytýká Komisi, že v oznámení námitek nezmínila okolnost, že může být považována za vůdce kartelové dohody zpracovatelů, čímž porušila její právo na obhajobu. V rámci

druhé složky uvádí, že závěr Komise v napadeném rozhodnutí, podle kterého hrála takovou úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů, není dostatečně podpořen.

105 Jak již bylo konstatováno v bodě 71 výše a jak správně uvedla Komise, vedoucí postavení v kartelové dohodě zpracovatelů připisované společnosti Deltafina bylo v napadeném rozhodnutí zohledněno pouze v kontextu stanovení výše pokuty, a to jakožto přitěžující okolnost. Tak i kdyby porušení práva na obhajobu uplatněné ve vztahu k tomuto postavení bylo prokázáno nebo by se ukázalo, že uvedené postavení nebylo právně dostatečně prokázáno, nemůže to vést ke zrušení napadeného rozhodnutí, o což se snaží Deltafina, když poukazuje na tuto část žalobního důvodu, ale nanejvýš ke snížení pokuty, která jí byla uložena. Výše uvedené kritiky tedy musí být zamítnuty jako irelevantní v rámci této části žalobního důvodu. Budou přezkoumány níže v rámci šestého žalobního důvodu, který Deltafina uplatnila na podporu svých návrhových žádání směřujících ke snížení její pokuty a který se v zásadě opírá o tytéž úvahy.

106 Pokud jde o další kritiky, které Deltafina formuluje na podporu této části žalobního důvodu, týkají se tří odlišných otázek, a sice zaprvé otázky, na jakém základu dospěla Komise v napadeném rozhodnutí k závěru, že tato společnost porušila článek 81 ES, zadruhé otázky, zda v tomto ohledu existují rozdíly mezi tímto rozhodnutím a oznámením námitek, a zatřetí, otázky právně dostatečného odůvodnění výše uvedeného závěru Komise.

107 Pokud jde o první otázku, je třeba připomenout, jak již bylo uvedeno v bodech 15 až 21 výše, že se napadené rozhodnutí týká dvou horizontálních kartelových dohod

uzavřených a prováděných na španělském trhu se surovým tabákem, přičemž první zahrnuje španělské zpracovatele a Deltafina, a druhá zástupce producentů. Podle napadeného rozhodnutí se obě tyto kartelové dohody vyznačují souborem dohod nebo jednání ve vzájemné shodě a představují jediné a trvalé porušení čl. 81 odst. 1 ES (viz zejména body 275 až 277 a 296 až 298 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

108 Španělští zpracovatelé a Deltafina byli shledáni odpovědnými za celé první a zástupci producentů za celé druhé protiprávní jednání (viz zejména článek 1 a body 358, 359 a 366 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

109 Konkrétněji, z vícero bodů odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise má za to, že Deltafina ze stejného důvodu jako španělští zpracovatelé uzavřela dohody a účastnila se jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem bylo každý rok během let 1996/2001 stanovit (maximální) průměrné dodací ceny pro každou odrůdu surového tabáku bez ohledu na jakost, jakož i si rozdělit množství každé odrůdy surového tabáku, kterou každý ze zpracovatelů mohl nakoupit od producentů (viz zejména body 85, 88, 112, 144, 274, 276, 278, 279, 281 až 283, 285 až 287, 301, 303, 305 a 357 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dále má za to, že Deltafina ze stejného důvodu jako španělští zpracovatelé a během let 1999 až 2001 uzavřela dohody a účastnila se jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem bylo stanovit cenová rozpětí pro jednotlivé jakostní třídy u každé odrůdy surového tabáku uvedené v rozpisu, jenž tvoří přílohu smluv o pěstování, jakož i dodatečné podmínky (viz zejména body 85, 274, 276, 290 a 357 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

110 Jinými slovy v napadeném rozhodnutí je společnosti Deltafina vytýkáno, že se přímo a aktivně účastnila kartelové dohody zpracovatelů (viz zejména body 357, 361, 366 a 369 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Za tímto účelem je třeba uvést, že

Komise upřesňuje zejména v bodě 369 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že „úloha společnosti Deltafina musí být v projednávaném případě považována za přímou a základní, která se neomezuje na úlohu vnějšího koordinátora nebo pomocníka“.

¹¹¹ V bodech 359 až 366 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí s odkazem na další body odůvodnění tohoto rozhodnutí úvahy a zvláštní skutečnosti, na základě kterých dospěla k závěru uvedenému v bodech 109 a 110 výše.

¹¹² Jsou to následující úvahy a skutečnosti:

- Deltafina se prostřednictvím svého předsedy a – někdy – jiných zástupců účastnila určitých schůzek kartelové dohody zpracovatelů (body 67, 112 a 363 odůvodnění napadeného rozhodnutí), v projednávané věci schůzek dne 13. března 1996 v Madridu (Španělsko) (body 88 a 92 odůvodnění napadeného rozhodnutí), dne 17. prosince 1996 (bod 117 odůvodnění napadeného rozhodnutí), dne 30. ledna 1997 v Římě (Itálie) (bod 118 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a schůzky v březnu 1999 (bod 186 odůvodnění napadeného rozhodnutí);
- Deltafina, když nebyla přítomná na některých schůzkách kartelové dohody zpracovatelů, byla jimi pravidelně informována o situaci na španělském trhu se surovým tabákem a o jednáních, která prováděli (body 112, 133 až 136, 140 až 143, 145, 149 a 364 odůvodnění napadeného rozhodnutí);

- v roce 1997 byl předseda společnosti Deltafina navíc depozitářem záznamu, který španělští zpracovatelé připravili a podepsali na jedné z jejich schůzek a který podrobně uváděl různé dohody, ke kterým dospěli (body 122 a 364 odůvodnění napadeného rozhodnutí);
- Deltafina se účastnila organizace kartelové dohody zpracovatelů, zejména tím, že jim posílala dopisy s cílem dosáhnout řádného provádění protiprávních dohod, a tím, že jednala jako zprostředkovatel při sporech mezi nimi (body 140 a 365 odůvodnění napadeného rozhodnutí);
- Deltafina hrála ústřední úlohu v rámci jednání mezi španělskými zpracovateli a zástupci producentů ohledně cenového rozpětí týkajícího se nadbytečného tabáku ze sběru v roce 1999 (body 207, 221 a 365 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

¹¹³ Pokud jde o druhou otázku, je třeba nejprve připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že dodržování práv obhajoby ve všech řízeních, která mohou vést k uložení sankcí, zejména pokut nebo penále, představuje základní zásadu práva Společenství, která musí být dodržována, i když se jedná o správní řízení (rozsudky Soudního dvora ze dne 13. února 1979, Hoffmann-La Roche v. Komise, 85/76, Recueil, s. 461, bod 9, a ze dne 2. října 2003, ARBED v. Komise, C-176/99 P, Recueil, s. I-10687, bod 19).

¹¹⁴ Tato zásada zejména vyžaduje, aby oznámení námitek zaslané Komisí podniku, kterému Komise zamýšlí uložit sankci za porušení pravidel hospodářské soutěže, obsahovalo základní skutečnosti uplatňované vůči tomuto podniku jako vytýkané skutkové okolnosti, jejich kvalifikaci a důkazy, o něž se Komise opírá, aby mohl uvedený podnik

užitečně uplatnit své argumenty v rámci správního řízení, které je proti němu vedeno (viz rozsudek ARBED v. Komise, bod 113 výše, bod 20 a citovaná judikatura).

- 115 Porušení práva na obhajobu ve správním řízení se krom toho posuzuje ve světle námitek uvedených Komisí v oznámení námitek a v rozhodnutí, kterým uvedené řízení ukončila (rozsudky Tribunálu ze dne 29. června 1995, *Solvay v. Komise*, T-30/91, Recueil, s. II-1775, bod 60, a *ICI v. Komise*, T-36/91, Recueil, s. II-1847, bod 70). Za těchto podmínek konstatování porušení práva na obhajobu předpokládá, že námitka, o které podnik tvrdí, že vůči němu nebyla uplatněna v oznámení námitek, je Komisí uvedena v konečném rozhodnutí.
- 116 V projednávaném případě Komise jak v oznámení námitek, tak v napadeném rozhodnutí rozlišuje mezi dvěma horizontálními kartelovými dohodami, které se vyznačují souborem dohod a jednání ve vzájemné shodě na španělském trhu se surovým tabákem, přičemž první zahrnuje odvětví prvotního zpracování a druhé odvětví produkce, a kvalifikuje každou z těchto kartelových dohod jako jediné a trvající porušení čl. 81 odst. 1 ES (viz zejména body 1, 316 až 318 a 338 až 340 oznámení námitek). Tak jako v napadeném rozhodnutí jsou v oznámení námitek španělští zpracovatelé a Deltafina považováni za odpovědné za celé první a zástupci producentů za celé druhé protiprávní jednání (viz zejména body 411, 412 a 420 oznámení námitek).
- 117 Pokud jde konkrétněji o společnost Deltafina, z oznámení námitek jasně vyplývá, že stejně jako v napadeném rozhodnutí se této společnosti připisuje odpovědnost za protiprávní jednání z důvodu její přímé a aktivní účasti na činnostech kartelové dohody zpracovatelů. Tak v první větě bodu 415 oznámení námitek, která je téměř totožná s první větou bodu 361 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise uvádí, že

„společnost Deltafina hrála obzvláště aktivní úlohu v kartelu španělských zpracovatelů surového tabáku“. Rovněž v bodě 420 oznámení námitek, který má podobné znění jako bod 366 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise zejména dospěla k závěru, že je třeba „mít za to, že společnost Deltafina se aktivně účastnila na přípravě a provedení dohody o průměrných cenách a množstvích uzavírané mezi zpracovateli od roku 1996, jakož i na vyjednáních rozpisu cen nadbytečného tabáku v roce 2000“.

- 118 Dále odpovídají úvahy a skutečnosti, o které se Komise opírá za účelem prokázání výtky vycházející z přímé a aktivní účasti společnosti Deltafina na protiprávním jednání, v zásadě úvahám a skutečnostem, které obsahuje napadené rozhodnutí a které jsou uvedeny v bodě 112 výše (viz zejména body 412 až 420 oznámení námitek a různé body téhož oznámení, na které odkazují).
- 119 Je tedy třeba konstatovat, že v rozporu s tvrzením společnosti Deltafina se napadené rozhodnutí neodlišuje od oznámení námitek, pokud jde o důvody, na základě kterých jí byla připsána odpovědnost za protiprávní jednání. Ze znění oznámení námitek musela Deltafina nezbytně pochopit, že Komise, tak jako v napadeném rozhodnutí, zamýšlí vycházet z její přímé a aktivní účasti v kartelové dohodě zpracovatelů. Jelikož oznámení námitek umožnilo společnosti Deltafina nejen seznámit se s výtkou vycházející z její přímé a aktivní účasti na protiprávním jednání, ale rovněž ze skutečností, které Komise použila v napadeném rozhodnutí na podporu této výtky, žalobkyně byla zcela schopna zajistit svou obhajobu v průběhu správního řízení.
- 120 Je pravda, že v některých částech napadeného rozhodnutí je výslovně uvedeno, že se společnost Deltafina po boku španělských zpracovatelů účastnila sporných dohod nebo jednání ve vzájemné shodě (viz bod 109 výše), zatímco v odpovídajících částech

oznámení námitek to uvedeno není. Nicméně se jedná o pouhý rozdíl v prezentaci skutečností, na které se mělo v napadeném rozhodnutí pouze konkrétněji upozornit, a nemůže představovat věcnou změnu námitek, jak byly uvedeny v oznámení námitek. V tomto ohledu je třeba připomenout, že je ustálenou judikaturou, že konečné rozhodnutí Komise nemusí být nutně kopií oznámení námitek (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. července 1970, *ACF Chemiefarma v. Komise*, 41/69, Recueil, s. 661, bod 91, a ze dne 7. června 1983, *Musique Diffusion française a další v. Komise*, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, bod 14; rozsudek Tribunálu ze dne 8. října 1996, *Compagnie maritime belge de transports a další v. Komise*, T-24/93 až T-26/93 a T-28/93, Recueil, s. II-1201, bod 113).

- ¹²¹ Rovněž v bodě 413 oznámení námitek prohlašuje Komise, která cituje své rozhodnutí 80/1334/EHS ze dne 17. prosince 1980 v řízení podle článku [81 ES] (IV/29.869 – *Lité sklo v Itálii*) (Úř. věst. L 383, s. 19, dále jen „rozhodnutí Lité sklo“), že podle její rozhodovací praxe, „jestliže podnik umožní a ‚vědomě‘ napomáhá omezování hospodářské soutěže, které je samotným cílem dotyčných dohod, může být shledán ‚odpovědným‘ za omezující účinky, které z toho vyplývají“. Tuto poznámku, která nemá obdobu v napadeném rozhodnutí a která se nachází v části oznámení námitek věnované jeho adresátům, a zejména společnosti Deltafina, by bylo možné na první pohled vykládat tak, že znamená, že Komise vytýká společnosti Deltafina, že se neúčastnila přímo a aktivně na kartelové dohodě zpracovatelů, ale pouze ulehčila spáchání protiprávního jednání. Takový výklad však není možné přijmout v rozsahu, v němž nezohledňuje body oznámení námitek, která navazují na tuto poznámku a konkrétně body 415 a 420, ve kterých se společnost Deltafina jasně vytýká, že se aktivně účastnila kartelové dohody zpracovatelů (viz bod 117 výše). Ve skutečnosti Komise tím, že formulovala tuto poznámku v bodě 413 oznámení námitek – i když je možné litovat, že v tomto ohledu nepoužila přesnější slova – zamýšlela uvést, že podnik může porušit zákaz stanovený v čl. 81 odst. 1 ES, pokud jeho chování, které je koordinováno s chováním

jiných podniků, má za cíl omezit hospodářskou soutěž na konkrétním relevantním trhu v rámci společného trhu, aniž to nutně předpokládalo, že by sám na uvedeném relevantním trhu působil. Jasně se to ukáže, když je uvedená poznámka vykládána v kontextu části rozhodnutí Lité sklo, ze které pochází.

¹²² Pokud jde o třetí otázku, je třeba konstatovat, že Deltafina nezpochybňuje, že skutečnosti, o které se Komise opírá v bodech 359 až 366 odůvodnění napadeného rozhodnutí, aby jí shledala odpovědnou za porušení článku 81 ES, jak jsou připomenuty v bodě 112 výše, jsou podpořeny důkazy obsaženými ve spisu. Společnost Deltafina ve skutečnosti v rámci této části žalobního důvodu zpochybňuje závěr Komise, podle kterého uvedené skutečnosti odůvodňují, aby jí bylo první protiprávní jednání přičteno v plném rozsahu.

¹²³ V tomto ohledu je třeba připomenout, že aby celé protiprávní jednání mohlo být přičteno podniku účastnícímu se kartelové dohody, je třeba, aby byly splněny dvě podmínky, objektivní podmínka a subjektivní podmínka (viz body 57 až 63 výše). Pokud jde o první podmínku, je třeba, aby tento podnik přispíval k provádění kartelové dohody, třeba i podřízeným, podružným nebo pasivním způsobem. Pokud jde o druhou podmínku, uvedený podnik musí prokázat vlastní vůli, která ukazuje, že souhlasí, i kdyby jen mlčky, s cíli kartelové dohody.

¹²⁴ V projednávaném případě se nejprve ukázalo, že Deltafina během doby trvání protiprávního jednání aktivně a přímo přispívala k provádění kartelové dohody zpracovatelů.

- 125 Skutečnosti ze spisu tak prokazují, že se dva zástupci společnosti Deltafina, v prodávané věci pan M., její předseda a pan C., ředitel odpovědný za nákupy, účastnili první schůzky kartelové dohody zpracovatelů, a sice schůzky dne 13. března 1996 v Madridu, v průběhu které byla diskutována cena a objemy nákupů surového tabáku pro hospodářský rok 1996/1997 a byla uzavřena dohoda o cenách. Z faxu, který WWTE zaslala společnosti Deltafina dne 10. dubna 1996, uvedeného v bodě 95 odůvodnění napadeného rozhodnutí, vyplývá, že Deltafina aktivně přispěla k uzavření této smlouvy a vyhotovila protokol, který obsahuje. Z tohoto faxu, jakož i z faxu zaslání společnosti Agroexpansión společnosti Deltafina dne 22. dubna 1996 vyplývá, že společnosti WWTE a Agroexpansión si Deltafina stěžovali na nedodržení dohody společností Cetarsa.
- 126 Další schůzka kartelové dohody zpracovatelů byla stanovena na 17. prosince 1996, za přítomnosti pana M. Pan M., jakož i pan C. se rovněž účastnili na schůzce kartelové dohody zpracovatelů dne 30. ledna 1997 v Římě, v průběhu které byly uzavřeny dohody týkající se cen a množství nákupů surového tabáku pro hospodářský rok 1997/1998. Ze spisu vyplývá, že pan M. uschoval záznam vyhotovený a podepsaný španělskými zpracovateli na této poslední uvedené schůzce, který obsahoval podrobnosti o těchto různých dohodách a který nakonec zničil na žádost týchž zpracovatelů.
- 127 Následně společnosti WWTE a Agroexpansión opakovaně informovaly Deltafina o situaci na španělském trhu se surovým tabákem a stěžovaly si této společnosti na nedodržení dohod uvedených v bodě 126 výše, jakož i dalších dohod, které uzavřely v průběhu prvního měsíce roku 1997. Dne 29. dubna 1997 tak WWTE zaslala faxu panu M., ve kterém mu oznámila, že minimální (průměrná) cena, kterou Cetarsa odsouhlasila platit producentům, představovala porušení dohody uzavřené mezi zpracovateli za přítomnosti pana M., a že bylo v důsledku toho nemožné dodržet závazek platit průměrnou cenu 50/60 španělských peset (ESP) za kilo. V odpovědi na tento fax pan M. faxem z téhož dne na papíru s hlavičkou společnosti Deltafina vyzval WWTE, aby „zachovala klid“, a uvedl, že „platit stále víc nikomu nepomůže“. Dne 30. dubna

1997 zaslala Agroexpansi3n panu M. fax, ve kter3m uvedla zejm3na to, že „dohody a schůzky s dalšími zpracovateli [byly] op3t sterilní a směšné“ a že „dodrže[la] kompromis a koupí 5 milionů kilo, ale zaplatí za ně 30 ESP více než minulý rok“. Faxem ze dne 9. července 1997 si WWTE znovu stěžovala společnosti Deltafina na chování společnosti Cetarsa, přičemž zdůraznila zejm3na nezbytnost „dosáhnout klidu v odvětví“ a „mít dohodu bez dohody“. Ve faxu WWTE rovněž uvedla: „Jak jsi opakovaně říkal, dohoda o cenách není možná bez dohody o množstvích. Dohoda o množstvích nemůže být pouze na jeden rok [...] Je nezbytné mít dohodu [v době trvání] případně pěti let, [nebo] minimálně tří let.“

128 Dne 1. října 1997 zaslala společnost Agroexpansi3n fax společnosti Deltafina, aby ji informovala, že WWTE souhlasila s platbou vyšších cen, než byly dohodnuty. V reakci na tento fax pan M. téhož dne napsal WWTE na papír s hlavičkou společnosti Deltafina, aby jí oznámil, že pokud by se tato informace měla ukázat jako přesná, vyvstane vážný problém a že její chování je možné vykládat jako „nebezpečný útok“ proti společnosti Agroexpansi3n. Faxem ze dne 2. října 1997 určeným společnosti Deltafina, vyjádřila WWTE svůj názor na tuto otázku.

129 Dne 6. listopadu 1997 zaslala WWTE fax společnosti Deltafina, ve kterém zejm3na uvedla, že se „všemi prostředky“ snaží dosáhnout dohody o množstvích a že na schůzce, která se uskuteční s ostatními zpracovateli dne 20. listopadu 1997, navrhne „zaručení dohod prostřednictvím složení významných peněžitých částek, které umožní zabezpečit provádění dohod“. K tomuto faxu byla připojena tabulka obsahující informace o určitých cenách placených každým ze španělských zpracovatelů.

- 130 Deltafina byla informována společností Taes o rámcové dohodě o podmínkách nákupu na hospodářský rok 1998/1999 uzavřené zpracovateli na schůzce v Madridu dne 20. ledna 1998 následující den po této schůzce.
- 131 Ze zprávy o činnosti společnosti Agroexpansión ze dne 6. dubna 1999 vyplývá, že pan M. se v březnu 1999 účastnil schůzky se španělskými zpracovateli a Anetab, na které byla diskutována cena surového tabáku a rozdělení objemů nákupu surového tabáku pro hospodářský rok 1999/2000.
- 132 Konečně v roce 2000 společnost Deltafina zasáhla do jednání mezi zpracovateli a zástupci producentů týkajících se cenového rozpětí surového nadbytečného tabáku z roku 1999. Konkrétněji v souvislosti se schůzkou se společností Anetab, která se měla konat na konci února 2000, pan M. zaslal dne 15. února 2000 fax na papíře s hlavičkou společnosti Deltafina společně s Cetarsa, Agroexpansión a WWTE, aby je za tímto účelem seznámil se svými postřehy, radami a návrhy.
- 133 Dále s ohledem na všechny objektivní okolnosti charakterizující účast Deltafina, je třeba konstatovat, že tato společnost přispívala ke kartelové dohodě zpracovatelů za plné znalosti věci a úmyslně. Společnost Deltafina totiž zjevně nemohla nevědět nebo věděla o protisoutěžním a protiprávním cíli této kartelové dohody, cíli, který se projevil zejména v konání schůzek s protisoutěžním cílem, ve výměně citlivých informací, na které se aktivně účastnila během celého období trvání protiprávního jednání, a v rámci záznamu obsahujícího obsah určitých dohod týkajících se cen a množství nákupu surového tabáku, který uchovávala. V této souvislosti je třeba doplnit, že Deltafina měla s ohledem na významné postavení, které měla na trhu se španělským zpracovaným tabákem a s ohledem na svou úlohu osoby odpovědné za koordinaci a dohled nad obchodními činnostmi skupiny Universal v Evropě (viz níže body 142 a 268 až 272) zájem na tom, aby byly prováděny dotčené restriktivní praktiky.

- ¹³⁴ S přihlédnutím k výše uvedenému je třeba konstatovat, že Komise měla v napadeném rozhodnutí právem, aniž porušila právo společnosti Deltafina na obhajobu, za to, že je žalobkyně odpovědná za protiprávní jednání, které představuje kartelová dohoda zpracovatelů.
- ¹³⁵ Z toho vyplývá, že první část tohoto žalobního důvodu musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

K druhé části, vycházející z toho, že chování, která jsou vytýkána společnosti Deltafina, musí být ve skutečnosti přičtena jejímu předsedovi

– Argumenty účastnic řízení

- ¹³⁶ Deltafina uvádí, že jednání, která jsou jí vytýkána, mohou být přičtena pouze jejímu předsedovi panu M., který vždy jednal v rámci kartelové dohody zpracovatelů svým jménem, a nikoliv jako zástupce nebo orgán této společnosti.
- ¹³⁷ Upřesňuje, že španělští zpracovatelé si vybrali pana M. jakožto „strážce svých dohod“ z důvodu záruky neutrality, kterou nabízel, a autority, kterou měl v tabákovém průmyslu jak ve Španělsku a v Itálii, tak ve zbytku světa.

- ¹³⁸ Komise navrhuje zamítnutí argumentů společnosti Deltafina.

– Závěry Tribunálu

¹³⁹ Je třeba konstatovat, že z řady skutečností ze spisu vyplývá, že se pan M. účastnil kartelové dohody zpracovatelů nikoliv vlastním jménem, ale jako zástupce společnosti Deltafina.

¹⁴⁰ V tomto ohledu je třeba nejprve připomenout, že pan M. je předseda této společnosti.

¹⁴¹ Dále je třeba uvést, že na určitých schůzkách kartelové dohody byl pan M. doprovázen dalším zástupcem společnosti Deltafina, který v rámci této společnosti vykonával významné úlohy (viz body 125 a 126 výše). Krom toho je třeba konstatovat, že schůzka v Římě dne 30. ledna 1997 (viz bod 126 výše) se konala v kancelářích společnosti Deltafina a že různé dopisy zaslané panem M. španělským zpracovatelům v rámci kartelové dohody zpracovatelů byly na papíře s hlavičkou společnosti. Navíc ve faxu ze dne 29. dubna 1997 zaslanému společnosti WWTE pan M. uvedl jméno společnosti vedle svého (viz bod 127 výše).

¹⁴² Konečně je jasné, že účast pana M. na činnostech kartelové dohody zpracovatelů měla za cíl hájit obchodní zájmy společnosti Deltafina na španělském trhu. Je tak jednak třeba uvést, že je Deltafina odpovědná za koordinaci a dohled nad obchodními činnostmi skupiny Universal v Evropě, a tedy ji přímo zájímají činnosti nákupu surového tabáku její sesterskou společností Taes ve Španělsku. Dále Deltafina krom toho, že byla odběratelem téměř celé výroby zpracovaného tabáku společnosti Taes (bod 27 odůvodnění napadeného rozhodnutí), uzavřela významné kupní smlouvy týkající se zpracovaného tabáku se společnostmi Cetarsa (body 20 a 29 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a Agroexpansión (body 21 a 29 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Přitom jak vyplývá z určitých písemností ze spisu a je mezi účastnicemi řízení nesporné, cena placená španělskými zpracovateli za nabytí surového tabáku ovlivňovala

přímo cenu placenou za nákup zpracovaného tabáku společností Deltafina (viz rovněž bod 32 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- ¹⁴³ Je rovněž třeba uvést, že společnost Taes ve svém vyjádření ze dne 18. února 2002 (viz bod 9 výše) uvádí, že Deltafina měla zájem na uzavření dohody týkající se kupní ceny surového nadbytečného tabáku z roku 1999, jelikož si přála nabýt dodatečná množství zpracovaného tabáku. Je třeba doplnit, že ve vícero dopisech vyměněných mezi společností Deltafina a španělskými zpracovateli v rámci kartelové dohody zpracovatelů se výslovně odkazuje na situaci žalobkyně.
- ¹⁴⁴ S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba zamítnout druhou část tohoto žalobního důvodu jako neopodstatněnou.

K třetí části, vycházející z toho, že Komise odmítla poskytnout společnosti Deltafina přístup k určitým dokumentům svědčícím v její neprospěch

– Argumenty účastnic řízení

- ¹⁴⁵ Deltafina tvrdí, že Komise tím, že jí odmítla zpřístupnit dokumenty stanovící, že hrála vedoucí úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů, zasáhla do jejího práva na obhajobu a práva na spravedlivý proces.

¹⁴⁶ V tomto ohledu uvádí, že Komise nevyhověla její žádosti o přístup k vyjádřením předloženým v odpovědi na oznámení námitek dalšími podniky, jimž bylo toto oznámení určeno, kterou podala faxem ze dne 23. března 2004 a zopakovala faxem ze dne 24. listopadu 2004. Přitom hlavní argumenty, na které Komise odkazuje v napadeném rozhodnutí, aby jí přičetla vedoucí úlohu, jsou tvořeny některými částmi odpovědí společností Agroexpansión a WWTE na oznámení námitek.

¹⁴⁷ Komise popírá, že se opřela o skutečnosti obsažené v odpovědích společností Agroexpansión a WWTE na oznámení námitek, aby stanovila, že Deltafina hrála vedoucí úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů. Jak vyplývá z bodu 436 odůvodnění napadeného rozhodnutí, společnosti Agroexpansión a WWTE ve svých odpovědích pouze potvrdily tuto úlohu nebo konkrétněji „skutečnosti, z nichž tato úloha vyplývá“. Nevznesly žádnou skutkovou okolnost, která by již nebyla použita proti společnosti Deltafina v oznámení námitek, a proti které by se tedy nemohla bránit.

– Závěry Tribunálu

¹⁴⁸ Tvrzení společnosti Deltafina na podporu této části žalobního důvodu musí být odmítnuta jako irelevantní ze stejných důvodů, jako jsou důvody uvedené v bodech 70 až 73 a 105 výše. Budou přezkoumány níže v rámci šestého žalobního důvodu, který Deltafina uplatňuje na podporu svých návrhových žádání směřujících ke snížení částky její pokuty.

Ke čtvrté části, vycházející z toho, že Komise v oznámení námitek nedefinovala dostatečně jasné relevantní výrobní a zeměpisný trh

– Argumenty účastnic řízení

- ¹⁴⁹ Deltafina uvádí, že Komise v oznámení námitek nedefinovala dostatečně jasné relevantní výrobní a zeměpisný trh, a že z tohoto důvodu vážně narušila její právo na obhajobu.
- ¹⁵⁰ Podle společnosti Deltafina, pokud by byl tento trh v oznámení námitek definován „dostatečně jasné“, mohla by Komisi předložit skutkové a právní argumenty, na základě kterých by dospěla k jiným závěrům, než jsou uvedeny v napadeném rozhodnutí. Konkrétněji by jí to umožnilo uvést argumenty ohledně její přítomnosti či nepřítomnosti na relevantním trhu a její úlohy na něm.
- ¹⁵¹ Komise odmítá tvrzení společnosti Deltafina.

– Závěry Tribunálu

- ¹⁵² Nejprve je třeba konstatovat, že z oznámení námitek dostatečně jasné a přesně vyplývá, že relevantním trhem je španělský trh nákupu a prvotního zpracování surového tabáku. V oznámení námitek, jakož i v napadeném rozhodnutí (viz body 82 a 83 výše)

Komise podrobně popisuje podniky zabývající se prvotním zpracováním surového tabáku ve Španělsku – přičemž upřesňuje zejména jejich činnosti nákupu a zpracování surového tabáku, jakož i obchodní vztahy, které mezi sebou udržují – producenty surového tabáku a jejich zástupce, různé aspekty odvětví surového tabáku ve Španělsku, mezi nimi oblasti produkce, objem a hodnotu produkce, hodnotu prodeje, různé odrůdy surového tabáku a (maximální) průměrné dodací ceny pro každou z těchto odrůd, jakož i právní rámec Společenství a španělský právní rámec použitelný na surový tabák (viz body 15 až 81 oznámení námitek). Analýza, ke které tak Komise přistoupila v oznámení námitek, umožňuje plně určit podmínky fungování trhu, na kterém je hospodářská soutěž narušena.

¹⁵³ Dále je třeba konstatovat, že z odpovědi společnosti Deltafina na oznámení námitek vyplývá, že tato společnost nejenže dokonale pochopila způsob, jakým Komise pojala relevantní trh v projednávaném případě, ale rovněž vyjádřila svůj názor na svou úlohu na uvedeném trhu.

¹⁵⁴ Za těchto podmínek musí být čtvrtá část druhého žalobního důvodu zamítnuta jako neopodstatněná.

¹⁵⁵ S ohledem na výše uvedené úvahy nemůže být druhý žalobní důvod přijat.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 81 odst. 1 ES, článku 2 nařízení č. 1/2003 a bodu 43 Pokynů k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 [ES] a 82 [ES], jakož i z nedostatku odůvodnění

Argumenty účastnic řízení

- 156 Deltafina tvrdí, že Komise dostatečně neprokázala, že dotčené restriktivní praktiky ovlivňují obchod mezi členskými státy.
- 157 Na podporu tohoto tvrzení nejprve uvádí, že si Komise protiřečí tím, že jednak tvrdí v bodě 316 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že „[k]artelová dohoda mezi zpracovateli a společnostmi Deltafina [...] může mít [...] [přímý nebo nepřímý, skutečný nebo potenciální] vliv na obchod mezi Španělskem a jinými členskými státy v rozsahu, v němž měla za cíl zajistit vývoz zpracovaného španělského tabáku“, a jednak v bodě 412 odůvodnění napadeného rozhodnutí tvrdí, že „nemá nezvratné důkazy o skutečných účincích protiprávního jednání ze strany producentů a zpracovatelů na trh“.
- 158 Dále Deltafina kritizuje skutečnost, že Komise v projednávaném případě předpokládala existenci ovlivnění obchodu mezi členskými státy „na základě jediného objektivního důvodu, že výrobek lišící se od výrobku na pravděpodobném relevantním trhu může být občas vyvezen na jiné trhy“. Komise tak zohledňuje navazující trh ve vztahu k relevantnímu trhu, přičemž tímto navazujícím trhem byl trh se zpracovaným tabákem. Krom toho Komise nepopisuje „existující síly“ na uvedeném navazujícím trhu

ani nevysvětluje, jak může být tento trh ovlivněn „v protisoutěžním smyslu a citelným způsobem“ jednáními, ke kterým došlo na relevantním trhu. Deltafina rovněž vytýká Komisi, že přehlédla skutečnost, že trh se surovým tabákem je výlučně „národní“, protože jiné než španělské podniky nejsou uznávány jako zpracovatelé ve Španělsku a nemohou nakupovat surový tabák od španělských producentů. Doplnuje, že neexistuje dovoz surového tabáku pocházejícího ze Španělska ani vývoz surového tabáku do této země.

- 159 Deltafina rovněž vytýká Komisi, že ponechala bez povšimnutí bod 43 Pokynů k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 [ES] a 82 [ES], který zejména stanoví, že „[p]ravděpodobnost, že konkrétní dohoda bude mít přímý nebo případný vliv, musí vysvětlit orgán [...], který uvádí, že obchod může být citelným způsobem ovlivněn“ a že „[h]ypotetický nebo spekulativní vliv nepostačuje ke stanovení použitelnosti práva Společenství“ (*neoficiální překlad, tak jako ostatní citace těchto Pokynů*).

- 160 Konečně Deltafina uvádí, že dotčená kartelová dohoda se jeví jako „[kartelová dohoda] pokrývající jediný členský stát“ ve smyslu bodů 78 až 82 Pokynů k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 [ES] a 82 [ES]. Doplnuje, že podle těchto Pokynů „spočívá způsoblost těchto kartelových dohod narušit obchod hlavně v tom, že umožňují vyloučit soutěžitele z ostatních členských států“. Přitom v napadeném rozhodnutí není obsažena žádná informace, která umožňuje stanovit takové účinky vyloučení v prodávávaném případě. Podle společnosti Deltafina činí ve skutečnosti regulační překážky, které brání usazení cizích zpracovatelských podniků ve Španělsku, a typické vlastnosti surového tabáku, které vyžadují, aby byl tento výrobek zpracován okamžitě po sběru a v blízkosti místa sběru, „málo pravděpodobným, že vyvstanou aspoň nepřímé účinky, jejichž projevení by mohlo změnit čistě hypotetické ovlivnění obchodu na potenciální ovlivnění“.

- 161 Komise má za to, že třetí žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 162 Nejprve zdůrazňuje, že podmínka týkající se ovlivnění obchodu mezi členskými státy je splněna, jestliže na základě souhrnu právních a skutkových okolností umožňuje dotčená dohoda s dostatečnou pravděpodobností předpokládat, že může přímo nebo nepřímo, skutečně nebo potenciálně ovlivňovat obchod mezi členskými státy. V důsledku toho není pro účely použití článku 81 ES nezbytné prokázat, že obchody byly skutečně ovlivněny.
- 163 Dále Komise uvádí, že v bodech 316 a 317 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla důvody, pro které byly dotčené restriktivní praktiky „potenciálně způsobilé“ ovlivnit obchod mezi členskými státy. Domnívá se, že neexistuje rozpor mezi body 316 a 412 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 164 Krom toho Komise uvádí, že Deltafina nezpochybňuje, že kartelová dohoda týkající se kupní ceny surového tabáku může mít vliv na cenu zpracovaného tabáku ani že španělský zpracovaný tabák je hlavně určen na vývoz. S ohledem na tyto okolnosti se domnívá, že nebyla povinna popsat trh se zpracovaným tabákem předtím, než rozhodla, že kartelová dohoda mohla mít vliv na vývoz tohoto výrobku.
- 165 Konečně Komise odmítá tvrzení společnosti Deltafina, podle kterého jí příslušelo prokázat, že měla za účinek vyloučení soutěžitelů z jiných členských států, jelikož se dotčená kartelová dohoda jevila jako kartelová dohoda pokrývající jediný členský stát. V tomto ohledu odkazuje zejména na bod 317 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Závěry Tribunálu

- ¹⁶⁶ Z ustálené judikatury vyplývá, že výklad a uplatnění podmínky týkající se účinků na obchod mezi členskými státy, která je obsažena v člancích 81 ES a 82 ES, musí vycházet ze skutečnosti, že jejím cílem je vymezit v oblasti právní úpravy hospodářské soutěže hranici mezi působností práva Společenství a působností práva členských států. Do působnosti práva Společenství tak spadá každá kartelová dohoda a každé jednání, které mohou narušit volný obchod mezi členskými státy takovým způsobem, který by mohl ohrozit uskutečnění cílů jednotného trhu mezi nimi, zejména oddělováním vnitrostátních trhů nebo změnou struktury hospodářské soutěže na společném trhu (rozsudky Soudního dvora ze dne 31. května 1979, *Hugin Kassaregister a Hugin Cash Registers v. Komise*, 22/78, Recueil, s. 1869, bod 17, a ze dne 25. října 2001, *Ambulanz Glöckner*, C-475/99, Recueil, s. I-8089, bod 47).
- ¹⁶⁷ Aby rozhodnutí, dohoda nebo jednání mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy, musí být možné na základě souhrnu objektivních právních a skutkových okolností předpokládat s dostatečnou pravděpodobností, že přímo, nebo nepřímo, skutečně, nebo potenciálně ovlivňují obchod mezi členskými státy, a to tak že se lze obávat, že by mohly být překážkou uskutečňování jednotného trhu mezi členskými státy. Krom toho je třeba, aby tento vliv nebyl zanedbatelný (rozsudky Soudního dvora ze dne 28. dubna 1998, *Javico*, C-306/96, Recueil, s. I-1983, bod 16, a *Ambulanz Glöckner*, bod 166 výše, bod 48).
- ¹⁶⁸ Ovlivnění obchodu uvnitř Společenství tedy obecně vyplývá ze spojení více faktorů, které samy o sobě nejsou nezbytně určující (rozsudky Soudního dvora ze dne 21. ledna 1999, *Bagnasco a další*, C-215/96 a C-216/96, Recueil, s. I-135, bod 47, a ze dne 29. dubna 2004, *British Sugar v. Komise*, C-359/01 P, Recueil, s. I-4933, bod 27).

- 169 Judikatura rovněž upřesnila, že čl. 81 odst. 1 ES nevyžaduje, aby kartelové dohody, na které se vztahuje toto ustanovení, citelně ovlivňovaly obchod uvnitř Společenství, ale požaduje, aby bylo prokázáno, že tyto kartelové dohody mohou mít takový účinek (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 23. listopadu 2006, *Asnef-Equifax a Administración del Estado*, C-238/05, Sb. rozh. s. I-11125, bod 43 a citovaná judikatura).
- 170 V projednávaném případě je třeba mít za to, že v napadeném rozhodnutí Komise právně dostatečně prokázala, že kartelová dohoda zpracovatelů mohla ovlivňovat obchod mezi členskými státy.
- 171 Konkrétněji Komise právem dospěla v bodě 316 odůvodnění napadeného rozhodnutí k závěru, že tato podmínka použití článku 81 ES byla splněna s ohledem na skutečnost, že kartelová dohoda zpracovatelů mohla mít vliv na vývoz zpracovaného tabáku ze Španělska do jiných členských států.
- 172 Za tímto účelem je třeba uvést, že jak vyplývá z různých částí napadeného rozhodnutí (viz zejména body 20, 23, 27, 32 a 84 odůvodnění napadeného rozhodnutí), jednak kupní cena surového tabáku přímo ovlivňuje cenu zpracovaného tabáku a jednak španělský zpracovaný tabák je hlavně určen pro vývoz. Tyto skutečnosti, navíc nezpochybněné společností Deltafina, postačují k prokázání toho, že kartelová dohoda zpracovatelů mohla ovlivnit vývoz španělského zpracovaného tabáku, takže Deltafina nemůže Komisi vytýkat, že nepopsala „síly existující“ na trhu s tímto výrobkem.
- 173 Je pravda, že Komise při posouzení toho, zda je podmínka týkající se vlivu na obchod mezi členskými státy splněna, zohlednila výrobek – zpracovaný tabák – nacházející se trhu navazujícím na relevantní trh. Nicméně jak to Deltafina ostatně výslovně

uznala v žalobě, tento přístup je v souladu nejen s judikaturou, která má za to, že vliv na obchod mezi členskými státy může být nepřímý (viz bod 167 výše), ale i s Pokyny k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 [ES] a 82 [ES]. Tak bod 38 těchto pokynů zejména uvádí, že „nepřímý vliv se nezřídka vyskytuje ve vztahu k výrobkům, které souvisí s výrobky, kterých se týká dohoda nebo jednání“, že „nepřímý vliv se může vyskytnout, když dohoda nebo jednání má vliv na přeshraniční hospodářské činnosti podniků, které v ten či onen způsob používají výrobky, jichž se týká dohoda nebo jednání“, a že „[t]ento vliv může například vzniknout, když se dohoda nebo jednání týká polotovaru, který sám není předmětem obchodu mezi členskými státy, ale je používán při dodávce konečného výrobku, jenž je uváděn na trh“.

- ¹⁷⁴ Krom toho závěr Komise, podle kterého mohla mít kartelová dohoda zpracovatelů vliv na vývoz španělského zpracovaného tabáku, a tedy na obchod uvnitř Společenství, nijak neprotiřečí tvrzení v bodě 412 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého „nemá nezvratné důkazy o skutečných účincích protiprávních jednání ze strany producentů a zpracovatelů na trh; je totiž nemožné *a posteriori* určit úroveň cen, která by byla použita na trhu se surovým tabákem ve Španělsku za neexistence dotčených praktik“. Tímto tvrzením formulovaným v kontextu přezkumu závažnosti protiprávního jednání se totiž Komise omezuje na konstatování, že nemůže přesně kvantifikovat skutečné účinky kartelové dohody zpracovatelů na trh. Nevylučuje však, že kartelová dohoda takové účinky mít mohla. Právě naopak, jak bude uvedeno podrobněji v bodech 245 až 259 níže, v napadeném rozhodnutí Komise zohlednila při hodnocení závažnosti protiprávního jednání skutečnost, že od roku 1998 měla kartelová dohoda zpracovatelů konkrétní účinky na trh.

- 175 Jelikož samotná úvaha Komise v bodě 316 odůvodnění napadeného rozhodnutí z výše uvedených důvodů dostatečně prokazuje, že kartelová dohoda zpracovatelů mohla ovlivnit obchod mezi členskými státy, není třeba zkoumat kritiky, které společnost Deltafina uvádí proti doplňujícímu argumentu Komise v bodě 317 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého „kartelová dohoda vztahující se na celé území členského státu má ze své podstaty za účinek posílení oddělování vnitrostátních trhů, čímž narušuje vzájemné hospodářské prolínání, které je zamýšleno Smlouvou o [ES]“.
- 176 Konečně co se týče citelné povahy ovlivnění obchodu kartelovou dohodou zpracovatelů, je třeba konstatovat, že v bodě 317 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla, že uvedená kartelová dohoda soustředila všechny zpracovatele uznané ve Španělsku, že tito kupovali téměř všechny tabák vypěstovaný každý rok ve Španělsku, že kartelová dohoda se týkala veškerého takto koupeného surového tabáku a že surový tabák, jakmile byl zpracován, byl hlavně prodáván na vývoz. Tyto různé skutečnosti právně dostatečně prokazují, že kartelová dohoda zpracovatelů mohla mít citelný vliv na obchod v rámci Společenství.
- 177 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že třetí žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 178 Návrhová žádání směřující ke zrušení napadeného rozhodnutí tedy není možné přijmout.

3. *K návrhovým žádáním směřujícím ke snížení částky pokuty*

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 2 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, bodu 1 A a bodu 5 písm. d) pokynů a z porušení zásad proporcionality a „rovného zacházení a sankcí“, jakož i z nedostatku odůvodnění

Shrnutí napadeného rozhodnutí

- 179 V bodech 404 až 458 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise zkoumá otázku pokut, které mají být uloženy osobám, jimž je určeno.
- 180 V bodě 405 odůvodnění napadeného rozhodnutí připomíná, že za účelem stanovení výše pokuty musí zohlednit závažnost a dobu trvání protiprávního jednání.
- 181 Pro určení výchozí částky pokuty, která se má stanovit na základě závažnosti, Komise nejprve posuzuje v bodech 407 až 414 odůvodnění napadeného rozhodnutí závažnost „vlastní“ dotčeným protiprávním jednáním.
- 182 Tak nejprve uvádí v bodě 407 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že při provedení takového posouzení musí brát v úvahu povahu protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu.

- 183 Dále v bodě 408 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise konstatuje, že „[p]rodukce surového tabáku ve Španělsku představuje 12 % produkce Společenství“, že „[t]ato kultura se v této zemi pěstuje na 14 571 hektarech a soustřeďuje se v autonomních společenstvích Extramadura (84 %), Andalusie (11,5 %) a Kastilie-Léon (3 %)“ a že „[v]elikost trhu je značně omezená a spíše se soustředí do jediné oblasti Španělska“.
- 184 Krom toho v bodě 409 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že „[p]ro-
tiprávní jednání je nicméně považováno za velmi závažné, jelikož se jedná o určování cen různých druhů surového tabáku ve Španělsku a o rozdělování množství“.
- 185 Pokud jde konkrétněji o zástupce producentů, v bodě 410 napadeného rozhodnutí se uvádí, že se tito účastnili dohod a jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem bylo hlavně stanovit cenová rozpětí pro jednotlivé jakostní třídy u každé odrůdy surového tabáku – v rámci kterých dále dojednávají konečnou cenu surového tabáku na dodávku – a minimální průměrnou cenu na producenta a skupinu producentů. Doplnuje, že i když marže v rámci těchto cenových rozpětí byly značně velké a mohly se pohybovat od 100 do 380 % mezi minimem a maximem každé jakostní třídy u stejné odrůdy surového tabáku, tím, že dohodli minimální úroveň průměrné ceny – pro producenta a skupinu producentů – zástupci producentů směřovali ke zvednutí cen konečného prodeje jejich surového tabáku nad úroveň, která by vyplývala z volné hospodářské soutěže.
- 186 Pokud jde o španělské zpracovatele a Deltafina, Komise v bodě 411 odůvodnění napadeného rozhodnutí zdůrazňuje, že tito – kromě toho, že se rovněž domlouvali na cenovém rozpětí pro jakostní třídy a doplňujících podmínkách – „se tajně dohodli na vícero dalších aspektech cen a množství k prodeji, a zejména na (maximální) průměrné

dodací ceně každé odrůdy surového tabáku (bez ohledu na jakost) a objemu surového tabáku, který měl každý zpracovatel kupovat“. Doplnuje, že od roku 1998 přijali rovněž komplexní mechanismus vyrovnávání a převodů, aby zajistili dodržování jejich tajné kartelové dohody o cenách a množstvích.

¹⁸⁷ Konečně v bodě 412 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že „nemá nezvratné důkazy o skutečných účincích protiprávních jednání ze strany producentů a zpracovatelů na trh“, jelikož „je nemožné *a posteriori* určit úroveň cen, která by byla použita na trhu se surovým tabákem ve Španělsku za neexistence dotčených praktik“. V následujícím bodě odůvodnění uvádí, že „[j]e nicméně možné mít za to, že přinejmenším od roku 1998, pod vlivem jejich tajné koordinace v souvislosti s cenami a množstvími uskutečňované před a po uzavření smluv o pěstování až do provedení konečných transakcí, byl kartel zpracovatelů plně uskutečněn a prosazen [...] a musel mít skutečný dopad na trh“.

¹⁸⁸ V bodě 414 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že z výše uvedených úvah je třeba vyvodit, že obě protiprávní jednání musí být kvalifikována jako „velmi závažná“. Upřesňuje nicméně, že „zohledňuje poměrně omezenou velikost výrobního trhu“.

¹⁸⁹ Zadruhé Komise uplatňuje vůči dotyčným podnikům rozdílné zacházení, přičemž má za to, že je třeba „zohlednit specifickou váhu každého podniku, a tedy skutečný dopad jeho protiprávního chování na hospodářskou soutěž, aby byl odrazující účinek pokuty

uložené každému podniku přiměřený k jeho míře účasti na protiprávním jednání, které je třeba sankcionovat“ (bod 415 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- ¹⁹⁰ Tak nejprve rozlišuje mezi jednak kartelovou dohodou zpracovatelů (body 416 až 424 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a jednak kartelovou dohodou zástupců producentů (body 425 až 431 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- ¹⁹¹ Dále pokud jde o kartelovou dohodu zpracovatelů, Komise se domnívá, že „pokuty musí být odstupňovány s přihlédnutím k míře účasti zúčastněné strany na protiprávním jednání a k jejímu postavení na trhu“ (bod 416 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- ¹⁹² V tomto ohledu Komise prohlašuje, že „by společnosti Deltafina měla být uložena nejvyšší výchozí částka pokuty z důvodu významného postavení na trhu jakožto hlavního kupujícího španělského zpracovaného tabáku (její obchodní vztahy se společnostmi Cetarsa, Agroexpansión a Taes jsou popsány v bodech 20, 21 a 27 odůvodnění)“. Podle Komise „z této kupní síly vyplývá, že Deltafina byly schopnější než jiní ovlivnit chování španělských zpracovatelů“ (bod 417 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- ¹⁹³ Pokud jde o španělské zpracovatele, Komise má za to, že na „míru účasti“ těchto zpracovatelů na protiprávních jednáních „lze obecně pohlížet podobně“ (bod 418 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Domnívá se, že je nicméně třeba zohlednit velikost a podíl každého z dotčených zpracovatelů na trhu.

194 Na tomto základě Komise rozděluje španělské zpracovatele do třech kategorií:

- do první kategorie zařazuje společnost Cetarsa, přičemž uvádí skutečnost, že tato společnost, která má přibližně 67% podíl na trhu nákupu španělského surového tabáku, je zdaleka největším španělským zpracovatelem a musí jí být z tohoto důvodu uložena nejvyšší výchozí částka pokuty (bod 419 odůvodnění napadeného rozhodnutí);
- do druhé kategorie zařazuje společnosti Agroexpansión a WWTE, přičemž uvádí, že každá z nich má přibližně 15% podíl na trhu a musí jim být uložena stejná výchozí částka pokuty (bod 420 odůvodnění napadeného rozhodnutí);
- konečně do třetí kategorie zařazuje společnost Taes z důvodu, že její podíl na trhu je jen 1,6%, a musí jí být proto uložena nejnižší výchozí částka pokuty (bod 421 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

195 Krom toho, aby zajistila dostatečně odrazující účinek pokuty, se Komise domnívá, že je třeba použít násobící koeficient na výchozí částku stanovenou pro společnost WWTE, jakož i na výchozí částku společnosti Agroexpansión. V tomto ohledu uvádí, že tyto dvě společnosti, přestože mají ve Španělsku relativně malý podíl na trhu, patří k nadnárodním společnostem „se značnou hospodářskou a finanční silou“ a „[k]rom toho jednaly pod rozhodným vlivem svých příslušných mateřských společností“ (bod 422 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise se v důsledku toho domnívá, že je nezbytné zvýšit výchozí částku pokuty uloženou těmto společnostem připočítáním násobícího koeficientu, který zohlední jednak velikost skupin, ke kterým náleží a jednak jejich velikost v porovnání s jinými španělskými zpracovateli (bod 423 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Používá tak násobící koeficient 1,5

- což je zvýšení o 50 % – na výchozí částku stanovenou pro WWTE a násobící koeficient 2 – což je zvýšení o 100 % – na výchozí částku stanovenou pro Agroexpansión.

¹⁹⁶ S ohledem na tyto různé skutečnosti Komise stanoví výchozí částku pokut v bodě 424 odůvodnění napadeného rozhodnutí takto :

- Deltafina: 8 000 000 eur
- Cetarsa: 8 000 000 eur
- WWTE: $1\,800\,000 \text{ eur} \times 1,5 = 2\,700\,000 \text{ eur}$
- Agroexpansión: $1\,800\,000 \text{ eur} \times 2 = 3\,600\,000 \text{ eur}$
- Taes: 200 000 eur

¹⁹⁷ Konečně, pokud jde o zástupce producentů, Komise má za to, že je třeba každému z nich uložit pouze symbolickou pokutu 1 000 eur (body 425 a 430 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Své stanovisko odůvodňuje zejména skutečností, že „právní rámec při společných vyjednáváních standardních smluv mohl vyvolat značný stupeň nejistoty, pokud jde o legalitu jednání zástupců producentů a zpracovatelů v přesně určeném kontextu kolektivního vyjednávání standardních smluv“ (bod 428 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Uvádí rovněž, že je třeba připomenout, že „existence

a výsledky vyjednávání ohledně standardních smluv byly všeobecně veřejnosti známy a žádný orgán před zahájením tohoto řízení nevznesl dotaz ohledně jejich slučitelnosti s právními předpisy Společenství či Španělska“ (bod 429 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Argumenty účastnic řízení

- ¹⁹⁸ Na základě svého čtvrtého žalobního důvodu vzneseného podpůrně Deltafina v zásadě tvrdí, že Komise při posouzení závažnosti protiprávního jednání a při stanovení výchozí částky pokuty, která jí byla uložena, nedodržela pokyny a porušila zásady proporcionality a „rovného zacházení a sankcí“. Uvádí rovněž, že napadené rozhodnutí není dostatečně odůvodněné.
- ¹⁹⁹ V rámci tohoto čtvrtého žalobního důvodu formuluje Deltafina řadu výtek a argumentů, které mohou být seskupeny do sedmi částí.
- ²⁰⁰ Zaprvé kritizuje skutečnost, že Komise kvalifikovala protiprávní jednání jako „velmi závažné“, ačkoliv uznala, že dotčený trh měl „relativně malý rozsah“.
- ²⁰¹ Zadruhé vytýká Komisi, že kvalifikovala protiprávní jednání jako „velmi závažné“, i když neměla žádný důkaz, že mělo skutečný vliv na trh, a tedy nedodržela bod 1 A pokynů. S odkazem na zprávu ze dne 13. ledna 2005 vyhotovenou jejím ekonomem tvrdí, že z ní vyplývá, že vytýkaná jednání neměla pravděpodobně vliv na španělský trh se surovým tabákem. Konkrétně tato zpráva prokazovala, že se cena hlavní odrůdy

španělského tabáku v průběhu doby trvání protiprávního jednání nestabilizovala ani neklesla, ale zvýšila o 21 % a že se ceny španělského tabáku v témže období „podstatně přiblížily evropským a [...] světovým cenám“.

202 Zatřetí Deltafina tvrdí, že napadené rozhodnutí si protirečí v rozsahu, v němž Komise jednak v bodě 413 odůvodnění uvádí, že „kartelová dohoda zpracovatelů byla plně prováděna a dodržována“, a jednak tvrdí opak v bodech 85, 88, 111, 113, 122, 126, 130, 133, 144, 175, 186, 206, 229, 231, 232, 233, 235, 239, 244, 255, 256, 257, 284, 294, 295, 296, 307 a 319 odůvodnění.

203 Začtvrté Deltafina tvrdí, že Komise zkreslila skutečnosti tím, že uvedla v bodě 417 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že byla hlavním kupujícím zpracovaného španělského tabáku a že kupní síla, kterou měla, jí umožňovala ovlivňovat chování španělských zpracovatelů. Na podporu svých tvrzení odkazuje znovu na zprávu svého ekonoma ze dne 13. ledna 2005 a obzvláště na tabulku č. 5 této zprávy, ze které vyplývá, že v průběhu doby trvání protiprávního jednání byl její průměrný podíl na trhu, co se týče nákupu zpracovaného španělského tabáku, 27,5 %, podíl společnosti Dimon (včetně společnosti Agroexpansión) 25,2 %, podíl společnosti Cetarsa 31,6 % a podíl společnosti Standard Commercial Tobacco Co., Inc. (včetně společnosti WWTE) přibližně 15 %.

204 Deltafina rovněž uvádí – na rozdíl od toho, co je uvedeno v napadeném rozhodnutí zveřejněném v Úředním věstníku v souladu s článkem 30 nařízení č. 1/2003 – že nebyla „nejdůležitějším zákazníkem tří španělských zpracovatelů“. S odkazem na tabulku č. 7 výše uvedené zprávy svého ekonoma upřesňuje, že v době trvání protiprávního jednání koupila celou produkci své sesterské společnosti Taes, v průměru 32,3 % produkce společnosti Cetarsa, v průměru 19,8 % produkce společnosti Agroexpansión a malou část produkce společnosti WWTE. Ve skutečnosti byl podle společnosti Deltafina hlavním zákazníkem společnosti Cetarsa „historický zákazník“, se kterým

byla tato společnost spojená, a sice Altadis, SA (dříve Tabacalera), hlavním zákazníkem společnosti Agroexpansión byla skupina Dimon a společnosti WWTTE skupina Standard.

²⁰⁵ Konečně Deltafina kritizuje stanovisko Komise, podle kterého je pro účely určení podílů na trhu nákupu španělského zpracovaného tabáku nezbytné vyloučit převody uskutečněné mezi společnostmi Cetarsa a Tabacalera/Altadis (viz bod 218 níže).

²⁰⁶ Zapáté Deltafina uvádí, že v napadeném rozhodnutí Komise připouští, že „právní rámec při společných vyjednáváních standardních smluv mohl vyvolat značný stupeň nejistoty, pokud jde o legalitu jednání zástupců producentů a zpracovatelů“ (bod 428 odůvodnění napadeného rozhodnutí), a že „existence a výsledky vyjednávání ohledně standardních smluv byly všeobecně veřejnosti známy a žádný orgán před zahájením tohoto řízení nevznesl dotaz ohledně jejich slučitelnosti s právními předpisy Společenství či Španělska“ (bod 429 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Uvádí, že tyto okolnosti vedly Komisi k tomu, že samotným producentům uložila jen symbolickou pokutu ve výši 1 000 eur, a kritizuje skutečnost, že Komise v napadeném rozhodnutí nevysvětlila, proč se stejné řešení neuplatnilo v jejím případě. Dále tvrdí, že Komise porušila bod 5 písm. d) pokynů, který stanoví, že jestliže je udělena symbolická pokuta 1 000 eur, „odůvodnění pro udělení takové pokuty musí být uvedeno ve znění rozhodnutí“.

²⁰⁷ Zašesté Deltafina, která uplatňuje „rovnost sankcí“, vytýká Komisi, že při posouzení závažnosti protiprávního jednání nezohlednila skutečnost, že na rozdíl od španělských zpracovatelů jí nebyla vytýkána „protiprávní kartelová jednání a vertikální vyjednávání s producenty, jejich sdruženími a družstvy“.

- 208 Konečně zasedmé má Deltafina za to, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, protože se citelně odchýlila od své dřívější rozhodovací praxe v oblasti stanovení výše pokut v případě kartelových dohod, kterých se účastnily podniky činné pouze na výrobním trhu, kde došlo k vytýkaným skutečnostem. S odkazem na druhou zprávu svého ekonoma ze dne 13. ledna 2005 tvrdí, že tento druh kartelových dohod byl v průběhu období 1991/2004 sankcionován pokutami, jejichž celková výše se rovnala průměrně 0,91 % hodnoty relevantního trhu. Vytýká rovněž Komisi, že v napadeném rozhodnutí nevysvětlila důvody, pro které považovala za nezbytné odchýlit se od své dřívější praxe.
- 209 S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuje Deltafina Tribunálu, aby snížil částku její pokuty.
- 210 Komise tvrdí, že čtvrtý žalobní důvod není opodstatněn v žádné ze svých částí.
- 211 Zprv Komise tvrdí, že zohlednila pro účely stanovení výchozí částky pokuty omezenou velikost relevantního trhu, a to přestože dotčené protiprávní jednání bylo svou povahou „velmi závažné“.
- 212 Zadruhé Komise odmítá argument Deltafina, podle kterého neměla žádný důkaz, že dotčené protiprávní jednání mělo skutečný vliv na trh.
- 213 V tomto ohledu zprv uvádí, že restriktivní praktiky týkající se stanovení cen a rozdělení zdrojů zásobování představují samy o sobě velmi závažná protiprávní jednání, a to i za neexistence důkazů týkajících se skutečného vlivu těchto praktik na trh (rozsudky Tribunálu ze dne 14. května 1998, Enso Española v. Komise, T-348/94,

Recueil, s. II-1875, bod 232, a European Night Services a další v. Komise, bod 77 výše, bod 136).

- ²¹⁴ Zadruhé s odkazem na bod 413 odůvodnění napadeného rozhodnutí opakuje, že kartelová dohoda zpracovatelů byla plně prováděna a dodržována přinejmenším od roku 1998 a tvrdí, že je tedy možné se oprávněně domnívat, že mohla mít vliv na trh, i když se tento vliv nedá změřit. Doplnuje, že pokud by kartelová dohoda nemohla mít vliv na vývoj cen surového tabáku, zpracovatelé a společnost Deltafina by neměli žádný důvod se jí účastnit po více než pět let.
- ²¹⁵ Zatřetí Komise tvrdí, že zpráva ekonoma společnosti Deltafina ze dne 13. ledna 2005 neprokazuje neexistenci skutečného dopadu kartelové dohody zpracovatelů na trh.
- ²¹⁶ Zatřetí Komise tvrdí, že to co uvádí v bodě 413 odůvodnění napadeného rozhodnutí, není v rozporu s žádným jiným bodem odůvodnění tohoto rozhodnutí citovaným společností Deltafina.
- ²¹⁷ Začtvrté se Komise domnívá, že se nedopustila pochybení tím, že tvrdila, že Deltafina má přední postavení na španělském trhu nákupu surového tabáku.
- ²¹⁸ V tomto ohledu Komise uvádí, že ve své zprávě ze dne 13. ledna 2005 zařadil ekonom jmenovaný společností Deltafina mezi kupující zpracovaného tabáku společnost Cetarsa, i když tato společnost nenakupuje zpracovaný tabák od třetích osob. Tvrdí, že pokud chtěl tento ekonom zahrnout do celkového prodeje na španělském trhu zpracovaného tabáku prodeje Cetarsa společnosti Tabacalera/Altadis, údaje obsažené v jeho zprávě nejsou realistické, protože tyto posledně uvedené prodeje „nemohou

být srovnávány s prodeji třetím vývozcům (jako jsou společnosti Universal/Deltafina, Standard a Dimon), které jsou základem dynamiky kartelové dohody zpracovatelů“. Komise uvádí, že až do poloviny 90tých let společnost Cetarsa prodávala prakticky všechny tabák, který zpracovala, společnosti Tabacalera a že oba tyto podniky byly přinejmenším až do roku 1998 kontrolovány státem. Domnívá se proto, že během prvních let kartelové dohody zpracovatelů, a sice od roku 1996 do roku 1998, je možné obchodní operace mezi společnostmi Tabacalera a Cetarsa přirovnat k prodejům v rámci téže skupiny a nemohou být zohledněny při stanovení množství tabáku nabytého třetími osobami („tabák na vývoz“). Podle Komise, když se takto vyloučí prodeje Cetarsa společnosti Tabacalera/Altadis, překračuje průměrný podíl společnosti Deltafina na trhu nákupu zpracovaného tabáku ve Španělsku od roku 1996 do roku 2001 jednoznačně 27,5 % a je v každém případě nejvyšší.

219 Komise doplňuje, že není pochyb o tom, že Deltafina byla rovněž hlavním zákazníkem společností Cetarsa, Agroexpansión a Taes.

220 Konečně Komise, která odkazuje na některé části napadeného rozhodnutí, uvádí, že Deltafina udržovala ještě další „obchodní vztahy“ se zpracovateli, jelikož „podepsala se společností Cetarsa smlouvy o zpracování a mlácení části tabáku společností Taes a Agroexpansión“.

221 Podle Komise díky nákupům tabáku od společností Taes, Agroexpansión a Cetarsa a uzavření smluv se společností Cetarsa na zpracování tabáku společností Taes, měla Deltafina na španělském trhu „zcela zvláštní“ postavení.

- 222 Zapáté Komise tvrdí, že v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodnila své posouzení důsledků, které měla na chování různých podniků a dotyčných sdružení nejistota vyplývající ze španělského právního rámce.
- 223 Zašesté Komise odmítá jako neopodstatněnou kritiku týkající se nezohlednění skutečnosti, že společnosti Deltafina nevytkla účast „[na] schůzkách a protiprávních vertikálních vyjednáváních“ s producenty, jejich sdruženími a družstvy.
- 224 Zasedmé Komise uvádí, že se nikdy formálně ani neformálně nezavázala dodržovat praxi v oblasti stanovení výše pokut dovolávanou společností Deltafina. Krom toho připomíná, že v rámci nařízení č. 1/2003 disponuje při stanovování výše pokut širokým prostorem pro uvážení, že posuzuje závažnost protiprávních jednání v závislosti na řadě skutečností bez sestavení závazného nebo taxativního výčtu kritérií, ke kterým musí být povinně přihlédnuto, a že její předchozí rozhodovací praxe nevytváří sama o sobě právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže, protože ten je definován pouze v nařízení č. 1/2003.

Závěry Tribunálu

- 225 Před přezkumem různých argumentů formulovaných společnostmi Deltafina je třeba uvést některé obecné úvahy ke stanovení výše pokut, a zejména k posouzení závažnosti protiprávního jednání.

– Obecné úvahy

- ²²⁶ Podle čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 se „[p]ři stanovování výše pokuty přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání“. Stejný údaj je uveden v čl. 15 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 17, který byl použitelný v době, kdy došlo k protiprávnímu jednání v této věci.
- ²²⁷ Podle ustálené judikatury Komise při stanovování výše pokut disponuje určitým prostorem pro uvážení s cílem směřovat chování podniků k dodržování pravidel hospodářské soutěže (rozsudky Tribunálu ze dne 6. dubna 1995, *Martinelli v. Komise*, T-150/89, Recueil, s. II-1165, bod 59; ze dne 11. prosince 1996, *Van Megen Sports v. Komise*, T-49/95, Recueil, s. II-1799, bod 53, a ze dne 21. října 1997, *Deutsche Bahn v. Komise*, T-229/94, Recueil, s. II-1689, bod 127).
- ²²⁸ Je rovněž ustálenou judikaturou, že závažnost porušení práva hospodářské soutěže Společenství musí být stanovena v závislosti na vícero skutečnostech, jakými jsou zvláštní okolnosti věci, její kontext a odrazující účinek pokut, a to bez sestavení závazného nebo taxativního výčtu kritérií, ke kterým musí být povinně přihlédnuto (rozsudky Soudního dvora ze dne 28. června 2005, *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 241, a *Dalmine v. Komise*, bod 34 výše, bod 129).
- ²²⁹ V projednávaném případě z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise určila výši pokut uložených různým osobám, kterým bylo rozhodnutí určeno, na základě obecné metody, kterou si stanovila v pokynech, a to i když tyto pokyny v uvedeném rozhodnutí výslovně neuvádí.

- 230 Pokyny sice nemohou být kvalifikovány jako právní pravidlo, které správa musí v každém případě dodržovat, představují však orientační pravidlo chování, podle něž má být v praxi postupováno a od něhož se správa může v konkrétním případě odchýlit, pouze uvede-li důvody, které jsou slučitelné se zásadou rovného zacházení (rozsudek Soudního dvora ze dne 18. května 2006, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, Sb. rozh. s. I-4429, bod 91). Skutečnost, že Komise upřesnila v pokynech svůj přístup, pokud jde o posouzení závažnosti protiprávního jednání, nebrání tomu, aby posoudila toto kritérium globálně v závislosti na všech relevantních okolnostech, včetně faktorů, které nejsou výslovně uvedeny v pokynech (rozsudek Tribunálu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, bod 237).
- 231 Podle metody stanovené v pokynech přijme Komise při stanovení výše pokut, které se ukládají dotčeným podnikům, jako výchozí bod částku stanovenou podle závažnosti „vlastní“ protiprávnímu jednání. Při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu (bod 1 A první pododstavec).
- 232 V tomto rámci se protiprávní jednání zařadí do jedné ze tří kategorií, a sice kategorie „méně závažná protiprávní jednání“, pro která jsou předpokládány pokuty 1 000 eur až 1 milion eur, kategorie „závažná protiprávní jednání“, pro která jsou předpokládány pokuty 1 milion eur až 20 milionů eur, a kategorie „velmi závažná protiprávní jednání“, pro která jsou předpokládány pokuty nad 20 milionů eur (bod 1 A druhý pododstavec první až třetí odrážka). Pokud jde o velmi závažná protiprávní jednání, Komise upřesňuje, že těmi jsou obecně horizontální omezení jako „cenové kartely“ a kvóty podílů na trhu nebo jiné praktiky, které ohrožují řádné fungování vnitřního trhu, jako praktiky směřující k rozdělování vnitrostátních trhů nebo jasné zneužívání dominantního postavení podniky majícími praktický monopol (bod 1 A, druhý pododstavec třetí odrážka).

²³³ Krom toho je třeba uvést, že tři aspekty posouzení závažnosti protiprávního jednání uvedené výše v bodě 231 nemají v rámci globálního přezkumu stejnou váhu. Povaha protiprávního jednání hraje prvořadou roli zejména pro charakterizování „velmi závažných“ protiprávních jednání. V tomto ohledu vyplývá z popisu velmi závažných protiprávních jednání v pokynech, že dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem je zejména stanovení cen nebo rozdělení trhů, mohou být již na základě své povahy kvalifikovány jako „velmi závažné“, aniž je nezbytné, aby se taková jednání vyznačovala zvláštním dopadem nebo zeměpisným rozsahem. Tento závěr je podpořen skutečností, že ačkoliv popis závažných protiprávních jednání uvádí výslovně dopad na trh a účinky v rozsáhlých oblastech společného trhu, popis velmi závažných protiprávních jednání naproti tomu žádný požadavek konkrétního dopadu na trh ani účinků ve zvláštní zeměpisné oblasti neuvádí (viz v tomto smyslu rozsudky Tribunálu ze dne 27. července 2005, *Brasserie nationale a další v. Komise*, T-49/02 až T-51/02, Sb. rozh. s. II-3033, bod 178, a ze dne 25. října 2005, *Groupe Danone v. Komise*, T-38/02, Sb. rozh. s. II-4407, bod 150).

²³⁴ Konečně existuje vzájemná závislost mezi těmito třemi kritérii v tom smyslu, že vysoký stupeň závažnosti z hlediska jednoho nebo druhého z kritérií může kompenzovat menší závažnost protiprávního jednání z hlediska jiného aspektu (rozsudek *Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise*, bod 230 výše, bod 241).

– K první části, vycházející z nezohlednění relativně malé velikosti výrobního trhu

²³⁵ Z bodu 408 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise při svém hodnocení závažnosti protiprávního jednání zohlednila omezenou velikost jak relevantního zeměpisného trhu, tak relevantního výrobního trhu.

²³⁶ Z četby tohoto bodu odůvodnění ve spojení s bodem 409 odůvodnění napadeného rozhodnutí (viz bod 184 výše), a zejména z použití příslovce „nicméně“ v tomto posledně uvedeném bodě odůvodnění vyplývá, že se Komise domnívala, že přes omezenou velikost obou těchto trhů musí být protiprávní jednání kvalifikováno jako „velmi závažné“, protože „se jedná o určování cen různých druhů surového tabáku ve Španělsku a o rozdělování si množství“.

²³⁷ Nejprve je třeba konstatovat, že toto posouzení je zcela opodstatněné.

²³⁸ Pokud jde o rozsah zeměpisného trhu, tento představuje pouze jedno ze tří kritérií podle pokynů relevantních pro účely celkového posouzení závažnosti protiprávního jednání. Mezi těmito na sobě závislými kritérii hraje povaha protiprávního jednání prvořadou roli (viz body 233 a 234 výše).

²³⁹ Přitom je jasné, že protiprávní jednání vytýkané zpracovatelům a společnosti Del-
tafina, které spočívá ve stanovení cen různých odrůd surového tabáku ve Španělsku
a v rozdělení množství surového tabáku nakupovaného od výrobců, představuje svou
povahou velmi závažné protiprávní jednání. V tomto ohledu je třeba připomenout, že
čl. 81 odst. 1 písm. a) b) a c) ES výslovně prohlašuje za neslučitelné se společným tr-
hem dohody a jednání ve vzájemné shodě, které přímo nebo nepřímo určují nákupní
nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky, omezují nebo kontrolují výrobu,
odbyt, technický rozvoj nebo investice a rozdělují trhy nebo zdroje zásobování. Pro-
tiprávní jednání tohoto typu, zejména pokud jde o horizontální kartelové dohody,
kvalifikuje judikatura jako zvláště závažná protiprávní jednání, neboť s sebou nesou
přímý zásah do podstatných parametrů hospodářské soutěže na dotčeném trhu (roz-
sudek Tribunálu ze dne 11. března 1999, Thyssen Stahl v. Komise, T-141/94, Recueil,
s. II-347, bod 675) nebo zjevná protiprávní jednání porušující pravidla hospodářské

soutěže Společenství (rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, BPB de Eendracht v. Komise, T-311/94, Recueil, s. II-1129, bod 303). Je třeba rovněž připomenout, že velmi závažná protiprávní jednání ve smyslu bodu 1 A druhého pododstavce třetí odračky pokynů jsou „obecně horizontální omezení jako ‚cenové kartely‘ a kvóty podílů na trhu“. K tomu se pojí skutečnost, uvedená v bodě 411 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že kartelová dohoda zpracovatelů obsahovala prvek tajnosti, což představuje okolnost způsobitou zvýšit závažnost protiprávního jednání.

- ²⁴⁰ Dále rozsah zeměpisného trhu není samostatným kritériem v tom smyslu, že by pouze protiprávní jednání týkající se většiny členských států mohla být kvalifikována jako „velmi závažná“. Ani smlouva o ES, ani nařízení č. 17 nebo nařízení č. 1/2003, ani pokyny či judikatura neumožňují učinit závěr, že pouze zeměpisně velmi rozsáhlá omezení mohou být takto kvalifikována (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 18. července 2005, Scandinavian Airlines System v. Komise, T-241/01, Sb. rozh. s. II-2917, bod 87).
- ²⁴¹ Omezená velikost relevantního zeměpisného trhu tedy nebrání tomu, aby bylo protiprávní jednání zjištěné v projednávaném případě kvalifikováno jako „velmi závažné“.
- ²⁴² Toto řešení se *a fortiori* vztahuje na omezenou velikost relevantního výrobního trhu, protože velikost výrobního trhu není v zásadě skutečností, ke které musí být povinně přihlédnuto, ale pouze jedním z více relevantních faktorů pro posouzení závažnosti protiprávního jednání a stanovení výše pokuty (viz v tomto smyslu rozsudek Dalmine v. Komise, bod 34 výše, bod 132).
- ²⁴³ Dále je třeba uvést, že i když Komise měla za to, že omezená velikost relevantního zeměpisného a výrobního trhu nebrání tomu, aby bylo protiprávní jednání kvalifikováno jako velmi závažné, plně zohlednila tuto omezenou velikost při stanovení

výchozí částky pokuty určené v závislosti na závažnosti protiprávního jednání (viz zejména bod 414 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise tak v případě společnosti Deltafina uplatnila výchozí částku pokuty jen ve výši 8 000 000 eur, ačkoliv podle pokynů mohla, jelikož se jednalo o velmi závažné protiprávní jednání, přijmout výchozí částku ve výši přinejmenším 20 000 000 eur.

²⁴⁴ S ohledem na výše uvedené musí být první část čtvrtého žalobního důvodu zamítnuta jako neopodstatněná.

– Ke druhé části, týkající se posouzení skutečného dopadu protiprávního jednání na trh

²⁴⁵ Úvodem je třeba připomenout, že podle znění bodu 1 A prvního pododstavce pokynů je „[p]ři hodnocení závažnosti protiprávního jednání třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu“.

²⁴⁶ Je třeba rovněž připomenout, že povaha protiprávního jednání hraje prvořadou roli pro charakterizování velmi závažných protiprávních jednání a že dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem je stanovení cen nebo rozdělení trhů, mohou být již na základě své vlastní povahy kvalifikovány jako „velmi závažné“, aniž je nezbytné, aby se taková jednání vyznačovala zvláštním dopadem nebo zeměpisným rozsahem (viz bod 233 výše).

- ²⁴⁷ V napadeném rozhodnutí Komise při hodnocení závažnosti protiprávního jednání zohlednila skutečnost, že od roku 1998 měla kartelová dohoda zpracovatelů skutečný dopad na trh, i když toto protiprávní jednání již jednak kvalifikovala jako „velmi závažné“ na základě jeho povahy (body 409 až 411 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a jednak se domnívala, že uvedený dopad nemůže být přesně číselně vyjádřen (bod 412 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- ²⁴⁸ Pokud se Komise rozhodne takto zohlednit skutečný dopad protiprávního jednání na trh, musí poskytnout konkrétní, důvěryhodné a dostatečné indicie, které umožní posoudit, jaký skutečný dopad mohlo mít protiprávní jednání z hlediska hospodářské soutěže na uvedeném trhu (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Roquette Frères v. Komise, T-322/01, Sb. rozh. s. II-3137, body 73 až 75).
- ²⁴⁹ Přitom v projednávaném případě v části napadeného rozhodnutí věnované posouzení závažnosti protiprávního jednání (viz bod 413 odůvodnění napadeného rozhodnutí) Komise ve svém závěru o existenci skutečného dopadu kartelové dohody zpracovatelů na trh od roku 1998 neposkytla takové indicie, ale omezila se na odkaz na skutečnost, že tato kartelová dohoda byla od tohoto data plně prováděna a dodržována, což může představovat jen prvotní část indicie o existenci takového dopadu (viz bod 252 níže).
- ²⁵⁰ Nicméně skutečnost, že Komise právně dostatečně v této části napadeného rozhodnutí neprokázala, že kartelová dohoda zpracovatelů měla skutečný dopad na trh, nemá vliv na kvalifikaci protiprávního jednání jako „velmi závažného“. Tato kvalifikace je totiž nadále zcela přiměřená s ohledem na povahu uvedeného protiprávního jednání (viz body 233, 238, 239 a 246 výše).

- 251 Dále se Tribunál v rámci výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci domníval, že toto nedostatečné prokázání skutečného dopadu na trh nemůže zpochybnit výchozí částku pokuty stanovenou Komisí v závislosti na závažnosti protiprávního jednání.
- 252 Zaprvé je třeba mít za to, s ohledem na skutečnost, že kartelová dohoda zpracovatelů sdružovala všechny známé zpracovatele ve Španělsku, že tito kupovali téměř všechny surový tabák vyprodukovaný každoročně v této zemi a že se tato kartelová dohoda týkala všeho surového tabáku kupovaného uvedenými zpracovateli, že skutečné provádění uvedené kartelové dohody představuje prvotní část indicie existence dopadu na trh.
- 253 Zadruhé je třeba konstatovat, že napadené rozhodnutí v jiných částech, než ve které se věnuje posouzení závažnosti protiprávního jednání, obsahuje indicie skutečného dopadu kartelové dohody na trh.
- 254 Tak v bodě 173 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že v roce 1998 „se vzestup cen zaznamenaný v předchozích letech zastavil a ceny dokonce klesly“. Doplňuje, že v prohlášení ze dne 15. února 2002 jí společnost Agroexpansión oznámila, že „[b]ěhem hospodářského roku 1998/1999 španělští zpracovatelé obecně dodrželi popsané kompromisy“ a že „[t]ak na trhu dosáhli poprvé určité stability, která zpomalila vzestup kupních cen předchozích let a vyvážila společnou vyjednávací sílu výrobního odvětví“.
- 255 Navíc v bodě 301 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise vysvětluje, že průměrná maximální dodací cena, na které se dohodli zpracovatelé a Deltafina, „přímo určuje [...] konečnou cenu placenou za každou odrůdu daného surového tabáku“ a že „[d]opad [p]rotiprávního jednání na hospodářskou soutěž byl značný, jelikož

zpracovatelům se tím, že se dohodli na průměrné [maximální] dodací ceně placené producentům, podařilo maximálně sjednotit konečné ceny, které platí producentům, a snížit je v jejich prospěch, a to pod úroveň, která by vyplývala z volné hospodářské soutěže“.

²⁵⁶ Konečně v bodě 314 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že z tabulky obsažené v bodě 38 odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že od roku 1998 „se ceny stabilizovaly a dokonce klesly (v roce 1998 byl pokles cen 4,8 % bez ohledu na odrůdu)“. S odkazem na bod 173 odůvodnění napadeného rozhodnutí opakuje, že společnost Agroexpansión rovněž potvrdila existenci vazby mezi kartelovou dohodou zpracovatelů a snížením cen.

²⁵⁷ Výše uvedená posouzení nejsou zpochybněna údaji uvedenými ve zprávě ekonoma společnosti Deltafina ze dne 13. ledna 2005. Tento ekonom totiž výslovně uznal, že ke snížení cen všech odrůd surového tabáku došlo v roce 1998. Krom toho, pokud jde o období 1999/2001, ze zprávy vyplývá, že i když ceny odrůdy „Virginia“ vzrostly, ceny ostatních odrůd naopak zůstaly stabilní či dokonce klesly. Konečně nemůže být vyloučeno, že za neexistence kartelové dohody by ceny odrůdy „Virginia“ vzrostly ještě významněji nebo že by ceny dalších odrůd tabáku vzrostly namísto toho, aby zůstaly stabilní nebo poklesly. Srovnání, jež ekonom provedl, vývoje cen odrůdy „Virginia“ jednak na španělském trhu a jednak na trhu tří hlavních členských států, které produkuje surový tabák, není přesvědčivé, protože podmínky hospodářské soutěže a právní úpravy použitelné na každý z těchto vnitrostátních trhů, nejsou nezbytně stejné.

258 Zatřetí je třeba konstatovat, že i když Komise v napadeném rozhodnutí určila závažnost protiprávního jednání tak, že zohlednila skutečný dopad kartelové dohody zpracovatelů na trh, skutečnost, že se takový dopad týkal pouze části doby trvání protiprávního jednání, v projednávané věci období od roku 1998, je faktorem, který spolu s faktorem vztahujícím se k omezené velikosti relevantního zeměpisného a výrobového trhu, vedl Komisi k tomu, že v případě společnosti Deltafina použila jako výchozí částku pokuty pouze 8 000 000 eur, ačkoliv podle pokynů mohla, jelikož se jednalo o velmi závažné protiprávní jednání, přijmout výchozí částku přinejmenším ve výši 20 000 000 eur.

259 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že druhá část čtvrtého žalobního důvodu musí být zamítnuta.

– K třetí části, vycházející z rozporu mezi bodem 413 odůvodnění napadeného rozhodnutí a jinými body odůvodnění tohoto rozhodnutí

260 Je třeba konstatovat, že v rozporu s tvrzením společnosti Deltafina, neexistuje žádný rozpor mezi tvrzením v bodě 413 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého „byla kartelová dohoda zpracovatelů plně uskutečněna a prosazena“, a dalšími body odůvodnění uvedenými touto společností.

261 V prvé řadě toto tvrzení společnosti Deltafina vychází z výkladu sporné části bodu 413 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který byl vytrhnut z kontextu. V uvedené části totiž Komise uplatňuje plné provádění a dodržování kartelové dohody zpracovatelů až od roku 1998. Avšak body 85, 88, 111, 122, 133, 144, 284 a 307 odůvodnění napadeného rozhodnutí se týkají fungování této dohody v letech 1996 a 1997.

²⁶² Dále údaje obsažené v bodech 113, 126 a 130 odůvodnění napadeného rozhodnutí nejsou relevantní, protože se týkají kartelové dohody zástupců producentů, a nikoliv kartelové dohody zpracovatelů.

²⁶³ Rovněž body 175, 206, 229, 231 až 233, 235, 239, 255 až 257, 294, 295 a 319 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí problémy týkající se dvoustranných jednání mezi jednak zpracovateli a jednak zástupci producentů. Přitom jak je uvedeno v bodě 295 odůvodnění napadeného rozhodnutí, „neúspěch [těchto] dvoustranných jednání [...] nemění protisoutěžní povahu jednání zpracovatelů“. Jinými slovy, výše uvedené problémy jsou irelevantní, pokud jde o provádění a dodržování kartelové dohody zpracovatelů od roku 1998.

²⁶⁴ Pokud jde o bod 186 odůvodnění napadeného rozhodnutí, i když je pravda, že se v něm uvádí, že diskuse mezi zpracovateli na začátku roku 1999 nevedly k uzavření dohody, uvádí se v něm rovněž, že se zpracovatelé rozhodli prodloužit rámcovou dohodu z předchozího roku. To vyplývá ještě jasněji z dalšího bodu odůvodnění.

²⁶⁵ V bodě 244 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který se týká roku 2001, se Komise omezila na uvedení, že „nemá příklady výměny informací během období sběru“. Ne tvrdí však, že dohody uzavřené mezi společností Deltafina a španělskými zpracovateli nebyly v tomto roce plně prováděny. Právě naopak, v bodě 236 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že rámcová dohoda z roku 1998 byla v roce 2001 prodloužena. Je třeba doplnit, že z bodu 240 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že všichni španělští zpracovatelé výslovně v průběhu správního řízení připustili, že uvedená rámcová dohoda byla prodloužena až do 3. října 2001.

266 Konečně pokud jde o bod 296 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise se v něm spokojila s uvedením, že dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, kterých se účastnili zpracovatelé a Deltafina, měly „jednotnou a trvající povahu“.

267 Třetí část čtvrtého žalobního důvodu musí být tedy zamítnuta jako neopodstatněná.

– Ke čtvrté části, vycházející z nesprávné kvalifikace společnosti Deltafina jako hlavního kupujícího zpracovaného tabáku ve Španělsku

268 Je třeba konstatovat, že v rozporu s tvrzením společnosti Deltafina se Komise nedopustila pochybení tím, že měla za to, že měl tento podnik významné postavení na trhu nákupu španělského zpracovaného tabáku.

269 Zaprvé tomuto posouzení Komise nijak neprotiřečí údaje obsažené ve zprávě ekonoma společnosti Deltafina. V tomto ohledu je nejprve třeba konstatovat, že v tabulce č. 5 této zprávy je společnost Cetarsa zahrnuta mezi podniky kupující španělský zpracovaný tabák, ačkoliv je podnikem prvotního zpracování a nenakupuje zpracovaný tabák od třetích osob. Ve skutečnosti – jak Deltafina vysvětlila v odpovědi na jednu z písemných otázek, které jí Tribunál položil – se údaje obsažené v této tabulce vztahují na prodeje španělského zpracovaného tabáku výrobcům cigaret. Dále je třeba uvést, že i při zohlednění údajů uvedených ekonomem společnosti Deltafina, je to tato společnost, a nikoliv společnost Cetarsa, kdo byl hlavním prodejcem španělského zpracovaného tabáku v letech 2000 a 2001. V průběhu roku 2000 vlastnila Deltafina 31,6% podíl a v průběhu roku 2001 28,7% podíl na trhu prodeje španěl-

ského zpracovaného tabáku, zatímco podíly společnosti Cetarsa na trhu dosahovaly 26,7 % a 27,6 %.

270 Zadruhé není možno zpochybnit, že Deltafina byla hlavním zákazníkem tří ze čtyř hlavních španělských zpracovatelů. Nejprve je tak mezi účastnicemi řízení nesporné, že společnost Taes prodávala hlavní část své produkce společnosti Deltafina. Dále, jak vyplývá z bodu 21 odůvodnění napadeného rozhodnutí a tabulky č. 7 zprávy ekonomu společnosti Deltafina, tato společnost byla v průběhu let 1996 až 1998 zdaleka hlavním zákazníkem společnosti Agroexpansión. Krom toho společnost Cetarsa uvedla v odpovědi ze dne 15. března 2002 na žádost Komise o informace, že jejími hlavními zákazníky byly v pořadí podle významu společnosti Deltafina, Altadis a Dimon. Konečně je třeba uvést, že z téže tabulky vyplývá, že v letech 1999 a 2000 byla Deltafina zákazníkem čtyř španělských zpracovatelů.

271 Zatřetí musí být rovněž uvedeno, že krom výše uvedených obchodních vztahů udržovala společnost Deltafina další obchodní vztahy s určitými zpracovateli. Jak vyplývá z bodu 29 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jehož opodstatněnost Deltafina nezpochybňuje, uzavřela tato společnost spolu se společností Cetarsa, která měla přebytkovou zpracovatelskou kapacitu, smlouvy na zpracování a mlácení části tabáku společností Taes a Agroexpansión.

272 Různé výše uvedené skutečnosti prokazují právně dostatečným způsobem, že Deltafina mohla více než kdokoliv jiný ovlivnit chování španělských zpracovatelů, jak uvádí Komise v bodě 417 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

273 Čtvrtá část čtvrtého žalobního důvodu tedy musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

– K páté části, vycházející z nedostatku odůvodnění týkajícího se důsledků, které je třeba vyvodit, pokud jde o stanovení výše pokut, z nejistoty způsobené španělským právním rámcem a postojem španělských orgánů

²⁷⁴ V rozporu s tvrzením společnosti Deltafina Komise v napadeném rozhodnutí vysvětluje velmi přesně důvody, pro které nejistota způsobená španělským právním rámcem a postojem španělských orgánů v kontextu vyjednávání standardních smluv odůvodňuje uložení symbolické pokuty pouze v případě zástupců výrobců.

²⁷⁵ V tomto ohledu musí být nejprve připomenuto, jak bylo shrnuto v bodech 275 až 277 odůvodnění napadeného rozhodnutí a jak již bylo uvedeno v bodech 15 až 21 a 107 výše, že se napadené rozhodnutí týká dvou horizontálních kartelových dohod, přičemž první zahrnuje španělské zpracovatele a Deltafina, a druhá zástupce producentů. Stejně body odůvodnění upřesňují, že se obě tyto kartelové dohody vyznačují souborem dohod nebo jednání ve vzájemné shodě a představují jediné a trvající porušení čl. 81 odst. 1 ES.

²⁷⁶ Z napadeného rozhodnutí rovněž velmi jasně vyplývá, že kartelová dohoda zpracovatelů obsahovala dvě složky, a sice:

- na jedné straně během období 1996/2001 uzavřeli zpracovatelé a Deltafina tajně dohody nebo se účastnili jednání ve vzájemné shodě s cílem v zásadě stanovit pro každý rok (maximální) průměrnou dodací cenu pro každou odrůdu surového tabáku bez ohledu na jakost, jakož i rozdělit si množství každé odrůdy surového tabáku, kterou každý ze zpracovatelů mohl nakoupit od producentů (viz zejména shrnutí obsažené v bodech 276 a 278 odůvodnění napadeného rozhodnutí)

a pokud jde o kvalifikaci této složky kartelové dohody jako „tajné“, body 411, 413, 438 a 454 odůvodnění napadeného rozhodnutí);

- na druhé straně během období 1999/2001 uzavřeli zpracovatelé a Deltafina tajné dohody nebo se účastnili jednání ve vzájemné shodě s cílem stanovit cenová rozpětí pro jednotlivé jakostní třídy u každé odrůdy surového tabáku, jakož i dodatečné podmínky, které navrhli zástupci producentů při kolektivním vyjednávání mezi oběma odvětvími (viz zejména shrnutí obsažené v bodech 276 a 280 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

²⁷⁷ Pokud jde o kartelovou dohodu zástupců producentů, v napadeném rozhodnutí bylo jasně uvedeno, že tato se vyznačuje souborem dohod nebo jednání ve vzájemné shodě v průběhu období 1996/2001 s cílem v zásadě stanovit každý rok cenová rozpětí pro jednotlivé jakostní třídy u každé odrůdy surového tabáku, jakož i dodatečné podmínky, které následně navrhli zpracovatelům při kolektivním vyjednávání mezi oběma odvětvími (viz zejména shrnutí obsažené v bodech 277 a 318 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

²⁷⁸ Jinými slovy z napadeného rozhodnutí jasně vyplývá, že kartelová dohoda zpracovatelů šla o dost dál než kartelová dohoda zástupců výrobců, protože obsahovala tajnou složku, která šla nad rámec kontextu kolektivních vyjednávání mezi oběma odvětvími.

²⁷⁹ Zadruhé je třeba uvést, že v napadeném rozhodnutí Komise zkoumá v kontextu stanovení výše pokut důsledky, které španělský právní rámec a postoj španělských orgánů měly na chování různých osob, kterým je rozhodnutí určeno a v tomto ohledu přesně vysvětluje svoji úvahu.

280 Zprvce tak Komise zkoumá kartelovou dohodu zástupců producentů (body 425 až 430 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

281 V tomto ohledu Komise nejprve připomíná, přičemž odkazuje na bod 350 a následující odůvodnění napadeného rozhodnutí, že platná vnitrostátní právní úprava nevyžadovala, aby se zástupci producentů a zpracovatelé dohodli na cenových rozpětích a dodatečných podmínkách. Upřesňuje, že i když mezi lety 1982 a 2000 tato právní úprava stanovila, že aby mohlo ministerstvo zemědělství schválit standardní smlouvy, musely tyto smlouvy obsahovat doložky o „minimální zaručené ceně“ a „ceně, kterou musí producent získat za surovinu“, neukládaly nicméně stranám, které tyto standardní smlouvy uzavíraly, aby se dohodly na „konkrétních číslech k vložení do cenových doložek“. Pokud jde o tento poslední bod uvádí, že dále ministerstvo zemědělství schválilo mezi lety 1995 a 1998 standardní smlouvy, jejichž cenové doložky byly prázdné (bod 426 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

282 Dále v bodě 427 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí některé skutečnosti, které ji v následujícím bodě odůvodnění nicméně vedly k připuštění toho, že „právní rámec při společných vyjednáváních standardních smluv mohl vyvolat značný stupeň nejistoty pokud jde o legalitu jednání zástupců producentů a zpracovatelů v přesně určeném kontextu kolektivního vyjednávání standardních smluv“. Uvedené skutečnosti jsou následující:

- standardní smlouvy vyjednané mezi lety 1995 a 1998 a schválené ministerstvem zemědělství stanovily, že se všichni zástupci producentů společně s každým jednotlivým zpracovatelem dohodnou na rozpisech cen a dodatečných podmínkách;

- v roce 1999 ministerstvo zemědělství dokonce schválilo rozpisy cen, které byly předtím sjednány všemi zástupci producentů společně se čtyřmi zpracovateli;
- tyto rozpisy tvořily přílohu standardní smlouvy zveřejněné v tomto roce v *Boletín Oficial del Estado*;
- v letech 2000 a 2001 vyzvalo ministerstvo zemědělství zástupce těchto dvou odvětví k účasti na řadě zasedání, z nichž některá se konala na samotném ministerstvu, s cílem dohodnout se na rozpisech cen, čímž strany podpořilo v tom, aby pokračovaly ve společných vyjednáváních o těchto rozpisech.

²⁸³ V bodě 429 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise doplňuje, že existence a výsledky vyjednávání ohledně standardních smluv byly všeobecně veřejnosti známy a žádný orgán před zahájením správního řízení nevznnesl dotaz ohledně jejich slučitelnosti s právními předpisy Společenství či Španělska.

²⁸⁴ Konečně z bodu 430 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že to jsou skutečnosti uvedené ve výše uvedených bodech 282 a 283, co vedlo Komisi k tomu, že uložila zástupcům producentů jen symbolickou pokutu ve výši 1 000 eur.

²⁸⁵ Zadruhé, co se týče kartelové dohody zpracovatelů, Komise se vyjadřuje k vlivu španělského právního rámce a postojů španělských orgánů v bodech 437 a 438 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

- 286 V tomto ohledu Komise rozlišuje mezi složkou této kartelové dohody týkající se vyjednávání a „veřejného“ uzavírání standardních smluv se zástupci producentů – zejména vyjednávání týkajícího se cenových rozpětí a dodatečných podmínek – a „tajnou“ složkou téže kartelové dohody.
- 287 Tak jednak v bodě 437 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že zjištění, která učinila v bodech 427 až 429 odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud jde o chování zástupců producentů (viz body 282 a 283 výše) platí rovněž pokud jde o první z těchto dvou složek kartelové dohody zpracovatelů.
- 288 Krom toho, pokud jde o „tajnou“ složku posledně uvedené kartelové dohody, Komise uvádí v bodě 438 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že jednání zpracovatelů „překročilo příslušný právní rámec veřejných vyjednávání a dohod se zástupci producentů“. V témže bodě odůvodnění nicméně uznala, že „veřejná vyjednávání mezi zástupci producentů a zpracovateli přinejmenším v určité míře určila věcný rámec (obzvláště pokud jde o příležitosti dohodnout se a přijmout společné stanovisko), ve kterém mohli zpracovatelé rozvinout, kromě společného postoje, který přijali v kontextu veřejných vyjednávání, svou tajnou strategii ohledně (maximálních) průměrných dodacích cen a množství“.
- 289 Jak vyplývá z poslední věty bodu 438 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise se rozhodla s ohledem na skutečnosti uvedené v bodech 287 a 288 výše snížit z důvodu polehčujících okolností až o 40 % základní částku pokut, které stanovila pro zpracovatele a Deltafinu.

²⁹⁰ S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba zamítnout pátou část čtvrtého žalobního důvodu jako neopodstatněnou.

– K šesté části, vycházející z nezohlednění neúčasti společnosti Deltafina na diskusích a vyjednáváních mezi španělskými zpracovateli a zástupci producentů

²⁹¹ Šestá část čtvrtého žalobního důvodu není věcně podložená, protože Komise neměla v napadeném rozhodnutí za to, že diskuse a „vertikální“ vyjednávání mezi jednak španělskými zpracovateli a jednak zástupci producentů byly v rozporu s článkem 81 ES. Proto skutečnost, že se Deltafina neúčastnila těchto diskusí a vyjednávání nemohla mít nejmenší vliv na posouzení závažnosti protiprávního jednání, které je jí přičítáno, a v důsledku toho ani na výchozí částku pokuty použitou v jejím případě.

– K sedmé části, vycházející z porušení zásady rovného zacházení v rozsahu, v němž se Komise odchýlila od své předchozí praxe

²⁹² Jelikož předchozí rozhodovací praxe Komise nevytváří sama o sobě právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže (rozsudek LR AF 1998 v. Komise, bod 101 výše, bod 234), nemůže sedmá část čtvrtého žalobního důvodu obstát.

– Závěr ohledně čtvrtého žalobního důvodu

- ²⁹³ Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že čtvrtý žalobní důvod musí být zamítnut v plném rozsahu.

K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, bodu 1 B pokynů a zásady rovného zacházení

Shrnutí napadeného rozhodnutí

- ²⁹⁴ V bodech 432 a 433 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise zkoumá otázku doby trvání protiprávního jednání vytýkaného zpracovatelům a společnosti Deltafina.
- ²⁹⁵ Nejprve s odkazem na bod 92 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že kartelová dohoda zpracovatelů začala „přínejmenším“ dne 13. března 1996 (bod 432 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- ²⁹⁶ Dále uvádí, že podle prohlášení zpracovatelů tato kartelová dohoda skončila dne 3. října 2001. Nicméně s uvedením, že „poslední důkaz“, který má k dispozici, je schůzka ze dne 10. srpna 2001, uvedená v bodě 260 odůvodnění napadeného rozhodnutí, používá toto posledně uvedené datum jako datum ukončení protiprávního jednání (bod 432 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

²⁹⁷ S ohledem na tyto skutečnosti Komise stanoví dobu trvání protiprávního jednání na pět let a čtyři měsíce, což odpovídá dlouhodobému protiprávnímu jednání. V bodě 433 odůvodnění napadeného rozhodnutí tedy zvyšuje o 50 % výchozí částku pokuty ukládanou každému ze španělských zpracovatelů a společnosti Deltafina.

Argumenty účastnic řízení

²⁹⁸ V rámci svého pátého žalobního důvodu vzneseného podpůrně, Deltafina uvádí, že v bodech 432 a 433 napadeného rozhodnutí Komise „pouze a jednoduše spojuje všechna jednání“, a sice ta „skutečná“ přičítaná zpracovatelům a „virtuální“ připsaná Deltafinu, stanoví dobu trvání protiprávního jednání „na více než pět let a čtyři měsíce“, má za to, že toto jednání představuje pro všechny tyto účastníky dlouhodobé protiprávní jednání a zvyšuje o 50 % výchozí částku pokut pro každého z těchto účastníků. Žalobkyně má za to, že když jí Komise připsala „společnou odpovědnost za úmysl, která se neopírá o skutečnosti nebo zvláštní jednání“, měla přinejmenším určit přesně „počáteční den“ protiprávního jednání, a sice „uvést prostorový a časový moment, kdy začala vůle společnosti Deltafina přispívat zvenčí k vůli čtyř španělských zpracovatelů ovlivňováním nebo určováním jejich chování“.

²⁹⁹ Deltafina v důsledku toho navrhuje Tribunálu, aby snížil výši pokuty s ohledem na skutečnost, že protiprávní jednání může být pouze střednědobé.

³⁰⁰ Komise odpovídá, že začátek kartelové dohody zpracovatelů musí být stanoven na 13. března 1996, den její první schůzky.

Závěry Tribunálu

- 301 Je třeba konstatovat, že Komise v bodě 432 odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně stanovila začátek kartelové dohody zpracovatelů na 13. března 1996.
- 302 Jak vyplývá z bodu 92 odůvodnění napadeného rozhodnutí, na který odkazuje bod 432 odůvodnění napadeného rozhodnutí, tento den odpovídá dni, kdy se – podle prohlášení společností Taes, WWTE a Agroexpansión – Deltafina a španělští zpracovatelé poprvé sešli, aby diskutovali ceny a objem nákupů surového tabáku pro hospodářský rok 1996/1997.
- 303 Komise mohla tím oprávněněji považovat toto datum za začátek protiprávního jednání v případě společnosti Deltafina, která byla, jak již bylo uvedeno v bodě 125 výše, na dotčené schůzce zastoupena jak svým předsedou panem M., tak svým ředitelem odpovědným za nákupy panem C.
- 304 Navíc argumentace společnosti Deltafina spočívá na nesprávném předpokladu, podle kterého jen zjednodušila, mimo kartelovou dohodu zpracovatelů, spáchání protiprávního jednání (viz body 122 až 133 výše).
- 305 Vzhledem k tomu, že Deltafina nezpochybňuje posouzení Komise, podle kterého protiprávní jednání skončilo dne 10. srpna 2001, je třeba dospět k závěru, že Komise právem stanovila dobu trvání tohoto protiprávního jednání na více než pět let a čtyři měsíce – což je dlouhodobé protiprávní jednání ve smyslu pokynů – a tedy zvýšila o 50 % výchozí částku pokuty použitou v případě společnosti Deltafina.

306 Z toho vyplývá, že pátý žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a bodu 2 pokynů, jakož i z nedostatku odůvodnění

Shrnutí napadeného rozhodnutí

307 Z bodu 436 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že základní částka pokuty uložené společnosti Deltafina byla zvýšena o 50 % z důvodu přitěžujících okolností, jelikož tento podnik hrál vedoucí úlohu v rámci kartelové dohody zpracovatelů.

308 V tomto ohledu v bodě 435 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí toto:

„Ze skutečností uvedených v bodě 361 a následujících odůvodnění [napadeného rozhodnutí] vyplývá, že Deltafina sehrála hlavní úlohu při plánování a provádění dohod o (maximálních) průměrných dodacích cenách a množstvích uzavřených mezi zpracovateli po roce 1996. Deltafina (zastoupená svým předsedou) přesvědčila španělské zpracovatele o koordinaci nákupních strategií a vystupovala jako depozitář a rozhodce protisoutěžních dohod zpracovatelů, zejména na začátku jejich protisoutěžního jednání“.

- 309 V bodě 436 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise připojuje, že „[v]edoucí úloha společnosti Deltafina v kartelové dohodě zpracovatelů byla krom toho potvrzena společnostmi Agroexpansión a WWTE v jejich odpovědi na oznámení námitek a na jednání [...] které následovalo“.

Argumenty účastnic řízení

- 310 V šestém žalobním důvodu, uvedeném podpůrně, Deltafina uvádí, že napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž Komise vůči ní uplatnila jako přítěžující okolnost vedoucí úlohu, kterou sehrála, je nesprávné ve dvou aspektech.
- 311 Zaprvé tvrdí, že napadené rozhodnutí je stíženo nedostatkem odůvodnění v rozsahu, v němž se Komise v jeho bodě 435 odůvodnění omezila na vágní odkaz na „skutečnosti uvedené v bodě 361 a následujících odůvodnění“.
- 312 V tomto kontextu uvádí, že se uvedené skutečnosti omezují na účast na schůzkách, návrhy, přijetí informací, úschovu dokumentu, zaslání dopisů, zprostředkovávání a zásah do diskusí, tedy na „pasivní a externí jednání omezené na účast nebo na nejvýš nepřímo podporující činnosti španělských zpracovatelů, kteří byli skutečnými hlavními představiteli kartelu“. Tyto skutečnosti nijak neprokazují, že hrála v rámci kartelové dohody vedoucí úlohu.

- 313 Zadruhé Deltafina uvádí, že Komise se opírá o některé části odpovědí společností Agroexpansi3n a WWTE na oznámení námitek s cílem přisoudit jí tuto úlohu. Vytýká znovu Komisi, že jí odmítla poskytnout přístup k těmto odpovědím, čímž závažně zasáhla do jejího práva na obhajobu.
- 314 S ohledem na tyto různé skutečnosti Deltafina navrhuje Tribunálu, aby snížil částku pokuty tím, že vyloučí z jejího stanovení zvýšení o 50 % použité Komisí z důvodu přitěžujících okolností.
- 315 Komise navrhuje zamítnutí tohoto šestého žalobního důvodu.
- 316 Zaprvé Komise tvrdí, že v napadeném rozhodnutí uvedla dostatečně jasně a přesně důvody, pro které má za to, že Deltafina hrála vedoucí úlohu v rámci kartelové dohody. Obzvláště odkazuje na bod 435 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který odkazuje na skutečnosti uvedené v bodech 361 až 369 odůvodnění téhož rozhodnutí.
- 317 V tomto kontextu uvádí, že uvedené skutečnosti jasně prokazují vedoucí úlohu v kartelové dohodě přičtenou společnosti Deltafina.
- 318 Zadruhé Komise s odkazem na úvahy uvedené v bodě 147 výše zpochybňuje, že porušila právo společnosti Deltafina na obhajobu tím, že jí neposkytla přístup k odpovědím společností Agroexpansi3n a WWTE na oznámení námitek.

Závěry Tribunálu

- 319 Pokud jde zaprvé o výtku vycházející z nedostatku odůvodnění, je nutno uvést, že podle ustálené judikatury musí z odůvodnění individuálního rozhodnutí jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a aby příslušný soud mohl vykonávat svůj přezkum. Požadavek uvést odůvodnění musí být posuzován podle okolností případu. Není požadováno, aby odůvodnění vyličilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 253 ES, musí být posuzována s ohledem nejen na znění dotčeného aktu, ale také s ohledem na kontext, v němž byl daný akt přijat, jakož i s ohledem na všechny právní normy upravující danou oblast (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 63 a citovaná judikatura).
- 320 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že Komise uvedla v bodě 435 odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně přesně skutečnosti, na základě kterých kvalifikovala společnost Deltafina jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů. V tomto bodě odůvodnění tak kromě skutečnosti, že jasně identifikovala jednání společnosti Deltafina, které podle ní takovou kvalifikaci odůvodňovalo, výslovně odkázala na skutkové okolnosti uvedené v bodě 361 a následujících odůvodnění napadeného rozhodnutí, které zase odkazují na další body odůvodnění.
- 321 Navíc v bodě 436 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla, že společnosti Agroexpansión a WWTE potvrdily ve své odpovědi na oznámení námitek a na jednání, že Deltafina hrála vedoucí úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů.

322 Výtka vycházející z nedostatku odůvodnění musí být tedy zamítnuta jako neopodstatněná.

323 Zadruhé je třeba přezkoumat výtku společnosti Deltafina uplatněnou v rámci první části druhého žalobního důvodu (viz body 104 a 105 výše), vycházející z toho, že Komise v oznámení námitek nezmínila okolnost, že může být považována za vůdce kartelové dohody zpracovatelů, čímž porušila její právo na obhajobu.

324 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Komise splní svou povinnost dodržet právo dotyčných podniků být vyslechnuty, jestliže ve svém oznámení námitek výslovně uvede, že bude zkoumat, zda je třeba uložit dotyčným podnikům pokuty, a pokud uvede hlavní skutkové a právní okolnosti, které mohou vést k uložení pokuty, jako je závažnost a délka trvání předpokládaného protiprávního jednání, stejně jako skutečnost, že k němu došlo „úmyslně nebo z nedbalosti“. Komise jim tak poskytuje údaje, které jsou nezbytné pro jejich obranu nejen proti zjištění protiprávního jednání, ale i proti uložení pokuty (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 228 výše, bod 428, a ze dne 18. prosince 2008, Coop de France détail et viande a další v. Komise, C-101/07 P a C-110/07 P, Sb. rozh. s. I-10193, bod 49).

325 Krom toho z judikatury plyne, že zavazovat Komisi k tomu, aby ve fázi oznámení námitek sdělila dotčeným podnikům konkrétní informace ohledně výše zamýšlených pokut, by znamenalo nutit ji nepřiměřeně předjímat své konečné rozhodnutí (viz v tomto smyslu rozsudek Musique Diffusion française a další v. Komise, bod 120 výše, bod 21).

326 V projednáváním případě je třeba konstatovat, že v souladu s citovanou judikaturou Komise v oznámení námitek uvedla hlavní skutkové a právní okolnosti, které mohly vést k pokutě, kterou hodlala uložit společnosti Deltafina. Tak v bodě 459 tohoto oznámení zejména uvedla, že pro posouzení závažnosti protiprávního jednání zamýšlí zohlednit skutečnost, že dohody, jejichž cílem bylo stanovit ceny a množství, patří mezi nejzávažnější porušení pravidel hospodářské soutěže. V bodě 460 oznámení námitek upřesnila, že pokud jde o protiprávní jednání přičítané zpracovatelům, toto začalo dne 13. března 1996 a skončilo dle jejich vyjádření dne 3. října 2001. Doplnuje, že poslední důkaz, kterým disponuje, se nicméně vztahuje ke schůzce ze dne 10. srpna 2001. Konečně v bodě 461 oznámení námitek Komise uvedla, že zohlednila všechny okolnosti věci, jak jsou popsány v tomto oznámení, a zejména úlohu, kterou měla individuálně každá z osob, jíž bylo rozhodnutí určeno, vliv, jaký mohla mít španělská právní úprava v oblasti zemědělských produktů na chování těchto osob a spolupráci poskytnutou zpracovateli a jejich sdružením na základě sdělení o spolupráci.

327 Je pravda, že Komise neuvedla v oznámení námitek, že může kvalifikovat společnost Deltafina jako vůdce kartelu. Přitom je třeba uvést, že tato kvalifikace s sebou nese významné důsledky ohledně částky pokuty ukládané dotyčnému podniku. V souladu s bodem 2 pokynů se jedná o přitěžující okolnost, která s sebou nese nikoliv zanedbatelné zvýšení základní částky pokuty. Navíc podle bodu B písm. e) sdělení o spolupráci taková kvalifikace bez dalšího vylučuje prospěch z velmi významného snížení pokuty, i když by podnik kvalifikovaný jako vůdce splňoval všechny uvedené podmínky pro takové snížení. Proto je věcí Komise, aby v oznámení námitek uvedla skutečnosti, které považuje za relevantní, aby podnik, který může být kvalifikován jako vůdce kartelové dohody, mohl na takovou výtku reagovat. Nicméně s ohledem na skutečnost, že takové oznámení zůstává jednou z etap při přijímání konečného rozhodnutí, a nepředstavuje tedy konečné stanovisko Komise, není možné vyžadovat,

aby Komise již v této fázi přistoupila k právní kvalifikaci skutečností, o které se opře v konečném rozhodnutí při kvalifikaci podniku jako vůdce kartelové dohody.

328 V projednávané věci skutkové okolnosti, které Komise v napadeném rozhodnutí použila, aby společnosti Deltafina přisoudila vedoucí úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů, jsou dle jejích vlastních vyjádření ty, které jsou shrnuty v bodě 435 odůvodnění tohoto rozhodnutí. Pokud jde o údaje obsažené v první větě bodu 436 odůvodnění napadeného rozhodnutí (viz bod 321 výše), Tribunál bere na vědomí prohlášení Komise, podle kterého se společnosti WWTE a Agroexpansió n ve svých odpovědích na oznámení námitek a na jednání omezily na potvrzení výše uvedených skutečností a neuvedly žádnou skutečnost, která by již nebyla společnosti Deltafina oznámena v oznámení námitek (viz body 147 a 316 až 318 výše). Za těchto okolností a bez ohledu na otázku, zda skutečnosti, o které se Komise podle svého vyjádření opírá, stačí k prokázání, že Deltafina hrála vedoucí úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů, je třeba mít za to, že Komise neporušila právo této společnosti na obhajobu tím, že jí před přijetím napadeného rozhodnutí odmítla poskytnout přístup k uvedeným odpovědím na oznámení námitek.

329 Krom toho je třeba konstatovat, že skutkové okolnosti, které Komise použila v napadeném rozhodnutí, aby přisoudila společnosti Deltafina vedoucí úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů, byly již uvedeny v oznámení námitek, takže tato společnost mohla užitečně vyjádřit svoje stanovisko k uvedeným skutečnostem před přijetím tohoto rozhodnutí. Skutečnosti uvedené v bodě 435 odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž byly již zahrnuty mezi těmi uvedenými v bodech 416 až 420 oznámení námitek.

330 V důsledku toho Komise neporušila právo společnosti Deltafina na obhajobu tím, že v oznámení námitek neuvedla, že tato společnost by mohla být považována za vůdce kartelové dohody zpracovatelů.

- 331 Zatřetí je třeba zkoumat, zda skutkové okolnosti, které Komise použila v napadeném rozhodnutí, aby přisoudila společnosti Deltafina vedoucí úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů, umožňovaly uplatnit takovou kvalifikaci. V rámci tohoto žalobního důvodu (viz bod 312 výše), jakož i v rámci třetí části prvního žalobního důvodu (viz bod 73 výše) a první části druhého žalobního důvodu (viz bod 105 výše), Deltafina totiž vytýká Komisi, že neprokázala, že hrála v kartelové dohodě zpracovatelů takovou úlohu.
- 332 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že, aby mohl být kvalifikován jako vůdce, musí dotčený podnik představovat pro kartelovou dohodu významnou hybnou sílu (rozsudky Tribunálu ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, bod 374, a ze dne 18. června 2008, Hoechst v. Komise, T-410/03, Sb. rozh. s. II-881, bod 423) a nést zvláštní a konkrétní odpovědnost za fungování této dohody (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek BASF v. Komise, body 300 a 375).
- 333 Přitom i když skutečnosti uplatněné Komisí v bodě 435 odůvodnění napadeného rozhodnutí prokazují, že Deltafina hrála aktivní a přímou úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů, nestačí nicméně k prokázání, že tato společnost představovala významnou hybnou sílu pro tuto kartelovou dohodu ani že její úloha byla významnější než úloha jakéhokoliv ze španělských zpracovatelů. Je třeba zejména uvést, že i když Komise právem z důvodů uvedených v bodech 122 až 133 výše přičetla společnosti Deltafina celé dotčené protiprávní jednání, nic to nemění na tom, že tato společnost byla v průběhu doby trvání protiprávního jednání více než pět let přítomna jen na velmi omezeném množství schůzek kartelové dohody zpracovatelů, v průběhu kterých byly uzavírány protiprávní dohody – tedy nanejvýš na čtyřech schůzkách z celkových téměř třiceti – a že se účastnila jen poměrně omezeného počtu výměn korespondence a informací mezi členy této kartelové dohody.

334 Krom toho žádná skutečnost ze spisu nenaznačuje, že Deltafina převzala jakoukoliv iniciativu s cílem vytvořit uvedenou kartelovou dohodu nebo přimět kteréhokoliv ze španělských zpracovatelů, aby k ní přistoupil. Zejména tvrzení Komise uvedené v bodě 435 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého Deltafina „přesvědčila španělské zpracovatele o koordinaci nákupních strategií“, není dostatečně prokázané. Pouhá skutečnost, že ve faxu ze dne 9. července 1997 (viz bod 127 výše) společnost WWTE uvádí, že předseda společnosti Deltafina opakovaně uvedl, že „dohoda o cenách není možná bez dohody o množstvích“, nestačí k podepření takového tvrzení. To platí o to více, že stejný fax spíše naznačuje, že si sama společnost WWTE přála, aby byla uzavřena dohoda o cenách, a dokonce trvala na tom, že je nezbytné ji uzavřít na dobu pěti nebo minimálně tří let. V tomto ohledu je třeba uvést, že ve faxu ze dne 6. listopadu 1997 zasláném předsedovi společnosti Deltafina, který je zmíněn v bodě 143 odůvodnění napadeného rozhodnutí, společnost WWTE uvádí, že se snaží „všemi prostředky dosáhnout dohody [o] množstvích“, přičemž upřesňuje, že během další schůzky kartelové dohody zpracovatelů navrhne „zaručení dohod prostřednictvím složení významných peněžitých částek, které umožní zabezpečit provádění dohod“.

335 Žádná skutečnost ze spisu též neumožňuje prokázat, že Deltafina převzala činnosti běžně související s výkonem vedoucí úlohy v kartelové dohodě, jako je předsednictví schůzek nebo soustředění a distribuce určitých údajů. I když je pravda, že Deltafina uchovávala během krátkého období záznam, který podrobně uváděl určité protiprávní dohody, šlo jen o ojedinělý případ. Rovněž i když skutečnosti ze spisu prokazují, že Deltafina vykonávala úlohu zprostředkovatele v případě sporů mezi zpracovateli, nejsou její zásahy v tomto směru početné a omezují se na první dva roky kartelové dohody zpracovatelů. Krom toho nebyly doprovázeny žádnou konkrétní hrozbou nebo disciplinárním opatřením.

336 Šestý žalobní důvod tedy musí být částečně přijat, a v důsledku toho je třeba změnit napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž se proti společnosti Deltafina uplatňuje přitěžující okolnost, že byla vůdcem kartelové dohody. Konkrétní důsledky této změny budou upřesněny dále v bodech 437 až 439.

K sedmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a bodu 3 pokynů

Argumenty účastnic řízení

- ³³⁷ Deltafina vytýká Komisi, že v projednávaném případě nepoužila polehčující okolnosti uvedené v druhé a třetí odrážce bodu 3 pokynů, a sice „praktické neprovádění dohod nebo ujednání o protiprávním jednání“, respektive „ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise zasáhla“.
- ³³⁸ Zprvce tak Deltafina uvádí, že v napadeném rozhodnutí Komise „naléhavě“ konstatuje „přinejmenším částečné“ nedodržování dohod a protiprávních jednání v průběhu let 1996 (body 85, 88 a 111 odůvodnění napadeného rozhodnutí), 1997 (body 113, 122, 126, 130 a 133 odůvodnění napadeného rozhodnutí), 1998 (body 144 a 175 odůvodnění napadeného rozhodnutí), 1999 (bod 186 odůvodnění napadeného rozhodnutí), 2000 (body 206, 229, 231 až 233 a 235 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a 2001 (body 239, 244 a 255 až 257 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Cituje rovněž některé části bodů 295, 307 a 319 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- ³³⁹ V tomto kontextu Deltafina uvádí, že ve svém rozsudku ze dne 9. července 2003, *Cheil Jedang v. Komise* (T-220/00, Recueil, s. II-2473), Tribunál uvedl, že pokyny „nyní výslovně stanoví povinnost zohlednění praktického neprovádění protiprávní dohody jako polehčující okolnost“ (bod 191), že bod 3 druhá odrážka pokynů se netýká pouze případu, „kdy se kartelová dohoda jako celek neprovede nezávisle na vlastním chování každého podniku“ (bod 188), a že „v souladu se zásadou personalitě trestů a sankcí

je třeba přezkoumat závažnost týkající se účasti podniku na protiprávním jednání“ (bod 189).

340 Zadruhé Deltafina vytýká Komisi, že nezohlednila skutečnost, že protiprávní jednání, které je jí vytýkáno, skončilo dne 10. srpna 2001, tedy před prvními šetřeními.

341 S ohledem na výše uvedené úvahy Deltafina navrhuje Tribunálu, aby snížil částku její pokuty.

342 Komise navrhuje zamítnutí sedmého žalobního důvodu.

343 Zprvce uvádí, že v projednávaném případě nebyla povinna použít polehčující okolnost uvedenou v bodě 3 druhé odrážce pokynů.

344 V tomto ohledu nejprve uvádí, že skutečnost, že kartelová dohoda nebyla před rokem 1998 plně dodržována, byla zohledněna při posouzení závažnosti protiprávního jednání, jelikož výchozí částka pokuty společnosti Deltafina byla stanovena na 8 000 000 eur namísto 20 000 000 eur, přestože toto protiprávní jednání mělo velmi závažnou povahu.

345 Dále tvrdí, že její postoj je potvrzen body 189 a 192 rozsudku Cheil Jedang v. Komise, bod 339 výše, jakož i body 276 a 277 rozsudku Tribunálu ze dne 8. července 2004, Mannesmannröhren-Werke v. Komise (T-44/00, Sb. rozh. s. II-2223, body 276 a 277). Komise zdůrazňuje, že se Deltafina nejenže nikdy jasně a podstatným způsobem nepostavila proti provádění kartelové dohody se zpracovateli, ale plně k této

kartelové dohodě přistoupila a hrála v ní obzvláště aktivní úlohu jako koordinátor a zprostředkovatel.

³⁴⁶ Zadruhé se Komise domnívá, že nebyla ani povinna považovat skutečnost, že Delta-fina ukončila protiprávní jednání před tím, než začala jednat, za polehčující okolnost.

Závěry Tribunálu

³⁴⁷ Úvodem je třeba připomenout, že Komise musí při stanovení výše pokut v zásadě jednat v souladu s ustanoveními svých vlastních pokynů (viz bod 230 výše). Nicméně v pokynech není uvedeno, že Komise musí vždy samostatně brát v úvahu každou z polehčujících okolností vyjmenovaných v bodě 3 těchto pokynů, a není povinna automaticky přiznat dodatečné snížení z tohoto titulu, neboť přiměřená povaha případného snížení pokuty z titulu polehčujících okolností musí být posouzena z celkového hlediska při zohlednění všech relevantních okolností.

³⁴⁸ Předchozí judikatura, podle které je Komise nadána posuzovací pravomocí, v jejímž rámci může při stanovování výše ukládaných pokut zohlednit nebo nezohlednit některé skutečnosti, zejména v závislosti na okolnostech projednávané věci, totiž platí i navzdory přijatým pokynům. Vzhledem k tomu, že pokyny neobsahují závazné ustanovení ohledně polehčujících okolností, k nimž lze přihlédnout, je třeba mít za to, že si Komise ponechala určitý prostor pro celkové posouzení rozsahu možného snížení

částky pokut z důvodu polehčujících okolností (viz rozsudek Raiffeisen Zentralbank Österreich v. Komise, bod 230 výše, bod 473 a citovaná judikatura).

349 Pokud jde o první výtku uplatněnou společností Deltafina, je třeba uvést, že podle bodu 3 druhé odrážky pokynů může „praktické neprovádění dohod nebo ujednání o protiprávním jednání představovat polehčující okolnost“.

350 Z judikatury vyplývá, že je Komise povinná uznat existenci polehčující okolnosti z důvodu neprovádění kartelové dohody pouze tehdy, pokud podnik, který se této okolnosti dovolává, může prokázat, že se provedení této kartelové dohody bránil jednoznačně a v tak velké míře, že tím bylo narušeno její samotné fungování, a že s dohodou ani zdánlivě nesouhlasil, a nepodněcoval tak jiné podniky k provedení dotčené kartelové dohody. Pro podniky by bylo příliš jednoduché minimalizovat riziko, že budou muset zaplatit značnou pokutu, pokud by mohly nejprve čerpat výhody plynoucí z protiprávní kartelové dohody, a poté mít prospěch ze snížení pokuty z důvodu, že při provádění protiprávního jednání hrály pouze omezenou roli, ačkoliv jejich chování podnítilo ostatní podniky k tomu, aby ve větší míře jednaly způsobem narušujícím hospodářskou soutěž (rozsudek Mannesmannröhren-Werke, bod 345 výše, body 277 a 278).

351 Přitom v rámci tohoto žalobního důvodu Deltafina neuvádí žádnou okolnost, která by umožnila dospět k závěru, že se jasně a podstatným způsobem postavila proti kartelové dohodě zpracovatelů tak, že by narušila její samotné fungování. Omezuje se totiž na uplatnění některých bodů odůvodnění napadeného rozhodnutí, které, jak již bylo uvedeno v bodech 260 až 267 výše, jsou buď irelevantní pro tuto výtku zejména v rozsahu, v němž se netýkají kartelové dohody zpracovatelů, nebo se omezují na stanovení toho,

že až do roku 1998 nebyla uvedená kartelová dohoda plně prováděna a dodržována, a to jejími členy obecně, a nikoliv individuálně společností Deltafina.

352 Pokud jde o tento poslední bod, je třeba připomenout, že skutečnost, že kartelová dohoda zpracovatelů byla plně prováděna až od roku 1998, je jednou ze skutečností, které Komise zohlednila při posouzení závažnosti protiprávního jednání, a tedy stanovení výchozí částky pokuty na základě této závažnosti. Přitom Komise v případě společnosti Deltafina uplatnila výchozí částku pokuty jen ve výši 8 000 000 eur, ačkoliv podle pokynů mohla, jelikož se jednalo o velmi závažné protiprávní jednání, přijmout výchozí částku ve výši přinejmenším 20 000 000 eur.

353 První výtku uplatněná společností Deltafina tedy nemůže obstát.

354 Pokud jde o druhou výtku, je třeba připomenout, že podle bodu 3 třetí odrážky pokynů patří ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise zasáhla (zejména při provádění kontrol) mezi polehčující okolnosti.

355 Toto ukončení může logicky představovat polehčující okolnost pouze tehdy, pokud existují důvody pro předpoklad, že podnět k ukončení protisoutěžního jednání byl dotčeným podnikům dán předmětným zásahem, přičemž toto ustanovení pokynů se nevztahuje na případ ukončení protiprávního jednání již před prvními zásahy Komise (rozsudek Dalmine v. Komise, bod 34 výše, bod 158).

356 Přitom v projednávaném případě protiprávní jednání – jak uvádí Deltafina – skončilo dne 10. srpna 2001, tedy před datem prvních šetření uskutečněných Komisí, která se v projednávané věci konala dne 3. října 2001. Uvedené ukončení tedy nemůže představovat polehčující okolnost pro účely stanovení výše pokuty.

357 Mimoto je třeba připomenout, že snížení pokuty z důvodu ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise zasáhla, nemůže být automatické, ale závisí na posouzení okolností konkrétního případu Komisí v rámci její posuzovací pravomoci. V tomto ohledu je uplatnění bodu 3 třetí odrážky pokynů ve prospěch podniku zvláště přiměřené v situaci, kdy protisoutěžní povaha dotčeného jednání není zjevná. Naopak jeho použití je v zásadě méně žádoucí v situaci, kdy je povaha tohoto jednání jasně protisoutěžní, pokud je ovšem prokázáno (rozsudek Mannesmannröhren-Werke v. Komise, bod 345 výše, bod 281).

358 Přitom v projednávaném případě nelze mít za to, že by Deltafina mohla mít rozumné pochybnosti o protisoutěžní povaze svého jednání, pokud jde o účast na horizontální kartelové dohodě o stanovení cen a rozdělení množství, jejíž jedna složka byla tajná, a představovala tedy zjevné porušení článku 81 ES.

359 Tedy druhá výtká uplatněná společností Deltafina nemůže být přijata.

360 S ohledem na výše uvedené úvahy musí být sedmý žalobní důvod zamítnut jako neopodstatněný.

K osmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a bodu 5 písm. a) pokynů

Argumenty účastnic řízení

- 361 V rámci svého osmého žalobního důvodu, vzneseného podpůrně, vytýká Deltafina Komisi, že pro účely výpočtu prahové hodnoty 10 % uvedené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 zohlednila obrat, kterého dosáhla v průběhu hospodářského roku 2002/2003. Podle společnosti Deltafina měla Komise zohlednit obrat týkající se hospodářského roku uzavřeného dne 31. března 2004, protože její hospodářský rok byl každoročně uzavírán dne 31. března a napadené rozhodnutí bylo přijato dne 20. října 2004.
- 362 Deltafina upřesňuje, že obrat, kterého dosáhla v průběhu hospodářského roku uzavřeného dne 31. března 2004 činil 127 360 989 eur, což je částka nižší než 133 228 000 eur uvedených v bodě 443 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Má za to, že částka její pokuty neměla tedy po použití sdělení o spolupráci přesáhnout 12 736 000 eur.
- 363 Komise uznává, že obrat, který měla v případě společnosti Deltafina vzít do úvahy, aby posoudila, zda prahová hodnota 10 % byla, či nebyla překročena, je obrat dosažený touto společností v průběhu hospodářského roku uzavřeného dne 31. března 2004. Nicméně i při zohlednění posledně uvedeného obratu by uvedená prahová hodnota nebyla překročena.
- 364 Jen pro úplnost Komise uvádí, že Tribunál rozhodl ve svém rozsudku ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise (T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, body 352 až 354), že maximální mez 10 % musí být použita na „konečný výsledek stanovení pokuty“, a nikoliv v dřívější fázi,

a sice před použitím sdělení o spolupráci. Přitom v projednávaném případě nebylo zpochybněno, že konečná částka pokuty uložené společnosti Deltafina, tedy 11 880 000 eur, nepřekračuje 10 % obratu dosaženého v průběhu hospodářského roku uzavřeného dne 31. března 2004.

Závěry Tribunálu

³⁶⁵ V bodě 439 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise stanoví výši pokuty společnosti Deltafina, před použitím sdělení o spolupráci, na 13 200 000 eur. V bodě 443 odůvodnění tohoto rozhodnutí upřesňuje, že „[j]elikož obrat dosažený společností Deltafina v roce 2003 činí 133 228 000 eur“, tato částka nemusí být přizpůsobena na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003.

³⁶⁶ Podle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 je obrat, který se musí zohlednit pro účely stanovení prahové hodnoty 10 % uvedené tímto ustanovením, obrat dosažený za předchozí hospodářský rok. Jak se shodně domnívají účastnice řízení, Komise tedy měla pro určení, zda byla uvedená prahová hodnota překročena, či nikoliv, zohlednit obrat dosažený společností Deltafina za hospodářský rok uzavřený dne 31. března 2004.

³⁶⁷ Komise tedy nesprávně použila v bodě 443 odůvodnění napadeného rozhodnutí obrat dosažený společností Deltafina za hospodářský rok uzavřený dne 31. března 2003.

368 Nicméně žalobní důvod vycházející z tohoto pochybení je irelevantní, jelikož i při zohlednění obratu dosaženého společností Deltafina za hospodářský rok uzavřený dne 31. března 2004, není prahová hodnota 10 % překročena. Z tabulky obsažené v roční účetní závěrce společnosti Deltafina ke dni 31. března 2004, připojené k žalobě, totiž vyplývá, že k tomuto datu činil obrat této společnosti 139 904 230,95 eur, což je částka více než desetkrát vyšší než výše uvedená částka 13 200 000 eur. V tomto ohledu je třeba upřesnit, že je třeba zohlednit částku uvedenou vedle účetní položky „Výnosy z prodeje a poskytování služeb“ této tabulky a nikoliv, jak to činí Deltafina, částku uvedenou vedle názvu „Celkově“, který zahrnuje účetní položky, jež nemají být zohledněny, v projednávané věci položky nazvané „Změny zásob koncových výrobků“ a „Ostatní výnosy a příjmy“.

369 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že osmý žalobní důvod musí být zamítnut jako irelevantní.

K devátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, preambule a bodu 4 pokynů, bodu B písm. e) a bodu D sdělení o spolupráci a zásady rovného zacházení, jakož i z nedostatku odůvodnění

Shrnutí napadeného rozhodnutí

370 V bodech 448 až 456 odůvodnění napadeného rozhodnutí se Komise vyslovuje k použití sdělení o spolupráci v případě zpracovatelů a Deltafina.

- 371 Zprv   uvádí zejména, že tito   o  adali o výhody z použití tohoto sdělení před tím, než jim bylo oznámeno oznámení námitek (bod 449 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 372 Zadru  e konstatuje, že bod D sdělení o spolupráci je na španělské zpracovatele použitelný. Uvádí, že i když   i   disponovala většinou hlavních inform  c  i prokazujících existenci protip  r  vn  ho jednání, informace, které j   španělští zpracovatel   poskytlí, j   pomohly objasnit a prokázat toto protip  r  vn   jednání (body 450 a 451 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 373 Zatřetí má Komise za to, že společností Taes, s p  hl  dnut  m k je  i „obzvl  st  e cen-n  e“ spolupráci v příběhu r  izen  i, zejména pokud jde o   cast společností Deltafina na protip  r  vn  m jednání a k tomu, že nikdy nezpochybnila skutková zjištění uvedená v oznámení námitek, by mělo být přiznáno snížení pokuty o 40 % na základě první a druhé odrážky bodu D odst. 2 sdělení o spolupráci (bod 452 odůvodnění napade-n  ho rozhodnutí).
- 374 Začtvrté Komise uvádí, že informace poskytnuté společnostmi Cetarsa a WWTE, i když byly významné, se neukázaly tak u  ite  n  e pro je  i šetření jako informace poskytnuté společností Taes (bod 453 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Uvádí, že v jejich odpovědi na oznámení námitek společností Cetarsa a WWTE vznesly tvrzení, které neodpov  d  alo skutkovému stavu. Proto se rozhodla poskytnout t  mto dvěma zpracovatelům 25 % snížení pokuty v souladu s bodem D odst. 2 první odrážkou sdělení o spolupráci.

- 375 Zapáté, pokud jde o Agroexpansión, Komise uvádí, že jí tato rovněž poskytla užitečné informace, ale že v odpovědi na oznámení námitek zpochybnila skutková zjištění, „stejně jako společnosti Cetarsa a WWTE“ (bod 454 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Doplňuje, že Agroexpansión popřela tajnou povahu dohod zpracovatelů o (maximálních) průměrných dodacích cenách. S ohledem na tyto skutečnosti poskytuje této společnosti 20% snížení pokuty.
- 376 Konečně zašesté Komise provádí 10% snížení pokuty uložené společnosti Deltafina (bod 456 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Má za to, že i když ani Universal, ani Deltafina neposkytly přesné údaje ohledně příspěvku společnosti Deltafina ke spolupráci společnosti Taes s Komisí, není možné ignorovat, že část dokumentů připojených k vyjádření společnosti Taes ze dne 18. února 2002 pocházela zjevně od společnosti Deltafina a byla Taes poskytnuta s ohledem na tuto spolupráci. Opakuje, že informace poskytnuté společností Taes byly obzvláště užitečné pro její šetření a podstatné zejména pro prokázání odpovědnosti společnosti Deltafina. Nicméně jí Deltafina výslovně nevysvětlila, jakým způsobem a v jakém rozsahu měla zájem spolupracovat a v její odpovědi na oznámení námitek zpochybnila věcnou správnost obvinění obsažených v tomto oznámení námitek pokud jde o její odpovědnost. Uvádí rovněž, že Deltafina „nesplňuje kritérium stanovené v bodě B [písm. e] sdělení [o spolupráci]“.

Argumenty účastnic řízení

- 377 V rámci svého devátého žalobního důvodu uplatněného podpůrně Deltafina uvádí, že se Komise dopustila řady pochybení při svém posouzení její spolupráce v průběhu správního řízení. Tyto výtky mohou být seskupeny do čtyř částí.

378 V rámci první části Deltafina tvrdí, že se Komise nesprávně domnívala, že zpochybnila věcnou správnost obvinění obsažených v tomto oznámení námitek pokud jde o její odpovědnost. Tak tím, že tvrdila, že pan M. jednal vlastním jménem, se omezila na zpochybnění výkladu a právního posouzení některých skutečností Komisí. Doplnuje, že Taes ve vyjádření ze dne 18. února 2002 také formulovala takové prohlášení, a diví se, že této společnosti bylo nicméně přiznáno větší snížení pokuty než její.

379 V rámci druhé části Deltafina uvádí, že Komise porušila sdělení o spolupráci tím, že jí v bodě 456 odůvodnění napadeného rozhodnutí vytýkala, že nesplňuje kritéria stanovená v bodě B písm. e) uvedeného sdělení. Tvrdí, že tento bod není v projednávaném případě použitelný, protože v napadeném rozhodnutí Komise používá bod D tohoto sdělení, který se výslovně týká případu, ve kterém „podnik spolupracuje, aniž jsou splněny všechny podmínky uvedené v bodech B a C“. Doplnuje, že jí Komise v oznámení námitek nevytýkala taková jednání, jaká jsou uvedena v bodě B písm. e) sdělení o spolupráci, a v každém případě v napadeném rozhodnutí neprokázala, že byla pachatelem jednání této povahy.

380 V rámci třetí části má Deltafina za to, že napadené rozhodnutí je „stíženo závažným rozporem v odůvodnění“ v rozsahu, v němž procento snížení pokuty, které jí Komise přiznala, je nižší než to, které bylo poskytnuto společnosti Taes. Na podporu tohoto tvrzení Deltafina uvádí, že jelikož Komise v bodě 360 odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatuje, že vykonává koordinaci a dohled nad evropskými činnostmi skupiny Universal, včetně činností sesterské společnosti Taes, „je rozumné, aby jí z tohoto důvodu plynuly nejen odpovědnosti, ale i výhody“. Doplnuje, že zvláště užitečné „příspěvky“ společnosti Taes, zejména pokud jde o její účast na kartelové dohodě zpracovatelů, mohly pocházet jen od ní samotné. Trvá na skutečnosti, že spolupracovala s Komisí od okamžiku, kdy se do této věci zapojila společnost Taes. Skutečnosti

poskytnuté Komisi v rámci správního řízení poradci společnosti Taes byly poskytnuty jak na účet této společnosti, tak na její účet, byly připraveny společně zástupci a vedoucími pracovníky těchto dvou společností pod dohledem Universal a z velké části pochází od ní samotné.

381 Konečně v rámci čtvrté části Deltafina tvrdí, že Komise použila sdělení o spolupráci diskriminačním způsobem. V tomto ohledu nejprve kritizuje skutečnost, že společnosti Cetarsa, WWTE a Agroexpansión požívaly většího snížení pokuty než ona, přestože tyto, „i když v jiné míře“, zpochybnily skutková zjištění. Dále uvádí, že společnosti WWTE a Agroexpansión poprvé prohlásily, že hrála vedoucí úlohu v kartelové dohodě zpracovatelů až v jejich odpovědích na oznámení námitek. Domnívá se, že je tedy možné pochybovat „o úplnosti a loajálnosti jejich spolupráce v průběhu dvou předchozích let“. Konečně vytýká Komisi, že kritérium uvedené v bodě B písm. e) sdělení o spolupráci použila jen v jejím případě.

382 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy Tribunálu, aby snížil částku její pokuty tím, že použije stejné procento snížení, jaké bylo použito na pokutu společnosti Taes, tedy 40 %.

383 Komise má za to, že žádná z částí tohoto žalobního důvodu není opodstatněná.

384 Zprvč připomíná, že Deltafina v odpovědi na oznámení námitek tvrdila, že všechna jednání, která jí byla vytýkána, jsou ve skutečnosti přičitatelná panu M., který jednal výlučně vlastním jménem. Přitom toto tvrzení představovalo „zjevnou snahu o změnu skutkových zjištění“.

385 Zadruhé Komise zpochybňuje, že nesprávně použila bod B písm. e) sdělení o spolupráci. V tomto ohledu na jedné straně uvádí, že skutečnost, že používá bod D tohoto sdělení, nijak nevylučuje, že mohla pro účely stanovení procenta snížení, které se použije na pokutu spolupracujícího podniku, zohlednit skutečnost, že tento podnik nesplňuje určité podmínky uvedené v bodech B a C uvedeného sdělení. Na straně druhé uvádí, že je nepřesné tvrdit, že nevytýkala společnosti Deltafina jednání toho typu, jaká jsou uvedena v bodě B písm. e) sdělení o spolupráci.

386 Zatřetí se Komise domnívá, že nebyla povinna použít na pokutu Deltafina stejné procento snížení, jaké použila na pokutu společnosti Taes.

387 V tomto ohledu zdůrazňuje, že Deltafina byla považována za odpovědnou za porušení článku 81 ES nikoliv pro koordinaci a dohled nad činnostmi společnosti Taes, ale protože sama prováděla „řadu významných, často rozhodných jednání, v rámci kartelové dohody [zpracovatelů]“. Krom toho tvrdí, že spolupráce společnosti Deltafina se omezila na to, že společně se společností Taes vypracovala vyjádření této společnosti ze dne 18. února 2002.

388 Začtvrté má Komise za to, že se nedopustila žádného porušení zásady rovného zacházení tím, že na Deltafina použila nižší procento snížení než to, jaké požívaly ostatní podniky, kterým bylo určeno napadené rozhodnutí.

Závěry Tribunálu

- ³⁸⁹ Je třeba připomenout, že Komise má širokou posuzovací pravomoc, co se týče metody výpočtu pokut, a v tomto ohledu může vzít v úvahu celou řadu okolností, mezi něž patří i spolupráce dotčených podniků v průběhu šetření vedeného útvaru tohoto orgánu. Komise má v tomto ohledu široký prostor pro uvážení při posuzování kvality a užitečnosti podnikem poskytnuté spolupráce, zejména pak v porovnání s přispěním ostatních podniků (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. května 2007, SGL Karbon v. Komise, C-328/05 P, Sb. rozh. s. I-3921, body 81 a 88).
- ³⁹⁰ Pro odůvodnění snížení výše pokuty na základě spolupráce, musí jednání podniku ulehčit úlohu Komise spočívající ve zjišťování a stíhání protiprávních jednání porušujících pravidla hospodářské soutěže Společenství (viz rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2004, JFE Engineering a další v. Komise, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Sb. rozh. s. II-2501, bod 499 a citovaná judikatura) a svědčit o opravdovém duchu spolupráce (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 228 výše, body 395 a 396).
- ³⁹¹ Komise ve svém sdělení o spolupráci stanovila podmínky, za kterých mohou být podniky, které s ní v průběhu jejího šetření kartelové dohody spolupracují, osvobozeny od pokuty nebo využít snížení pokuty, kterou by jinak musely zaplatit (viz bod A odst. 3 sdělení o spolupráci).
- ³⁹² Podle bodu B sdělení o spolupráci může být podnik oprávněn k velmi významnému snížení výše pokuty, a sice nejméně 75 %, či dokonce k osvobození od pokuty, pokud splňuje současně veškeré podmínky stanovené v písm. a) až e) tohoto bodu. Podle

bodu B písm. e) není k takovému snížení nebo neuložení pokuty oprávněn podnik, který měl zejména „iniciativní nebo určující roli v protiprávním jednání“.

393 Podle bodu C téhož sdělení „podnik, který při splnění podmínek uvedených v bodě B [písm.] b) až e), oznámí tajnou kartelovou dohodu poté, co Komise na základě rozhodnutí provedla šetření u podniků, které se účastnily kartelové dohody, aniž toto šetření mohlo poskytnout dostatečný základ k odůvodnění zahájení [správního] řízení za účelem přijetí rozhodnutí, je oprávněn ke snížení částky pokuty o 50 až 75 %“.

394 Bod D sdělení o spolupráci, nazvaný „Podstatné snížení výše pokuty“, stanoví:

„1. Pokud podnik spolupracuje, aniž jsou splněny všechny podmínky uvedené v [bodech] B a C, má nárok na 10% až 50% snížení výše pokuty, která by mu byla uložena, pokud by ke spolupráci nedošlo.

2. Tak tomu může být, zejména pokud:

- před odesláním oznámení námitek podnik poskytne Komisi informace, dokumenty nebo jiné důkazy, které přispívají k prokázání existence spáchaného protiprávního jednání,

- po obdržení oznámení námitek podnik informuje Komisi, že nezpochybňuje věcnou správnost skutkových zjištění, na kterých Komise založila svá obvinění.“

³⁹⁵ S ohledem na tyto úvahy je třeba posoudit opodstatněnost tohoto žalobního důvodu. Jeho druhá část bude přezkoumána nakonec.

³⁹⁶ Pokud jde o první část, je třeba konstatovat, že Komise právem uvedla v bodě 456 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že v odpovědi na oznámení námitek zpochybnila Deltafina „věcnou správnost obvinění [...] pokud jde o její odpovědnost“. V této odpovědi totiž Deltafina jednoznačně odmítla svou odpovědnost za protiprávní jednání, když opakovaně tvrdila, že tato odpovědnost musí být přičtena panu M., který v rámci kartelové dohody zpracovatelů jednal výlučně vlastním jménem, a nikoliv jako zástupce společnosti. Tímto společnost Deltafina zpochybnila věcnou správnost skutkových zjištění uvedených v oznámení námitek a neomezila se na jejich odlišný výklad nebo na zpochybnění právního posouzení Komise.

³⁹⁷ Pokud jde o argument společnosti Deltafina vycházející ze skutečnosti, že společnosti Taes nebylo vytýkáno zpochybnění věcné správnosti skutkových zjištění, ačkoliv v průběhu správního řízení také tvrdila, že pan M. jednal výlučně vlastním jménem, stačí uvést, že tímto tvrzením se tato společnost na rozdíl od společnosti Deltafina nesnažila vyvrátit skutečnost, která se jí přímo týkala a která potvrzovala její odpovědnost za protiprávní jednání.

³⁹⁸ Pokud jde o třetí část, je nejprve třeba konstatovat, že spočívá na nesprávném předpokladu. Jak totiž jasně vyplývá z bodů 359 až 366 odůvodnění napadeného rozhodnutí

a z bodů 107 až 112 výše, Deltafina nebyla prohlášena odpovědnou za protiprávní jednání z důvodu, že měla dohled a kontrolu nad činnostmi společnosti Taes, ale z důvodu její přímé a aktivní účasti na činnostech kartelové dohody zpracovatelů.

399 Dále je třeba připomenout, že je ustálenou judikaturou, že Komise nemůže při posuzování spolupráce poskytnuté účastníky kartelové dohody porušovat zásadu rovného zacházení, k jejímuž porušení dochází v případě, že je se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li toto zacházení objektivně odůvodněné (viz rozsudek Tokai Carbon a další v. Komise, bod 364 výše, bod 394 a citovaná judikatura).

400 Přitom Komise zjevně nepřekročila svůj prostor pro uvážení tím, že se domnívala, že spolupráce poskytnutá společností Taes byla užitečnější než spolupráce společnosti Deltafina.

401 Jak již bylo uvedeno v bodech 396 a 397 výše, Deltafina na rozdíl od společnosti Taes zpochybnila věcnou správnost některých skutkových zjištění ve smyslu bodu D odst. 2 druhé odrážky sdělení o spolupráci.

402 Krom toho Deltafina na rozdíl od společnosti Taes nikdy přímo nespolupracovala s Komisí. Konkrétně se Komise právem domnívala, že spolupráce společnosti Deltafina se omezila na účast na vypracování vyjádření společnosti Taes ze dne 18. února 2002 (viz body 8 a 9 výše). Universal Leaf totiž oznámila Komisi ve svém dopise ze dne 15. února 2002 spolupráci společnosti Deltafina až v souvislosti s přípravou tohoto vyjádření. Následně ani Universal Leaf ani Taes ani Deltafina nesdělily Komisi, že Deltafina nadále spolupracovala v rámci šetření prostřednictvím společnosti Taes

ani že informace, který jí byly sděleny společností Taes, byly připraveny ve spolupráci s Deltafina.

403 Komise tedy mohla na Deltafina použít nižší procento snížení, než bylo poskytnuto společnosti Taes.

404 Pokud jde o čtvrtou část, je třeba mít za to, že Deltafina nemůže tvrdit, že s ní bylo v porovnání se společnostmi Cetarsa, WWTE a Agroexpansi3n zacházeno diskriminačně, protože spolupráce, kterou poskytla, byla o dost omezenější než spolupráce těchto společností.

405 V tomto ohledu , jak Deltafina sama uznala v žalobě, ačkoli na jedné straně společnosti Cetarsa, WWTE a Agroexpansi3n rovněž zpochybnilly věcnou správnost určitých skutkových zjištění, bylo to nicméně „v jiné míře“ než Deltafina. Jen tato posledně uvedená společnost tím, že opakovaně uváděla ve své odpovědi na oznámení námitek, že její předseda jednal výlučně svým jménem, zpochybňovala během celého správního řízení jakoukoliv svou účast na činnostech kartelové dohody zpracovatelů.

406 Na straně druhé, zatímco společnosti Cetarsa, WWTE a Agroexpansi3n sdělily Komisi v průběhu správního řízení velmi užitečné skutečnosti (viz body 453 a 454 odůvodnění napadeného řízení), spolupráce společnosti Deltafina se omezila, jak již bylo uvedeno v bodě 402 výše, na účast na vypracování vyjádření společnosti Taes ze dne 18. února 2002.

407 Čtvrtá část tedy musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

- 408 Konečně, pokud jde o druhou část, je třeba uvést, že nic nebrání tomu, aby Komise v rámci své široké posuzovací pravomoci, kterou má v této oblasti, zohlednila skutečnost, že dotčený podnik nesplňuje jednu z podmínek uvedených v bodě B písm. a) až e) sdělení o spolupráci, když má podle bodu D tohoto sdělení určit v rámci rozpětí 10 až 50 % stanoveného v odstavci 1 téhož bodu procento snížení, které se poskytne tomuto podniku.
- 409 Dále je třeba konstatovat, že z písemností Komise, jakož i z vysvětlení, které poskytla na jednání, vyplývá, že tím, že uvedla v bodě 456 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že Deltafina nesplňuje podmínky uvedené v bodě B písm. e) sdělení o spolupráci, Komise odkazovala na skutečnost, že tato společnost byla vůdcem kartelové dohody zpracovatelů. V tomto ohledu musí být uvedeno, že z bodu B písm. e) sdělení o spolupráci vyplývá, že Komise nemá v úmyslu poskytnout velmi významné snížení pokuty, či dokonce ji vůbec neuložit, měla-li dotčená strana v rámci kartelové dohody zvláště určující úlohu, jako je úloha vůdce, podněcovatele nebo návodce.
- 410 Přitom jak bylo rozhodnuto v bodech 331 až 335 výše, skutečnosti ze spisu Komise nejsou dostatečné k prokázání toho, že Deltafina hrála vedoucí úlohu. Komise se tedy dopustila pochybení tím, že mezi jinými úvahami zohlednila tuto úlohu, aby stanovila jen 10% snížení použitelné na Deltafina z důvodu spolupráce.
- 411 S ohledem na vše výše uvedené musí být devátý žalobní důvod částečně přijat, a v důsledku toho je třeba změnit napadené rozhodnutí tak, že se v případě společnosti Deltafina stanoví přiměřená míra snížení. Na základě pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci se Tribunál domnívá, že je účelné snížit pokutu uloženou společnosti Deltafina o 15 %, aby se zohlednila její spolupráce. Konkrétní důsledky této změny se upřesní níže v bodech 437 až 439.

K desátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, bodu 5 písm. b) pokynů a zásady proporcionality

Argumenty účastnic řízení

412 V rámci svého desátého žalobního důvodu uplatněného podpůrně vytýká Deltafina Komisi, že nezohlednila na základě bodu 5 písm. b) pokynů „hospodářské a sociální souvislosti ohledně surového tabáku ve Španělsku“ za účelem snížení konečné částky její pokuty.

413 Na podporu tohoto žalobního důvodu Deltafina uvádí, že pěstování tabáku v Evropské unii zaznamená strukturální úpadek v důsledku ukončení režimu premii stanoveného v rámci společné organizace trhu s tabákem. Upřesňuje, že v roce 2010, po přechodném období čtyř let, bude zaveden nový režim, ve kterém nebudou podpory příjmů již záviset na výrobě tabáku, ale budou spjaté s cíli přeměny a podpory různých odrůd. Uvádí rovněž, že podle prognóz Komise „bude přímým důsledkem nového modelu významné snížení produkce tabáku ve Společenství, což bude mít za následek nemožnost zachovat většinu zemědělských mimorodinných pracovních míst v tomto odvětví a v odvětví průmyslu prvotního zpracování“. Doplnuje, že odrůdy tabáku pěstované v Unii nejsou považovány za strategické zpracovatelským průmyslem a mohou být lehce nahrazeny tabákem vypěstovaným ve třetích zemích za nižší náklady. Konečně vznáší, že v současné době představují premie 80 % příjmu pěstitelů.

414 Deltafina doplňuje, že v rozhodnutí 2003/600/ES ze dne 2. dubna 2003 v řízení podle článku 81 [ES] (věc COMP/C.38.279/F3 – Francouzské hovězí a telecí maso)

(Úř. věst. L 209, s. 12) Komise výslovně zohlednila jako polehčující okolnost „zvláštní hospodářské souvislosti“ uvedené v bodě 5 písm. b) pokynů. V této věci tak Komise snížila až o 60 % pokutu uloženou každému z účastníků řízení.

- 415 Komise má za to, že nebyla povinna při stanovení výše pokuty zohlednit úpadek uplatněný společností Deltafina, a že tedy desátý žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Závěry Tribunálu

- 416 Bod 5 písm. b) pokynů stanoví:

„Po provedení výše uvedených výpočtů je třeba podle okolností vzít v úvahu určité objektivní faktory, např. zvláštní hospodářské souvislosti, jakékoli hospodářské nebo finanční výnosy, které získali účastníci protiprávního jednání [...], zvláštní povahu dotyčných podniků a jejich skutečnou možnost zaplatit v určitých sociálních souvislostech, a v souladu s tím je třeba upravit pokuty.“

- 417 Je třeba mít za to, že v rozporu s tvrzením společnosti Deltafina nebyla Komise vůbec povinna zohlednit údajný strukturální úpadek pěstování tabáku v Unii za účelem snížení konečné částky její pokuty na základě bodu 5 písm. b) pokynů, jelikož uvedený úpadek představoval v době přijetí napadeného rozhodnutí pouze budoucí a nejistou událost.

418 Krom toho se Deltafina nemůže dovolávat rozhodnutí 2003/600, protože okolnosti této věci nejsou srovnatelné s okolnostmi projednávaného případu. Konkrétně v projednávaném případě neexistovala žádná z výjimečných okolností, které Komise zohlednila v tomto rozhodnutí na základě bodu 5 písm. b) pokynů. Krom toho a v každém případě podle ustálené judikatury Komise disponuje v oblasti stanovení pokut širokou posuzovací pravomocí a není vázána předchozími posouzeními (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, C-510/06 P, Sb. rozh. s. I-1843, bod 82).

419 S ohledem na výše uvedené musí být desátý žalobní důvod zamítnut jako neopodstatněný.

K jedenáctému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásad rovného zacházení, zákazu zpětné účinnosti trestů a ochrany legitimního očekávání

Argumenty účastnic řízení

420 V rámci svého jedenáctého žalobního důvodu, uplatněného zcela podpůrně, Deltafina nejprve tvrdí, že Komise porušila zásadu ochrany legitimního očekávání tím, že se v souladu se svou předchozí rozhodovací praxí neomezila na to, aby jí uložila symbolickou pokutu. Na podporu tohoto tvrzení uvádí, že v rozhodnutí Organické peroxidy Komise uložila společnosti AC-Treuhand jen pokutu ve výši 1 000 eur z důvodu novosti jejího přístupu ve věci, který spočíval v sankcionování nejen podniků účastnících se

kartelové dohody, ale rovněž těch, které aniž jsou činné na dotčeném trhu, organizují nebo ulehčují uvedenou kartelovou dohodu. Tvrdí, že z tohoto rozhodnutí, tiskové zprávy týkající se tohoto rozhodnutí, jakož i bodu 33 zprávy o politice hospodářské soutěže z roku 2003 (XXXIII Zpráva o politice hospodářské soutěže – 2003) vyplývá, že se Komise zamýšlela odchýlit od své praxe spočívající v udělování v takovém případě jen čistě symbolické pokuty až v budoucnosti. Přitom ke všem jednáním, která jsou společností Deltafina vytýkána, došlo před 11. srpnem 2001, tedy dva roky a čtyři měsíce před přijetím rozhodnutí Organické peroxidy.

421 Dále Deltafina uplatňuje porušení zásady rovného zacházení tím, že uvádí, že Tribunál prohlásil, že „[v] rámci ukládání sankcí za porušování pravidel hospodářské soutěže dodržování této zásady nepochybně vyžaduje, aby podniky, které se dopustily protiprávního jednání téhož druhu v souběžném období podléhaly stejným právním sankcím bez ohledu na nutně rozdílné datum přijetí rozhodnutí proti nim“, a že „[u]vedená zásada dle výše uvedeného úzce souvisí se zásadou zákazu zpětné účinnosti trestů, podle níž musí sankce uložená podniku za porušení pravidel hospodářské soutěže odpovídat sankci, jež byla stanovena v době, kdy k protiprávnímu jednání došlo“ (rozsudek Tribunálu ze dne 9. července 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, T-224/00, Recueil, s. II-2597, bod 70).

422 S ohledem na výše uvedené úvahy Deltafina vyzývá Tribunál, aby snížil pokutu na symbolickou částku 1 000 eur.

423 Komise se domnívá, že jedenáctý žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

424 V tomto ohledu Komise nejprve zdůrazňuje, že podle judikatury její předchozí rozhodovací praxe nevytváří sama o sobě právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže. Dále opakuje, že věc, ve které bylo vydáno rozhodnutí Organické peroxidy, není srovnatelná s projednávanou věcí. Krom toho uvádí, že ani toto rozhodnutí ani tisková zpráva týkající se uvedeného rozhodnutí ani zpráva o politice hospodářské soutěže z roku 2003 (XXXIII Zpráva o politice hospodářské soutěže – 2003) neobsahují přesná, nepodmíněná a shodující se ujištění ohledně skutečnosti, že za jednání, jaká jsou přičítána společnosti Deltafina, budou ukládány „obzvláště mírné“ pokuty.

Závěry Tribunálu

425 Zaprvé pokud jde o údajné porušení zásady ochrany legitimního očekávání, je třeba mít za to, že žádná ze skutečností uplatněných společností Deltafina nemohla vést u této společnosti ke vzniku takového očekávání ohledně její potrestání čistě symbolickou pokutou.

426 V tomto ohledu je nejprve třeba připomenout, že předchozí rozhodovací praxe Komise sama o sobě neslouží jako právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže (viz bod 292 výše). Skutečnost, že Komise v minulosti uplatnila pokuty určité výše na určité typy protiprávních jednání, ji nemůže zbavit možnosti zvýšit tuto úroveň v mezích uvedených v nařízení č. 1/2003, pokud je to nezbytné k zajištění uplatňování politiky hospodářské soutěže Společenství (viz obdobně rozsudek *Musique diffusion française* a další v. Komise, bod 120 výše, bod 109). Navíc hospodářské subjekty nemohou vložit legitimní očekávání v zachování existující situace, neboť ta může být Komisí v rámci její posuzovací pravomoci změněna (viz rozsudek *Soudního dvora* ze dne 14. února 1990, *Delacre a další v. Komise*, C-350/88, Recueil, s. I-395, bod 33

a citovaná judikatura). V důsledku toho podniky, vůči nimž se vede správní řízení, jež může vyústit v uložení pokuty, nemohou nabýt legitimního očekávání, že Komise nepřekročí úroveň pokut používanou dříve (rozsudky Tribunálu ze dne 12. července 2001, *Tate & Lyle a další v. Komise*, T-202/98, T-204/98 a T-207/98, *Recueil*, s. II-2035, bod 146, a LR AF 1998 v. *Komise*, bod 101 výše, bod 243).

⁴²⁷ Dále je třeba připomenout, že právo dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání se vztahuje na každého jednotlivce, který se nachází v situaci, kdy u něj správa Společenství vyvolala podloženou naději [rozsudek Soudního dvora ze dne 11. března 1987, *Van den Bergh en Jurgens a Van Dijk Food Products (Lopik) v. EHS*, 265/85, *Recueil*, s. 1155, bod 44], přičemž nikdo se nemůže dovolávat porušení této zásady v případě, že mu správa neposkytla přesná, nepodmíněná a shodující se ujištění (viz rozsudek *Tokai Carbon a další v. Komise*, bod 364 výše, bod 152 a citovaná judikatura).

⁴²⁸ V projednávaném případě skutečnost, že ve vícero rozhodnutí předcházejících rozhodnutí *Organické peroxidy Komise* nepřičetla porušení čl. 81 odst. 1 ES podnikům, které přispívaly k provádění kartelové dohody, ale nebyly činné na trhu dotčeném protiprávním jednáním, nemohla vyvolat u společnosti *Deltafina* podloženou naději, že v budoucnosti nebude takové podniky stíhat a sankcionovat. Jak již totiž Tribunál rozhodl v bodech 163 až 165 rozsudku *AC-Treuhand v. Komise*, bod 48 výše, změna rozhodovací praxe Komise v rozhodnutí *Organické peroxidy* se zakládá na správném výkladu dosahu zákazu stanoveného v čl. 81 odst. 1 ES.

⁴²⁹ Tato změna rozhodovací praxe Komise byla pro *Deltafina* tím předvídatelnější, jelikož existoval precedent, totiž rozhodnutí *Lité sklo* z roku 1980. Krom toho rozhodovací praxe Komise po roce 1980 nemohla být rozumně chápána jako definitivní opuštění

původního přístupu sledovaného v rozhodnutí Lité sklo. Tato rozhodovací praxe se omezuje na to, že neodsuzuje ani nesankcionuje zúčastněné poradenské podniky, aniž však z právního hlediska zamítá pojetí původně sledované v rozhodnutí Lité sklo (rozsudek AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, bod 164).

⁴³⁰ Pokud jde o tvrzení společnosti Deltafina, podle kterého z rozhodnutí Organické peroxidy, tiskové zprávy týkající se tohoto rozhodnutí, jakož i z bodu 33 zprávy o politice hospodářské soutěže z roku 2003 (XXXIII Zpráva o politice hospodářské soutěže – 2003) vyplývá, že Komise prohlásila až ve vztahu k budoucnosti, že se již nebude omezovat na ukládání čistě symbolické pokuty, stačí konstatovat, aniž je nezbytné určit, zda tyto texty obsahují v tomto smyslu přesná, nepodmíněná a shodujících se ujištění, že tyto texty byly zveřejněny více než šest let poté, co byla zahájena jednání, jež jsou přičítána společnosti Deltafina, a více než dva roky poté, co skončila. Deltafina tedy nemohla v okamžiku, kdy se dopustila dotčeného protiprávního jednání, v žádném případě věřit, že Komise jí uloží jen symbolickou pokutu.

⁴³¹ Konečně jak již bylo uvedeno v bodě 51 výše, situace společnosti Deltafina není v prodáváním případě srovnatelná se situací společnosti AC-Treuhand ve věci, ve které bylo vydáno rozhodnutí Organické peroxidy. Zatímco totiž AC-Treuhand byla poradenským podnikem a nebyla vůbec činná na dotčeném výrobním trhu jakožto soutěžitel nebo na straně nabídky či poptávky, společnost Deltafina byla naopak jakožto hlavní zákazník španělských zpracovatelů činná ve Španělsku na trhu bezprostředně navazujícím na trh, na kterém byla prováděna jednání omezující hospodářskou soutěž. Krom toho v Itálii byla Deltafina přítomná na trhu prvotního zpracování a udržovala velmi úzké obchodní vztahy s určitými španělskými zpracovateli.

- 432 Zadruhé v rozsahu, v němž Deltafina uvádí porušení zásady rovného zacházení, je třeba připomenout, že rozhodovací praxe Komise sama o sobě neslouží jako právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže (viz bod 292 výše).
- 433 Je třeba nicméně rovněž připomenout, že když Komise ukládá takové pokuty, je povinna dodržovat obecné právní zásady, mezi které patří zásada rovného zacházení.
- 434 Proto srovnání uskutečněná společností Deltafina s jinými rozhodnutími Komise vydanými v oblasti pokut mohou být relevantní s ohledem na dodržování zásady rovného zacházení pouze tehdy, je-li prokázáno, že okolnosti věcí, ve kterých byla vydána tato jiná rozhodnutí, jsou srovnatelné s okolnostmi projednávaného případu (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 13. ledna 2004, JCB Service v. Komise, T-67/01, Recueil, s. II-49, bod 187). Přitom jak již bylo konstatováno v bodech 51 a 431 výše není situace společnosti Deltafina v projednávaném případě srovnatelná se situací společnosti AC-Treuhand ve věci, ve které bylo vydáno rozhodnutí Organické peroxidy.
- 435 Zatřetí, pokud jde o údajné porušení zásady zákazu zpětné účinnosti trestů, je třeba uvést, jak vyplývá z bodů 137 až 150 rozsudku AC-Treuhand v. Komise, bod 48 výše, že každý podnik, který přispěl k provádění kartelové dohody, včetně podniků, které nejsou činné na relevantním trhu dotčeném omezením hospodářské soutěže, mohl rozumně předvídat, v době, kdy bylo dotyčné protiprávní jednání spácháno, že je zákaz stanovený v čl. 81 odst. 1 ES na něj v zásadě použitelný. Krom toho s ohledem na úvahy uvedené v bodě 426 výše každý podnik, vůči kterému se vede správní řízení, jež může vyústit v uložení pokuty, musí vzít v úvahu možnost, že se Komise kdykoli rozhodne zvýšit úroveň výše pokut ve srovnání s úrovní používanou v minulosti. Komise

tedy tím, že se neomezila na uložení čistě symbolické pokuty společnosti Deltafina, neporušila zásadu zákazu zpětné účinnosti trestů.

- 436 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba zamítnout jedenáctý žalobní důvod jako neopodstatněný.

K určení konečné částky pokuty ukládané společnosti Deltafina

- 437 Z bodů 331 až 336, jakož i 410 a 411 výše vyplývá, že je třeba změnit napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž Komise dostatečně neprokázala, že Deltafina hrála v rámci kartelové dohody zpracovatelů vedoucí úlohu. Z tohoto důvodu nebyla Komise oprávněna zvýšit základní částku pokuty společnosti Deltafina o 50 % z důvodu přitěžujících okolností ani zohlednit tuto údajnou úlohu při snížení pokuty jen o 10 % z důvodu spolupráce.

- 438 Ve zbývajících částech zůstávají úvahy uvedené Komisí v napadeném rozhodnutí, jakož i metoda stanovení pokut použitá v projednávání případě nezměněny.

- 439 Konečná částka pokuty se tedy stanoví takto: základní částka pokuty uložené společnosti Deltafina (12 000 000 eur) se snižuje o 40 % z důvodu polehčujících okolností, což vede k částce 7 200 000 eur před použitím sdělení o spolupráci. Tato částka se na základě tohoto sdělení snižuje o 15 %. V důsledku toho činí konečná částka pokuty uložené společnosti Deltafina 6 120 000 eur.

K nákladům řízení

⁴⁴⁰ Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Na základě prvního pododstavce odstavce 3 téhož ustanovení může Tribunál rozdělit náklady, pokud mají účastníci řízení ve věci částečně úspěch i neúspěch.

⁴⁴¹ Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě bylo žalobě částečně vyhověno, budou okolnosti věci správně posouzeny, když se rozhodne, že Deltafina ponese tři čtvrtiny vlastních nákladů řízení a nahradí tři čtvrtiny nákladů řízení vynaložených Komisí, přičemž posledně uvedená ponese čtvrtinu vlastních nákladů řízení a nahradí čtvrtinu nákladů řízení vynaložených společností Deltafina.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

1) **Konečná částka pokuty uložené společnosti Deltafina SpA v článku 3 rozhodnutí Komise K(2004) 4030 v konečném znění ze dne 20. října 2004 týkajícího se řízení podle čl. 81 odst. 1 [ES] (Věc COMP/C.38.238/B.2 – Surový tabák – Španělsko) se stanovuje na 6 120 000 eur.**

2) **Ve zbývajících částech se žaloba zamítá.**

- 3) Deltafina ponese tři čtvrtiny vlastních nákladů řízení a nahradí tři čtvrtiny nákladů řízení vynaložených Komisí, přičemž posledně uvedená ponese čtvrtinu vlastních nákladů řízení a nahradí čtvrtinu nákladů řízení vynaložených společností Deltafina.**

Czúcz

Labucka

O'Higgins

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 8. září 2010.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu	II - 4089
Řízení a návrhová žádání účastnic řízení	II - 4095
Právní otázky	II - 4097
1. K přípustnosti výtek týkajících se zneužití pravomoci	II - 4099
2. K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení napadeného rozhodnutí	II - 4100
K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 81 odst. 1 ES, čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 a zásad legality a osobní odpovědnosti, jakož i z nedostatku odůvodnění	II - 4100
K první a druhé části, vycházející z toho, že Komise shledala společnost Deltafina odpovědnou za protiprávní jednání spáchané na trhu, na kterém není přítomna, a z toho, že jednání, která jsou přičítána společnosti Deltafina, nejsou stanovena čl. 81 odst. 1 ES ani čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003	II - 4101
– Argumenty účastnic řízení	II - 4101
– Závěry Tribunálu	II - 4103
Ke třetí části, vycházející z toho, že Komise nesprávně kvalifikovala společnost Deltafina jako vůdce kartelové dohody zpracovatelů	II - 4109
– Argumenty účastnic řízení	II - 4109
– Závěry Tribunálu	II - 4111
K čtvrté části, vycházející z toho, že Komise v napadeném rozhodnutí nedefinovala relevantní trh	II - 4113
	II - 4221

- Argumenty účastnic řízení II - 4113
- Závěry Tribunálu II - 4115

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 27 odst. 1 a 2 nařízení č 1/2003, práva na obhajobu a práva na spravedlivý proces, podstatných formálních náležitostí, zásad legality, právní jistoty a proporcionality, jakož i z nedostatku odůvodnění II - 4117

K první části, vycházející z toho, že v napadeném rozhodnutí Komise připsala společnosti Deltafina jinou úlohu, než jakou jí vytýká v oznámení námitek II - 4118

- Argumenty účastnic řízení II - 4118
- Závěry Tribunálu II - 4121

K druhé části, vycházející z toho, že chování, která jsou vytýkána společnosti Deltafina, musí být ve skutečnosti přičtena jejímu předsedovi II - 4133

- Argumenty účastnic řízení II - 4133
- Závěry Tribunálu II - 4134

K třetí části, vycházející z toho, že Komise odmítla poskytnout společnosti Deltafina přístup k určitým dokumentům svědčícím v její neprospěch II - 4135

- Argumenty účastnic řízení II - 4135
- Závěry Tribunálu II - 4136

Ke čtvrté části, vycházející z toho, že Komise v oznámení námitek nedefinovala dostatečně jasně relevantní výrobní a zeměpisný trh II - 4137

- Argumenty účastnic řízení II - 4137
- Závěry Tribunálu II - 4137

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 81 odst. 1 ES, článku 2 nařízení č. 1/2003 a bodu 43 Pokynů k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 [ES] a 82 [ES], jakož i z nedostatku odůvodnění	II - 4139
Argumenty účastnic řízení	II - 4139
Závěry Tribunálu	II - 4142
3. K návrhovým žádáním směřujícím ke snížení částky pokuty	II - 4146
Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 2 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, bodu 1 A a bodu 5 písm. d) pokynů a z porušení zásad proporcionality a „rovného zacházení a sankcí“, jakož i z nedostatku odůvodnění	II - 4146
Shrnutí napadeného rozhodnutí	II - 4146
Argumenty účastnic řízení	II - 4152
Závěry Tribunálu	II - 4158
– Obecné úvahy	II - 4159
– K první části, vycházející z nezohlednění relativně malé velikosti výrobkového trhu	II - 4161
– Ke druhé části, týkající se posouzení skutečného dopadu protiprávního jednání na trh	II - 4164
– K třetí části, vycházející z rozporu mezi bodem 413 odůvodnění napadeného rozhodnutí a jinými body odůvodnění tohoto rozhodnutí	II - 4168
– Ke čtvrté části, vycházející z nesprávné kvalifikace společnosti Delta-fina jako hlavního kupujícího zpracovaného tabáku ve Španělsku ...	II - 4170
	II - 4223

– K páté části, vycházející z nedostatku odůvodnění týkajícího se důsledků, které je třeba vyvodit, pokud jde o stanovení výše pokut, z nejistoty způsobené španělským právním rámcem a postojem španělských orgánů	II - 4172
– K šesté části, vycházející z nezohlednění neúčasti společnosti Delafina na diskusích a vyjednáváních mezi španělskými zpracovateli a zástupci producentů	II - 4177
– K sedmé části, vycházející z porušení zásady rovného zacházení v rozsahu, v němž se Komise odchýlila od své předchozí praxe	II - 4177
– Závěr ohledně čtvrtého žalobního důvodu	II - 4178
K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, bodu 1 B pokynů a zásady rovného zacházení	II - 4178
Shrnutí napadeného rozhodnutí	II - 4178
Argumenty účastnic řízení	II - 4179
Závěry Tribunálu	II - 4180
K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a bodu 2 pokynů, jakož i z nedostatku odůvodnění	II - 4181
Shrnutí napadeného rozhodnutí	II - 4181
Argumenty účastnic řízení	II - 4182
Závěry Tribunálu	II - 4184
K sedmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a bodu 3 pokynů	II - 4190
Argumenty účastnic řízení	II - 4190
Závěry Tribunálu	II - 4192

K osmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a bodu 5 písm. a) pokynů	II - 4196
Argumenty účastnic řízení	II - 4196
Závěry Tribunálu	II - 4197
K devátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, preambule a bodu 4 pokynů, bodu B písm. e) a bodu D sdělení o spolupráci a zásady rovného zacházení, jakož i z nedostatku odůvodnění	II - 4198
Shrnutí napadeného rozhodnutí	II - 4198
Argumenty účastnic řízení	II - 4200
Závěry Tribunálu	II - 4204
K desátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, bodu 5 písm. b) pokynů a zásady proporcionality	II - 4210
Argumenty účastnic řízení	II - 4210
Závěry Tribunálu	II - 4211
K jedenáctému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásad rovného zacházení, zákazu zpětné účinnosti trestů a ochrany legitimního očekávání	II - 4212
Argumenty účastnic řízení	II - 4212
Závěry Tribunálu	II - 4214
K určení konečné částky pokuty ukládané společnosti Deltafina	II - 4218
K nákladům řízení	II - 4219